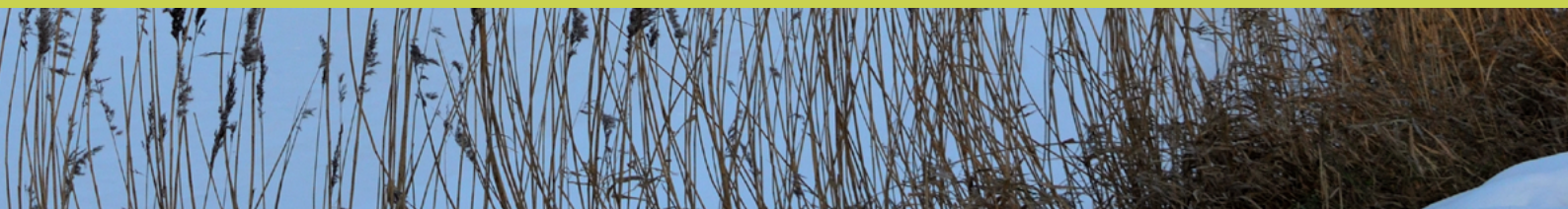

Jaarstukken 2020

Vastgesteld in de AB-vergadering van 19 mei 2021

JAARSTUKKEN 2020

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van het waterschap Brabantse Delta in de openbare vergadering van 19 mei 2021.

De dijkgraaf

drs. C.J.G.M. de Vet

De secretaris-directeur

dr. A.F.M. Meuleman

Documentnummer: 413174

Jaarrekening 2020 in één oogopslag

Waterschap Brabantse Delta zorgt voor veilige dijken en kades, zuivert rioolwater, verbetert en bewaakt de kwaliteit van het oppervlaktewater en regelt de hoogte van het water in Midden- en West-Brabant. In de jaarrekening blikt het waterschap terug op het voorgaande jaar en leggen we verantwoording af over wat is gerealiseerd tegen welke kosten.

	Begroot	Werkelijk
Netto lasten	141,7 mln	140,4 mln
Belastingopbrengsten en bijdrage Provincie	135,8 mln	137,2 mln
Wijziging reserves	5,9 mln	3,2 mln

Onze kerntaken

begroot: € 141,7 mln

werkelijk: € 140,4 mln

DROGE VOETEN

Veilig wonen, werken en genieten dankzij **568 kilometer dijken, 227 gemalen en 17 sluizen** en waterbergingsgebieden.

SCHOON WATER

Gezonde natuur dankzij een goede waterkwaliteit. Schoonmaken van rioolwater van huizen en bedrijven in **17 rioolwaterzuiveringen**.

VOLDOENDE WATER

Genieten van water dankzij het maaien en baggeren van **8.115 kilometer sloten, beken en rivieren**. Zorgen dat het niet te droog is dankzij **1.752 stuwen**.

Enkele projecten (werkzaamheden 2020)

begroot: € 70,5 mln

werkelijk: € 69,9 mln

TWEE KEERSLUIZEN MET GEMALEN IN LEURSCHER HAVEN EN LAAKSCHE VAART

In Etten-Leur en Halderberge is in overleg met belanghebbenden gekozen voor een andere oplossing dan verbetering van de ca. 10 kilometer dijken. Ze voldeden niet meer aan de veiligheidseisen. Met de dijkverbetering zouden veel huizen worden geraakt. Dat werd een behoorlijke klus met veel gevolgen. In plaats hiervan is gekozen voor het bouwen van 2 keersluizen met gemalen, één in de monding van de Leursche Haven en één in de monding van de Laaksche Vaart.

WATERHARMONICA NIEUW-VOSSEMEER

Bij de renovatie van rioolwaterzuivering Nieuw-Vossemeer is afgelopen jaar is een waterharmonica aangelegd. De waterharmonica is een moeraszone met zuiverende waterplanten. Nadat het afvalwater gezuiverd is door de afvalwaterzuivering wordt het nagezuiverd door de waterharmonica waardoor het water natuurlijker wordt. Per 24 uur stroomt er 350.000 liter water door de waterharmonica die zich uit in de Rietkreek. In en rond de waterharmonica kunnen planten zich vrij ontwikkelen wat bijdraagt aan de biodiversiteit.

WATERLOOP BOSSCHENHOOFD

Samen met de gemeente Halderberge is gewerkt aan het verminderen van wateroverlast in Bosschenhoofd. De gemeente voert het regenwater, dat terechtkomt op de daken van verschillende woningen, anders af. Het regenwater wordt niet langer door het riool afgevoerd, maar via een watergang (sloot) die naar een waterberging (Albano) loopt. Het waterschap zorgt dat de sloot dit extra water aankan. Samen met de gemeente en inwoners zorgen we voor meer waterafvoer en een verbeterde doorstroming.

Speerpunten 2020

ONDANKS CORONA GAAT HET WERK DOOR

De uitbraak van het Coronavirus heeft grote impact op de Nederlandse samenleving en het waterschap gehad in 2020. Een meerderheid van de medewerkers heeft zoveel mogelijk vanuit huis gewerkt. Maar taken als het zuiveren van afvalwater en het onderhouden van sloten en dijken kunnen natuurlijk niet vanuit huis uitgevoerd worden. De betrokken medewerkers hebben deze belangrijke taken tijdens de crisis toch uitgevoerd. Dat deden ze op een veilige manier met betrokkenheid vanuit de omgeving. Ook de uitvoering van bestaande projecten, het ontwikkelen van nieuwe projecten en het verlenen van vergunningen is zonder veel vertraging doorgegaan. Het algemeen bestuur kon, door een tijdelijke wet, digitaal vergaderen en besluiten nemen.

KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Het waterschap werkt aan een duurzame toekomst voor onszelf en de generaties na ons. In 2020 is het programma Klimaat & Duurzaamheid vormgegeven door middel van 4 verschillende thema's: klimaatneutraal, circulaire samenleving, vitaal en klimaatadaptatie. Er is veel aandacht besteed aan bewustwording rondom deze thema's. Klimaatadaptatie (het omgaan en inspelen op de klimaatverandering) staat centraal in onze kerntaken. Alles wat we doen moet bijdragen aan een klimaatbestendig watersysteem. Klimaatadaptatie is een belangrijk onderwerp van gesprek geweest met samenwerkingspartners in de regio. Het waterschap draagt bij aan het realiseren van een klimaatbestendige regio door actief samen te werken met partners aan thema's als energie, vitaal buitengebied en verstedelijking. De Regionale Energie Strategie van West-Brabant is onder leiding van het waterschap opgeleverd voor besluitvorming.

Inhoudsopgave jaarstukken 2020

Jaarrekening 2020 in één oogopslag

3

Deel I: Jaarverslag 2020		6
1. Verslag ter verantwoording van het financieel beheer		6 t/m 29
1.1	Inleiding	6
1.2	Ontwikkelingen in het begrotingsjaar	7
1.3	Bedrijfsvoering	8
1.4	Speerpunten programma's 2020	9
1.5	Resultaten exploitatie en investeringen 2020	12
1.5.1	Bedrijfsresultaat exploitatie 2020	12
1.5.2	Toelichting op de resultaatbestemming	13
1.5.3	Belangrijkste afwijkingen ten opzichte van Managementletter 2020-4	13
1.5.4	Resultaat investeringen 2020	16
1.6	Incidentele baten en lasten	17
1.7	Begrotingsrechtmatigheid	18
1.7.1	Begrotingsrechtmatigheid exploitatie 2020	18
1.7.2	Begrotingsrechtmatigheid investeringen 2020	19
1.8	Waterschapsbelastingen	20
1.9	Risicoparagraaf	23
1.10	Weerstandratio	25
1.11	Financiering	27
1.12	Verbonden partijen	28
1.13	EMU-saldo	29
2. Jaarverslag programma's		30 t/m 56
	Inclusief de exploitatierekening per programma	
3. Jaarverslag verbonden partijen		57 t/m 75
Deel II: Jaarrekening 2020		76
4. Exploitatierkening 2020 per kostendrager		76 t/m 77
4.1	Inleiding	76
4.2	Exploitatierkening 2020 kostendrager Watersysteembeheer	76
4.3	Exploitatierkening 2020 kostendrager Zuiveringsbeheer	76
4.4	Exploitatierkening 2020 kostendrager Vaarwegenbeheer	77
5. Exploitatierkening 2020 naar kosten- en opbrengstensoort		78 t/m 88
5.1	Overzicht van de exploitatierekening (lasten en baten)	78
5.2	Verklaring van de verschillen per hoofdkosten- en opbrengstsoort	80
5.2.1	Verschillen per kostensoort ten opzichte van ML 2020-4	80
5.2.2	Verschillen per opbrengstensoort ten opzichte van ML 2020-4	81
5.2.3	Verschillen per kostensoort ten opzichte van de (gewijzigde) Begroting	82
5.2.4	Verschillen per opbrengstensoort ten opzichte van de (gewijzigde) Begroting	84
5.2.5	Verschillen per kostensoort ten opzichte van de Rekening 2019	86
5.2.6	Verschillen per opbrengstensoort ten opzichte van de Rekening 2019	88

6. De balans en de toelichting op de balans	89 t/m 106
6.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling	89
6.2 Balans	91
6.2.1 Toelichting op de vaste activa	92
6.2.2 Toelichting op de vlottende activa	94
6.2.3 Toelichting op de vaste passiva	97
6.2.4 Toelichting op de vlottende passiva	101
6.2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	103
6.2.6 Wet verplicht schatkistbankieren	105
6.2.7 Wet Normering Topinkomens	105

Bijlagen

I	Staat van reserves en voorzieningen	107
II	BBP-Productenlijst naar taken	109
III	BBP-Productenlijst naar programma's	117
IV	Staat van vaste activa (gecomprimeerd)	125
V	Staat van geldleningen (gecomprimeerd)	129
VI	Principes kostentoe rekening aan beheerproducten	130
VII	Overzicht van de door het bestuur toegekende kredieten in 2020	131
VIII	Overzicht onderhanden werken einde jaar (inclusief verwachte afloop)	132
IX	Jaarrekening 2020 GR Muskusrattenbestrijding	138

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	143
--	------------

Hoofdstuk 1: Verslag ter verantwoording van het financieel beheer

§ 1.1 Inleiding

Sinds 28 maart 2019 heeft waterschap Brabantse Delta een nieuw algemeen bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit dertig leden, verdeeld over tien fracties. Deze fracties zijn gezamenlijk tot het bestuursakkoord *Samen beter!* gekomen. Het akkoord vormt een belangrijke basis voor de koers van het waterschap, waarbij het accent ligt op samenwerking, waterveiligheid, waterkwaliteit, zoet water en peilbeheer, waterketen, klimaat, duurzaamheid, biodiversiteit en dierwelzijn en bestuurs- en organisatieontwikkeling. De wettelijke taken staan daarbij voorop, deze veranderen niet, maar de opgaven worden wel groter.

De Begroting 2020 is een nadere uitwerking van het eerste jaar uit de meerjarenraming van de Kadernota 2020-2029. In de Jaarstukken 2020 wordt inhoudelijk en financieel gerapporteerd ten opzichte van de (gewijzigde) Begroting 2020. De jaarstukken 2020 zijn opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsregels uit het Waterschapsbesluit en de daarbij behorende ministeriële regeling "Beleidsvoorbereiding en verantwoording Waterschappen" (BBVW). Als algemene opmerking bij deze jaarstukken dient te worden gemeld dat door het afronden op duizendtallen mogelijk kleine afrondingsverschillen kunnen voorkomen. Deze verschillen hebben geen invloed op het resultaat.

In 2020 is het overgrote deel van de producten en diensten conform de Begroting uitgevoerd en wordt het jaar afgesloten met een nadelig exploitatiesaldo van bijna € 3,2 miljoen. In de Begroting 2020 was rekening gehouden met een nadelig saldo van bijna € 5,9 miljoen.

Het **jaarverslag** geeft een beeld van de activiteiten van het waterschap in het jaar 2020 en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen. De opbouw is als volgt:

- In hoofdstuk 1 "Verslag ter verantwoording van het financieel beheer" wordt verantwoording afgelegd over de financiële consequenties van het gevoerde beleid. Naast de verplichte paragrafen uit het Waterschapsbesluit zijn hier ook de financiële resultaten exploitatie en investeringen, de paragraaf begrotingsrechtmatigheid en de risicoparagraaf opgenomen.
- In hoofdstuk 2 "Jaarverslag programma's" wordt per programma inzicht gegeven in de realisatie van de doelstellingen, de prestatie-indicatoren en de financiën.
- In hoofdstuk 3 worden de resultaten en ontwikkelingen bij de verbonden partijen weergegeven.

De **jaarrekening** bevat:

- Hoofdstuk 4: "De Jaarrekening 2020 per taak".
- Hoofdstuk 5: "De jaarrekening 2020 naar kosten- en opbrengstensoorten". Hier is een analyse opgenomen van de significante afwijkingen ten opzichte van de Jaarrekening 2019, gewijzigde Begroting 2020 en de laatste managementletter van 2020.
- Hoofdstuk 6: "De balans en de toelichting op de balans" geeft de financiële positie van het waterschap weer ultimo 2020 en ultimo 2019, inclusief een toelichting. Hier is ook de verplichte informatie over de topinkomens opgenomen (§ 6.2.7).

Voor de exploitatierekening naar programma's wordt verwezen naar de inleiding van hoofdstuk 2.

In de **bijlagen** is de volgende informatie opgenomen:

De verplichte **uitvoeringsinformatie**:

- De staat van reserves en voorzieningen (bijlage I);
- De BBP-productenlijsten met de gerealiseerde nettolasten naar beleids- en beheerproducten en de toerekening van de nettolasten aan de taken (bijlage II);
- De gecompriëerde staat van activa (bijlage III);
- De gecompriëerde staat van geldleningen (bijlage IV);
- De principes waarmee kosten en opbrengsten aan de beheerproducten zijn toegerekend (bijlage V).

Behorende bij de **toelichting op de balans** zijn de volgende overzichten opgenomen:

- Het "Overzicht van de door het bestuur toegekende kredieten in 2020" bevat alle werken die in het jaar 2020 zijn gestart (bijlage VI);
- Een overzicht met werken die eind 2020 nog een restantkrediet hadden, inclusief een weergave van de verwachtingen over het vervolg van deze werken (bijlage VII).

In Bijlage IX is de "Jaarrekening 2020 van de gemeenschappelijke regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant" opgenomen.

§ 1.2 Ontwikkelingen in het begrotingsjaar

In deze paragraaf worden kort de belangrijkste ontwikkelingen en speerpunten in 2020 geschetst.

Corona

De uitbraak van het Coronavirus COVID-19 eind februari 2020 heeft een grote impact op de Nederlandse samenleving en het waterschap gehad. Vanaf 12 maart is thuiswerken de norm geworden. Van 23 maart tot 1 juli is Nederland in een zogenaamde intelligente lockdown gegaan. Nadat besmettingen in de zomer aanvankelijk terugliepen is er vanaf september een sterke toename van het aantal coronabesmettingen. Vanaf 13 oktober is Nederland wederom in een intelligente lockdown gegaan die op 15 december is opgeschaald naar een volledige lockdown.

De maatregelen die het kabinet heeft genomen bij de aanpak van het coronavirus hebben een grote impact op de maatschappij. Waterschap Brabantse Delta heeft tijdens de crisis tijdig maatregelen genomen zodat de kerntaken uitgevoerd konden blijven worden. Er is een team gevormd dat sturing geeft aan het functioneren van het waterschap tijdens deze crisis. Medewerkers werken zo veel mogelijk vanuit huis. Voor het functioneren van de waterzuiveringen en het watersysteem is het van belang dat de betrokken medewerkers hun taken in het gebied uit kunnen voeren. Dat doen ze veilig en met voldoende betrokkenheid van belanghebbenden uit de omgeving. De vergunningverlening en onze projectplannen voor diverse projecten zijn doorgegaan evenals de uitvoering van bestaande projecten. Er is vooralsnog slechts sprake van enige vertraging bij de projecten. Door de tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming is digitale besluitvorming door algemene besturen van waterschappen in 2020 mogelijk geweest. Uiteindelijk is er in 2020 een aanzienlijke impuls geweest aan het digitaal werken en de duurzaamheid door verlaging van de CO₂-uitstoot.

In financiële zin heeft de coronacrisis op verschillende vlakken gevolgen voor het waterschap. Enerzijds zijn de kosten voor het woon-werk verkeer, dienstreizen en bijeenkomsten lager. Daar tegenover staan extra kosten, bijvoorbeeld om het thuiswerken en digitaal vergaderen mogelijk te maken. In 2020 heeft het waterschap tevens te maken met lagere belastingopbrengsten als gevolg van de coronacrisis.

Het Rijk heeft met decentrale overheden afspraken gemaakt over compensatie van gederfde inkomsten en gemaakte kosten als gevolg van de coronacrisis. De eerste twee steunpakketten bevatten enkel compensatie voor gemeenten en in beperkte mate voor provincies. Wel is afgesproken dat het kabinet en de medeoverheden de impact blijven monitoren.

Aanpassing belastingstelsel

Op 11 december 2020 heeft de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen unaniem ingestemd met de Unievoorstellen tot Aanpassing van het belastingstelsel. Deze voorstellen lossen de urgente knelpunten op en nemen een aantal meekoppelkansen mee. Na de instemming met de voorstellen heeft de Unie de voorstellen aangeboden aan (demissionair) minister Van Nieuwenhuizen ten behoeve van de voorbereiding van de wetwijziging die deze voorstellen met zich meebrengen. Demissionair minister Cora van Nieuwenhuizen van Infrastructuur en Waterstaat heeft het voorstel voor aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen op 25 februari naar de Tweede Kamer gestuurd, met een korte aanbiedingsbrief.

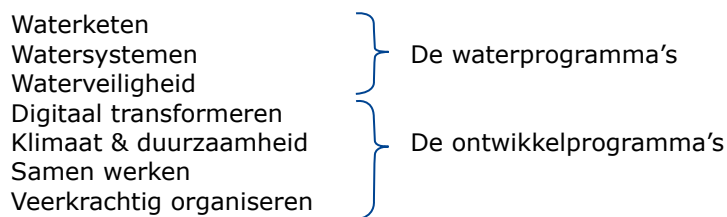
Naast de urgente knelpunten en meekoppelkansen waar de voorstellen op zien is bij de Unie vanuit de waterschappen aangegeven dat er meer wensen zijn. In de aanbiedingsbrief aan de minister van 11 december 2020 zijn deze onderwerpen concreet benoemd en de minister gevraagd samen volgende stappen te gaan zetten in het toekomstbestendiger maken van de bekostiging van het waterbeheer en daarin deze onderwerpen een plaats te geven. Ook op deze uitnodiging gaat de minister graag in. De Unie en het ministerie gaan het traject starten met een gezamenlijke verkenning naar de manier waarop de genoemde onderwerpen het beste in samenhang kunnen worden aangepakt. Om snel meters te kunnen maken wordt ook voor deze verkenning een deskundig onafhankelijk extern bureau in de arm genomen. Vanwege het brede en meer fundamentele karakter zal dit bureau met een groot aantal mensen van binnen en buiten de waterschappen gaan spreken.

§ 1.3 Bedrijfsvoering

Buiten Gewoon Doen

Met de komst van de nieuwe secretaris-directeur is ook op 1 januari 2019 een organisatie ontwikkeltraject gestart met als doel een modern waterschap te vormen dat klaar is voor de toekomst en van betekenis is voor heel Midden- en West-Brabant. Het waterschap wil zich ontwikkelen van een waterautoriteit naar een omgevingsgerichte en veerkrachtige waterpartner. De ontwikkeling, met de naam "Buiten Gewoon Doen", zorgt voor meer duidelijkheid in de organisatie over de missie, visie en strategie. Daarnaast zorgt de organisatieontwikkeling voor een eenvoudiger organisatie. Minder regels, minder werkafspraken en minder complexe procedures. Dit biedt ruimte om binnen simpele en heldere randvoorwaarden eigen verantwoordelijkheid te tonen en sneller zaken op te pakken.

De organisatieverandering brengt een nieuwe organisatiestructuur met zich mee, die op 1 januari 2020 van start is gegaan. De belangrijkste verandering in de structuur is het ontschotten: meer samen aan dezelfde taken werken en meer in verbinding met elkaar zijn. Het waterschap gaat programmatisch werken: de strategische doelen worden in **7 programma's** gerealiseerd:

De programma's maken gebruik van **11 processen** om hun doelen te realiseren, waarbij geen onderscheid meer is tussen primaire en ondersteunende processen. De processen dragen dus bij aan de doelstellingen van de programma's. Het sturen op procesniveau gebeurt door de procesmanagers onder verantwoordelijkheid van de secretaris-directeur.

Doordat het waterschap gaat sturen en verantwoorden op de 7 nieuwe programma's en niet meer op beleidsveldniveau (de oude programma's), was het noodzakelijk een **gewijzigde Begroting 2020 "Buiten Gewoon Doen"** op te stellen. Tegelijkertijd met de gewijzigde Begroting 2020 is ook de nieuwe programma indeling vastgesteld door het algemeen bestuur.

§ 1.4 Speerpunten programma's 2020

In deze paragraaf worden de speerpunten en belangrijkste prestaties vanuit de diverse programma's weergegeven.

Programma Waterketen

In 2020 is verder gewerkt aan de basis op orde krijgen en toekomstbestendig, betrouwbaar en duurzaam de zuiveringstaak uitvoeren. Dit is verwerkt in het programma Waterketen volgens de afspraken uit Buiten Gewoon Doen. Er is verder gewerkt aan:

- Het optimaliseren van de (samen-)werking van de operationele processen om de basis verder op orde te krijgen.
- Het optimaliseren van de tactisch/strategische processen om een balans te vinden tussen enerzijds het op orde houden en anderzijds het aanpassen aan de veranderende omgeving door innovatie.

In 2020 is gestart met de uitwerking van de Lange termijn Asset Planning (LTAP) en een strategisch assetmanagementplan (SAMP). Er is gestart met het opstellen van een tactisch toekomstplan per zuivering. Meer risico-gestuurd bedienen en onderhouden zorgt voor het efficiënter benutten van mensen en middelen met focus op het managen van risico's voor procescontinuïteit en budgetoverschrijdingen. Samen met het bestuur is via de Expeditie Waterketen verder gewerkt aan een toekomstvisie voor de waterketen. Om de kwetsbaarheid tegen uitval van slibverwerkingscapaciteit te verminderen is met SNB en de overige aandeelhouders afgestemd over te nemen beheersmaatregelen in de gehele slibketen. Uit de uitgevoerde watersysteemanalyses is gedestilleerd welke rwzi's voor aanvullende zuivering in aanmerking komen en binnen het programma microverontreinigingen is samen met partners verder gewerkt aan onderwerpen zoals bewustwording, preventie, onderzoek, kosten(her)verdeling en end-of-pipe zuivering.

Programma Watersystemen

In 2020 is er veel werk verzet om samen met de omgeving te werken aan gezond, voldoende en bevaarbaar water.

De voorbereidingen voor het waterbeheerprogramma 2022-2027 zijn voortgezet waarbij klimaatadaptatie een prominente plaats inneemt in de diverse sporen. Dit vloeit onder andere voort uit de richting die het bestuur heeft gegeven op basis van de maatregelscenario's voor de realisatie van de waterkwaliteitsdoelen waarbij is ingezet op twee sporen, een KRW maatregelenpakket tot 2027 en een eerste aanzet voor Klimaat Robuuste Watersystemen waarin samenwerking met partners om de opgaven te realiseren centraal staat. Dit vormt tevens de basis voor de Stroomgebiedsbeheerplannen 2022-2027. Vanuit de lopende KRW-inrichtingsmaatregelen zijn in 2020 3 vismigatieknelpunten opgelost, is 10,4 km ecologische verbindingzone aangelegd, 1,27 km beek- en kreekherstel en is het extensief onderhoud, een nieuwe wijze van onderhoud die nog beter bijdraagt aan ecologische waarden en schoon water, verankerd in het onderhoudsplan waterlopen en waterkeringen 2020-2030.

In de aanpak van Klimaat Robuuste Watersystemen wordt integraal gekeken naar zowel de opgaven rondom waterkwaliteit als de opgaven rondom droogte en wateroverlast, omdat deze nauw in verbinding staan met elkaar. In de regionale samenwerkingsverbanden DHZ en ZW Delta zijn afspraken gemaakt welke maatregelen worden ingediend bij het rijk voor Deltafondsbijdrage. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2021 in het landelijk Bestuurlijk Platform Zoet water. De toetsing wateroverlast is in 2020 afgerond.

In 2020 is project Roode Vaart in Zevenbergen afgerond. In 2020 is project Roode Vaart in het centrum van Zevenbergen afgerond. De inlaatvoorziening wordt in 2021 en 2022 gerealiseerd. Op de hoge zandgronden zijn op verschillende locaties stuwen geautomatiseerd om meer water te kunnen vasthouden. Er is voorbereidend onderzoek gestart naar de mogelijkheden van diepinfiltratie. Hydrologische en ecologische knelpunten vanuit het AOWW zijn in beeld gebracht. De meeste hiervan kunnen naar verwachting met ecologische maatwerkoplossingen binnen de bestekken worden opgelost.

Ten aanzien van grondwaterbeheer was 2020 een bewogen jaar. Er is een breed bestuurlijk overleg grondwater opgestart (BBG) waarin de Brabantse waterschappen, de provincie en de belangrijkste stakeholders aan een gezamenlijke grondwaterstrategie werken.

Tijdens de PFAS crisis in 2019 is de uitvoering van projectmatig baggerwerk grotendeels stil komen te liggen. Op 28 november 2019 is een tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie van kracht geworden op basis waarvan baggeren, onder bepaalde voorwaarden, weer mogelijk is. Door deze voorwaarden is baggeren complexer geworden en nemen de kosten toe. In 2020 zijn aanvullende uitvoeringskredieten aangevraagd, waardoor een deel van de geplande

baggerwerkzaamheden alsnog in 2020 is afgerond en een deel in 2020 is voorbereid en in 2021 wordt uitgevoerd. De baggerwerken in de gemeenten Dongen en Waalwijk en kreken en beken landelijk gebied zijn doorgeschoven naar 2021 en worden in dit jaar voorbereid om in 2022 in uitvoering te gaan. Voor de inhaalslag baggeren zijn de kwantitatieve metingen uitgevoerd. De kwalitatieve metingen niet, hiervoor is wel een inkoopstrategie opgesteld.

In 2020 is een regieteam vaarwegen opgestart om signalen op het gebied van vaarweg- en nautisch beheer binnen de organisatie en vanuit stakeholders beter op te kunnen pakken en heeft de samenwerking met de provincie structureel vorm gekregen.

Tot slot zijn op vier locaties met blauwalgoverlast in samenwerking met gemeenten voorbereidingen getroffen voor te nemen maatregelen, is een start gemaakt met de beleidsvorming rondom de bestrijding van plaagsoorten, zijn plaagsoorten op basis van prioritering lokaal aangepakt. Daarnaast zijn de leggers, op de legger primaire keringen na, geactualiseerd en in procedure gebracht en is een plan van aanpak opgesteld om alle assets op te nemen in het onderhoudsbeheersysteem.

Programma Waterveiligheid

De beoordeling van de primaire keringen aan de nieuwe normen en beoordelingssystematiek is in 2020 voortgezet. De strategie voor de dijktrajecten langs het Wilhelminakanaal-Amer-Donge (WAD) wordt bijgesteld, doordat er meer dijktrajecten in het achterliggende watersysteem zijn afgekeurd dan verwacht. Voor de regionale keringen is in 2020 een inventarisatie gemaakt van de (onderhouds-) maatregelen die nodig zijn voor het oplossen van knelpunten en is er vanuit de processen onderhouden en VTH ingezet op het terugdringen van vee op de keringen.

In 2020 heeft de overdracht van beheer en onderhoud van de Drongelense kanaaldijk, Markkanaal (inclusief keringen), Oude Maasje en Zuiderkanaal plaatsgevonden. De overdracht van eigendom is voorbereid door middel van een gezamenlijke taxatie. Besluitvorming hierover vindt in het 1^e kwartaal van 2021 plaats, waarmee invulling is gegeven aan de afspraken uit het Bestuursakkoord Water uit 2011.

In 2020 is een dynamische overzichtskaart voor de primaire waterkeringen opgesteld die inzicht geeft in de locaties waar een bever is gesignaleerd en potentiële graafschade in de waterkering kan veroorzaken. Een vergelijkbaar overzicht voor de regionale waterkeringen wordt voorbereid. Het streven is om de potentiële locaties in de primaire waterkeringen in fasen over meerdere jaren beverproof te maken. Dit is reeds geprogrammeerd en start als pilot in 2021 om de bedreiging van deze graverij voor waterveiligheid te voorkomen.

Programma Samen Werken

Lopende en geplande initiatieven worden door het programma Samen Werken ondersteund. De noodzaak van dit programma is dat het waterschap zijn doelstellingen, zoals geformuleerd in het WBP, vaak alleen kan realiseren in samenwerking met andere overheden, bedrijven, burgers en terreinbeheerders. Door die samenwerking met anderen wordt de impact van het werk van het waterschap groter en het waterschap wordt ook zichtbaarder. Die samenwerkingsinitiatieven worden ondersteund en versterkt door het programma Samen Werken. Het gaat hierbij om een samenhangend programma van doelen en activiteiten (programmaplan met een visie op samenwerken). Dit gebeurt langs de lijnen (doelen) van: het organiseren van een dialoog over hoe het waterschap wil samenwerken in de leefomgeving (met inbreng van partners). Het bieden van ondersteuning bij samenwerking, om de samenwerking in leefomgeving met partners waar te kunnen maken. De processen en infrastructuur van het waterschap zodanig in te richten dat er ruimte is voor samenwerking met partners. En door overzicht en inzicht te scheppen in de vele samenwerkingsverbanden die bestaan; en daarbij te inventariseren wat succesbepalende factoren zijn in de samenwerking zodat daar weer van geleerd kan worden. Op die manier kunnen de activiteiten van waterveiligheid, waterketen, watersystemen en klimaat in samenwerking gefaciliteerd worden.

Programma Klimaat & duurzaamheid

In 2020 is het programma klimaat en duurzaamheid inhoudelijk en organisatorisch vormgegeven aan de hand van de sporen klimaatneutraal, circulaire samenleving, vitaal en klimaatadaptatie. Veel aandacht is besteed aan bewustwording rondom het onderwerp.

Het programma stimuleert de ontwikkeling naar een waterschap dat met haar taakuitvoering op een positieve wijze bijdraagt aan het klimaat en duurzame ontwikkeling. De uiteindelijke resultaten van deze ontwikkeling vinden met name plaats in de waterprogramma's.

Voor klimaatadaptatie geldt dat het integrerend is voor de kerntaken van het waterschap. Resultaten uit de programma's waterveiligheid, watersysteem en waterketen dragen bij aan een klimaatbestendig systeem. Klimaatadaptatie is op verschillende manieren een belangrijk onderwerp van gesprek geweest met partners in de regio.

De impact en het handelingsperspectief richting een klimaatneutraal en circulair waterschap is inzichtelijk gemaakt met een materiaalstroom- en impactanalyse. Voor de inkoop van duurzame energie is een vernieuwde aanbesteding doorlopen en op diverse locaties zijn stappen gezet richting klimaatneutraal en circulair.

Als het bijdraagt aan het realiseren van een klimaatbestendige regio en duurzame ontwikkeling participeert Brabantse Delta actief in de regio op thema's als energie, vitaal buitengebied en verstedelijking. De Regionale Energie Strategie van West-Brabant is onder procesleiding van het waterschap opgeleverd voor besluitvorming. In Hart van Brabant werkt Brabantse Delta met de regio aan een Regionale Energie en Klimaatstrategie (REKS). De inspanningen om klimaatverandering tegen te gaan worden opgepakt in samenhang met de inspanningen om de regio te wapenen tegen klimaatverandering.

Programma Digitaal transformeren

In 2020 is het digitaal toegankelijk maken van het waterschapsbeleid voor alle gebruikers gecontinueerd. De beleidswijzer op spraakwater is geactualiseerd en de externe beschikbaarheid is via de officiële bekendmakingen beschikbaar. Voor ontsluiting naar de omgeving sluiten we aan bij het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de visie op dienstverlening. Voor data science is via verschillende sporen kennis en expertise opgedaan om de kansen en mogelijkheden, maar ook de randvoorwaarden te onderzoeken. De opgedane inzichten worden in 2021 vertaald naar een visie en roadmap voor het meerwaarde halen uit data binnen programma Digitaal Transformeren.

Het PA/PI-meerjarenplan inclusief implementatieplan is opgesteld. Deze plannen zijn doorvertaald naar een doelarchitectuur voor PA/PI, waarop aanbestedingsdocumenten zijn opgesteld. Tenslotte is met betrekking tot datagedreven werken de visie verder uitgewerkt in de diverse sporen van het Programma Digitaal Transformeren, die gaan lopen vanaf 2021.

De visie op de doorontwikkeling van de verkeerstoren is in concept gereed maar nog niet vastgesteld. De voortgang van de centrale procesautomatisering ten behoeve van de AWP 2.0 loopt op schema en is in lijn met de doelarchitectuur voor de PA/PI.

Programma Veerkrachtig organiseren

Veerkrachtig organiseren richt zich op het vergroten van de veerkracht van de organisatie en de medewerkers om de waterschapstaken effectief en efficiënt uit te voeren en constant waarde toe te voegen aan en met de omgeving. In 2020 is een aantal onderwerpen opgepakt die het realiseren van de gewenste ontwikkeling Buiten Gewoon Doen bevordert. Hierbij valt te denken aan het inrichten van het samenspel tussen organisatie en bestuur op programmaniveau, het aanpassen van het besluitvormingsproces volgens de nieuwe organisatiestructuur, het versterken van het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap en het bevorderen van het samenspel tussen programma's en processen.

Voor het onderdeel Veerkrachtig Werken is een plan van aanpak opgesteld en vastgesteld. Op basis hiervan zijn 4 projectgroepen (huisvesting, ICT, werkvormen en thuiswerkbeleid) van start gegaan. De ontwikkeling van de architectuur heeft als gevolg van de coronamaatregelen vertraging opgelopen. De uitwerkingen hiervan in de processen zijn nodig om ontwikkelkansen te benutten. In 2020 is een groot deel van de referentiearchitectuur opgesteld en zijn de benodigde architectuurrollen belegd in de organisatie. De opgeleverde producten, waaronder de principes, worden steeds meer gebruikt door managers bij het richten en inrichten van de processen.

Op het innovatieplatform hebben diverse campagnes van Brabantse Delta en andere waterschappen plaatsgevonden. Ten behoeve van de ontwikkeling van medewerkers is de vereiste kennis en vaardigheden vanuit de programma's geïnventariseerd. Om het persoonlijk leiderschap in het licht van Buiten Gewoon Doen te bevorderen is een aanpak geformuleerd, om vanuit een managementontwikkeling in te zetten op goede vertaling van de strategische doelen naar de medewerkers.

§ 1.5 Resultaten exploitatie en investeringen 2020

§ 1.5.1 Bedrijfsresultaat exploitatie 2020

De Jaarrekening 2020 sluit met een nadelig exploitatiesaldo van bijna € 3,2 miljoen. In de gewijzigde Begroting 2020 was rekening gehouden met een nadelig saldo van bijna € 5,9 miljoen:

Tabel: Verwacht bedrijfsresultaat 2020 (alle bedragen x € 1.000; + = nadelig / - = voordelig)

Verwacht bedrijfsresultaat 2020	Jaarrekening 2020	Gewijzigde Begroting 2020	Oorspronkelijke Begroting 2020
Totale bruto lasten ¹	164.878	158.499	158.165
Totale baten (incl. bijdrage provincie N-B)	-161.703	-152.627	-152.234
Verwacht Bedrijfsresultaat	+3.175	+5.872	+5.930

De Jaarrekening 2020 resulteert in de volgende resultaten per taak:

Tabel: Resultaat en bestemming per taak (alle bedragen x € 1.000; + = nadelig / - = voordelig)

Resultaat en bestemming per taak	Water-systeem-beheer	Zuiverings-beheer	Vaarwegen-beheer	Totaal 2020
Netto lasten	69.792	69.092	1.470	140.354
Opbrengst verontreinigingsheffing	-344			-344
Belastingheffingen/omslagen	-68.830	-66.535		-135.365
Bijdrage Provincie			-1.470	-1.470
Resultaat per taak	+617	+2.557	0	+3.175

Voorgesteld wordt het bedrijfsresultaat als volgt te bestemmen:

Tabel: Dekking bedrijfsresultaat per taak (bedragen x € 1.000)

Dekking bedrijfsresultaat per taak	Jaarrekening 2020	Gewijzigde Begroting 2020	Oorspronkelijke Begroting 2020
Toevoeging aan bestemmingsreserve DFB WS ²	+1.326	+1.107	+1.107
Onttrekking uit bestemmingsreserve DFB WS ²	-1.654	-1.654	-1.654
Onttrekking uit egaliseringsreserve Watersystemen	-290	-4.582	-4.555
Dekking resultaat Watersysteembeheer	-617	-5.129	-5.102
Toevoeging aan bestemmingsreserve DFB ZB ²	+1.505	+1.258	+1.258
Onttrekking uit bestemmingsreserve DFB ZB ²	-800	-801	-801
Onttrekking uit egaliseringsreserve Zuiveringsbeheer	-3.262	-1.201	-1.285
Dekking resultaat Zuiveringsbeheer	-2.557	-744	-828
Totaal dekking resultaat	-3.175	-5.872	-5.930

Voor de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen in 2020 wordt verwezen naar de toelichting op de balans (hoofdstuk 6) en bijlage I "Staat van reserves en voorzieningen".

1 Bruto lasten zijn de totale kosten van het waterschap. Netto lasten zijn de bruto lasten verminderd met de overige opbrengsten (niet zijnde belastingopbrengsten).

2 Reserves ontstaan, worden gevoed, opgeheven of verminderd door aparte besluiten van het algemeen bestuur. Financiële meevallers worden toegevoegd, de benodigde dekking voor de ingevoerde maatregelen wordt onttrokken.

§ 1.5.2 Toelichting op de resultaatbestemming

Alle ondergenoemde bedragen zijn afgerond op € 1.000.

Toevoeging financiële meevallers aan bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid

Bij de Kadernota 2017–2026 heeft het bestuur een belangrijke stap gezet om te komen tot een duurzaam financieel beleid en in het bijzonder het beperken van de schuldenlast. De maatregelen die vanaf 2017 ingaan, leiden in eerste instantie tot een stijging van de lasten. Om deze extra lasten op te kunnen vangen zonder extra tariefstijgingen is besloten om (toekomstige) financiële meevallers apart te zetten in een bestemmingsreserve. Voor 2020 hebben de voordelen met name betrekking op de dividenduitkering van de Nederlandse Waterschapsbank en het rentevoordeel vanwege het gedeeltelijk herstructureren van de leningenportefeuille.

Onttrekking uit de bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid

De maatregelen die genomen zijn in het kader van Duurzaam Financieel Beleid leiden in eerste instantie tot een stijging van de lasten. De extra lasten als gevolg van de maatregelen worden jaarlijks onttrokken uit de reserve.

Toevoeging/onttrekking egalisereserve

Voorgesteld wordt het resterende bedrijfsresultaat te verrekenen met de egalisereserves:

- De voorgestelde onttrekking aan de egalisereserve Watersysteembeheer bedraagt € 290.000. Er was een onttrekking van € 4.582.000 begroot.
- De voorgestelde onttrekking aan de egalisereserve Zuiveringsbeheer bedraagt € 3.262.000. Er was een onttrekking van € 1.201.000 begroot.

Reserve werkloosheidsuitkeringen bestuur

Bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2019 is de reserve werkloosheidsuitkeringen bestuur gevormd door een toevoeging vanuit de voorziening WW uitkeringen bestuur. Reden daarvoor was dat in de voorziening werkloosheidsuitkeringen uitkeringen bestuur uitsluitend de ingegane verplichtingen mogen worden opgenomen. De reserve kan benut worden om de tekorten in de voorziening aan te vullen. Er zijn momenteel geen ingegane verplichtingen meer. De reserve werkloosheidsuitkeringen bestuur bedraagt per 31-12-2020 € 148.000. Vanwege het kleine risico dat de huidige leden van het dagelijks bestuur in de toekomst aanspraak zullen maken op een werkloosheidsuitkering wordt voorgesteld de reserve voorlopig op het huidige niveau te handhaven.

Reserve GR Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

In de vergadering van het algemeen bestuur van 25 november 2020 is besloten om in 2020 1/3 deel van de voorziening Sociaal Statuut Muskusrattenbestrijding af te splitsten naar de reserve GR Muskusrattenbestrijding. Het betreft het aandeel van het waterschap Brabantse Delta ter grootte van € 175.000. Het resterende 2/3 deel van de waterschappen Aa en Maas en De Dommel (€ 352.000) blijft als voorziening gehandhaafd. De vorming van de reserve is reeds verwerkt in de jaarrekening.

Voor de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen in 2020 wordt verwezen naar de toelichting op de balans (hoofdstuk 6) en bijlage I "Staat van reserves en voorzieningen".

§ 1.5.3 Belangrijkste afwijkingen ten opzichte van Managementletter 2020-4

Op basis van de planning- en controlcyclus 2020 zijn over het boekjaar managementletters opgesteld, met als doel het bestuur tussentijds te informeren over de inhoudelijke en financiële voortgang van de bedrijfsprocessen en projecten. De inschatting van het resultaat, zoals gemeld bij Managementletter 2020-4 was bijna € 5,4 miljoen nadelig. Het bedrijfsresultaat in de voorliggende jaarrekening is bijna € 3,2 miljoen nadelig.

Tabel: Bedrijfsresultaat 2020 (alle bedragen x € 1.000; + = nadelig / - = voordelig)

Bedrijfsresultaat 2020	Rekening 2020	ML 2020-4	Begroting BGD 2020	Te verklaren verschil
Bedrijfsresultaat	+3.175	+5.368	+5.872	-2.193

In hoofdstuk 5 wordt op kosten- en opbrengstensoortniveau een analyse gegeven van de grootste financiële verschillen ten opzichte van de Begroting 2020, Jaarrekening 2019 en Managementletter 2020-4.

In de **processen** worden de producten en diensten gerealiseerd, hier zijn dan ook de budgetten opgenomen. De processen dragen bij aan het realiseren van de strategische doelstellingen van de **programma's** Buiten Gewoon Doen. Op dit niveau rapporteren we door middel van programmaplannen aan het bestuur (zie hoofdstuk 2). De kosten van de processen worden, naar gelang de bijdrage, doorgerekend aan de programma's en wettelijke taken. Omdat de financiële voor- en nadelen vanuit de processen vaak betrekking hebben op meerdere programma's en taken worden ze centraal in de managementletter toegelicht en niet per programma. Daarom wordt ook in de jaarrekening ervoor gekozen om de verschillen ten opzichte van de managementletter op procesniveau toe te lichten.

Hieronder wordt volstaan met de grootste verschillen ten opzichte van het prognose resultaat van Managementletter 2020-4:

Tabel: Grootste financiële afwijkingen ten opzichte van Managementletter 2020-4
(bedragen x € 1.000 ; + = nadelig / - = voordelig)

Grootste financiële afwijkingen ten opzichte van Managementletter 2020-4	Te verklaren verschil
<p>Proces bedienen De grootste afwijkingen in het proces bedienen bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - extra kosten voor analyses Aquon (€ 107) - Bijdrage SNB: in de ML was rekening gehouden met een grotere slibaanvoer dan werkelijk is geleverd, daarnaast was de positieve afrekening over het resultaat 2019 niet in de prognose meegenomen (€ -340) - door de stijging van de energieprijzen en de nieuwe belasting Opslag Duurzame Energie zijn de elektriciteitskosten veel duurder geworden (€ 923). Huishoudens en bedrijven dragen via hun energierekening allemaal bij aan investeringen in duurzame energie. Bedrijven zijn vanaf 2020 meer gaan bijdragen aan de Opslag duurzame energie (ODE) dan huishoudens, namelijk 2/3 in plaats van de helft. - De prijzen van de metaalzouten (o.a. ijzersulfaat) zijn gestegen, hier is geen rekening mee gehouden in ML 4 (€ 386). - Restantverschil is € 69 voordelig 	1.007
<p>Proces onderhouden De grootste afwijkingen in het proces onderhouden bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lagere uitgaven voor mechanisch en elektrisch onderhoud en materialen € -178 - Er is € -350 minder uitgegeven aan projecten < € 250.000,- omdat de kosten van het project bediening Manderssluis in 2020 lager zijn dan verwacht. Verder is vanwege vleermuizen in bomen het project Oude Bredase Baan doorgeschoven naar 2022. - Op het bestek voor cultuurtechnisch onderhoud is minder uitgevoerd dat was gepland, daarnaast is er aan de aannemer een fikse korting (boete) opgelegd voor het niet nakomen van zijn verplichtingen. Voordeel € - 348 - Ondanks het risico gestuurde inspectieprogramma zijn er altijd onvoorziene leidingincidenten. Zo zijn na ML 4 nog een lekkage verholpen aan ontluichtingsleidingen in rioolgemaal Rijsbergen en een scheur in de AWP-1 drukput bij Bergen op Zoom. Voornamelijk hierdoor kwamen de kosten € 457 hoger uit dan in ML 4. - Door de PFAS is in 2019 nauwelijks gebaggerd, dit heeft geleid tot een inhaalslag in 2020 (nadeel € 226) - Restant kleine verschillen € 299 voordelig 	-492
<p>Proces organisatie De grootste afwijkingen in het proces organisatie bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minder uitgegeven aan uitkeringen voor jubilarissen € -208 - Veel opleidingen gingen niet door vanwege de corona pandemie, hierdoor is in dit proces € -112 minder uitgegeven aan studievergoedingen. - Door de corona pandemie zijn er ook minder personeelsbijeenkomsten georganiseerd € - 93 - Restant kleine verschillen € -37 	-450

Grootste financiële afwijkingen ten opzichte van Managementletter 2020-4	Te verklaren verschil
<p>Proces programmeren en monitoren De grootste afwijkingen in het proces programmeren en monitoren bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij een bezoek in het najaar van 2020 vanuit het Deltafonds is geconstateerd dat een groter deel van de ontvangen Deltafondsbeschikking toegerekend kon worden aan het reeds uitgevoerde project Weerijds Zuid dan waar rekening mee was gehouden. Hierdoor is in 2020 naast een lagere afschrijving ook een correctie in de afschrijving verwerkt over de reeds afgeschreven jaren, waardoor de afschrijving voor dit project € - 308 lager uitkomt dan in ML4. - Niet alle budgetten voor advieskosten zijn opgemaakt € - 257 - Restant kleine verschillen € -366 	-931
<p>Proces belastingopbrengsten De grootste afwijkingen in het proces belastingopbrengsten bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Door een stijging van de WOZ waarde in 2020 komen de opbrengsten uit de omslag gebouwd € - 640 hoger uit. - De opbrengst ingezetenen komt € -167 hoger uit door een stijging uit voorgaande jaren. - Restant kleine verschillen € -14 	-821
<p>Saldo overige verschillen voordelig</p>	-506
<p>Totaal verschil ten opzichte van Managementletter 2020-4</p>	-2.193

Het financiële voordeel ten opzichte van ML 2020-4 betreft veelal zaken die op de peildatum van ML 2020-4 niet waren te voorzien. De zaken die wel te voorzien waren worden nadrukkelijk in 2021 als leerpunt meegenomen.

§ 1.5.4 Resultaat investeringen 2020

Voor 2020 is er ruim € 80 miljoen aan bruto en € 70 miljoen aan netto investeringsuitgaven begroot. De realisatie bedraagt ruim € 81 miljoen bruto en € 70 miljoen netto.

Tabel: Investeringsuitgaven 2020 (bedragen x € 1 miljoen)

Investeringsuitgaven 2020	Investeringsuitgaven Jaarrekening 2020	ML 2020-4	Gewijzigde begroting 2020
Programma Waterketen	39,06	40,00	42,09
Programma Watersystemen	22,54	26,20	18,00
– Vaarwegenbeheer	1,65	2,25	0,95
Programma Waterveiligheid	2,89	3,00	2,35
– HWBP-bijdrage	8,16	8,20	8,10
– Regionale keringen	6,32	6,63	6,82
Ondersteuning	0,71	1,00	2,28
Totaal bruto investeringsuitgaven 2020	81,33	87,28	80,59
Subsidies en bijdragen	11,40	10,22	10,05
Totaal netto investeringsuitgaven 2020	69,93	77,06	70,54

De afwijkingen ten opzichte van de Begroting 2020 worden veroorzaakt door:

Waterketen (-€ 3 miljoen):

De uitgaven voor het programma Waterketen zijn met name lager uitgevallen dan begroot doordat de aanbesteding van het project 'Renoveren en optimalisatie sliblijn RWZI Dongemond' (1548) is aangehouden vanwege de landelijke legionella problematiek in de sliblijn en het onderzoek hiernaar. Daarnaast is de uitgavenspreiding bij het project 'Renoveren en capaciteitsuitbreiding rioolgemalen Dorst, Dinteloord, Armendijk, Noordhoek en Oudenbosch' (543) aangepast aan de planning van de aannemer waarbij werkzaamheden naar 2021 zijn verschoven.

Watersystemen (+€ 4,5 miljoen):

De werkelijke uitgaven in 2020 zijn hoger dan oorspronkelijk begroot. Dit heeft onder andere te maken doordat dit programma een aantal grote projecten bevat die in 2020 tegelijkertijd in uitvoering zijn. Hieronder vallen onder meer de projecten 'Aanpassen watersysteem bij Waalwijk', 'Uitvoering inrichting natte natuurparel Westelijke Langstraat' en 'Realiseren zoetwateraanvoer Roode Vaart Zevenbergen'. Deze projecten zijn zeer groot in verhouding tot het investeringsvolume van het programma Watersystemen. Voor 2021 heeft dit geleid tot een verhoging van het investeringsvolume.

Vaarwegenbeheer (+€ 0,7 miljoen):

Het programma bevat een groot project 'Integrale aanpak onderhouds-werkzaamheden sluiscomplex Roode Vaart in Moerdijk' waarvan veel werkzaamheden nog in 2020 plaatsvonden.

Ondersteuning (-€ 1,5 miljoen)

De werkelijke uitgaven in 2020 waren lager dan begroot, vooral vanwege een heroverweging van het project Realiseren multifunctioneel innovatiecentrum in het kader van het programma Veerkrachtig organiseren.

§ 1.6 Incidentele baten en lasten

Omdat incidentele baten en lasten de reguliere, structurele nettolasten kunnen vertekenen en relevant zijn voor het beoordelen van de financiële positie zijn ze hieronder in beeld gebracht.

Tabel: Incidentele lasten

Begrotingspost	Jaar-rekening	Begroting	Omschrijving
Uitvoeren van het project Sloten, Oevers en Dijken op orde (SODO)	772	900	Het project Sloten, oevers en dijken op orde focust zich op overtredingen die significante invloed hebben op de aan- en afvoer van water of de waterveiligheid. Deze overtredingen dienen door de overtreders te worden beëindigd. Het project SODO is gestart als een Handhavingsproject. In de praktijk blijkt dat er een groot deel van de capaciteit opgaat aan het verlenen van vergunningen. Het doel is de sloten, oevers en dijken voor 100% op orde te hebben, hiertoe is het project verlengd tot 2021. De kosten voor de verlenging bedragen € 660.000, de kosten voor afronding van het 'oude' project € 240.000.
Uitvoeren van het project Sloten, Oevers en Dijken op orde (SODO) <i>onderdeel oneigenlijk grondgebruik</i>	127		Dit deel van de uitvoering betreft de inzet van extern personeel voor het onderdeel "Oneigenlijk grondgebruik" van het project SODO. Deze kosten worden gedekt door de incidentele verkopen van gronden.
Verkoop gronden t.b.v. het project Sloten, Oevers en Dijken op orde (SODO) <i>onderdeel oneigenlijk grondgebruik</i>	-146		Verkoop van gronden voortvloeiend uit uitvoering van het onderdeel "Oneigenlijk grondgebruik" van het project SODO.
Implementatie Omgevingswet	111	455	Voor de implementatie van de Omgevingswet is geld benodigd voor aanschaf van software voor DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) en toepasbaar regelbeheer. Ook is een bijdrage verschuldigd voor het landelijk programma DSO-LV en zijn er budgetten opgenomen voor advisering en inleen voor de te ontwikkelen waterschapsverordening en het vervangen van eigen mensen die bijdragen aan de implementatie (waaronder de projectleider).
Archiefkosten	163	150	Betreft budget in verband met het in eigen beheer nemen van de overgedragen archieven van waterschap Brabantse Delta en alle rechtsvoorgangers, behalve die van Land van Nassau (inhaalslag loopt t/m 2021). De oude archieven ordenen, beschrijven en toegankelijk maken.
Totaal	1.027	1.595	Incidentele lasten en baten 2020

§ 1.7 Begrotingsrechtmatigheid

§ 1.7.1 Begrotingsrechtmatigheid exploitatie 2020

In de Waterschapswet is vastgelegd dat de accountant bij de controle van de jaarrekening zowel de rechtmatigheid als de getrouwheid van de financiële beheershandelingen controleert. Bij de rechtmatigheidscontrole gaat het onder meer over de vraag of de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de in de jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde Begroting en de hierin opgenomen programma's. Op grond hiervan dient er in de jaarrekening een analyse plaats te vinden van de rechtmatigheid en eventuele overschrijdingen op de netto lasten van de programma's (begrotingsrechtmatigheid).

Tabel: Bedrijfsresultaat 2020, netto lasten (alle bedragen x € 1.000; + = *nadelig* / - = *voordelig*)

Nettolasten per programma	REK 2020	ML2020-4	Gewijzigde begroting	Vershil t.o.v. Begr.
Programma Waterketen	69.091	68.209	67.585	+1.505 (2%)
Programma Watersystemen	51.005	52.615	53.239	-2.233 (-4%)
Programma Waterveiligheid	20.258	20.942	20.880	-623 (-3%)
Totaal Netto Lasten	140.354	141.766	141.704	-1.351

Tabel: Bedrijfsresultaat 2020, dekking (alle bedragen x € 1.000; + = *nadelig* / - = *voordelig*)

Dekkingsmiddelen	REK 2020	ML2020-4	Gewijzigde begroting	Vershil t.o.v. Begr.
Totaal waterschapsbelastingen	-135.709	-134.889	-134.361	-1.348
Bijdrage provincie	-1.470	-1.509	-1.471	+1
Totaal Dekking	-137.179	-136.398	-135.832	-1.347

Tabel: Bedrijfsresultaat 2020, resultaat (alle bedragen x € 1.000; + = *nadelig* / - = *voordelig*)

Nettolasten en dekkingsmiddelen	REK 2020	ML2020-4	Gewijzigde begroting	Vershil t.o.v. Begr.
Totaal Netto Lasten	140.354	141.766	141.704	-1.351
Totaal Dekking	-137.179	-136.398	-135.832	-1.347
Resultaat	+3.175	+5.368	+5.872	-2.698

Het waterschap kiest ervoor alleen begrotingswijzigingen op te stellen voor grote nieuwe initiatieven. Financiële afwijkingen worden gerapporteerd in de managementletters en zoveel mogelijk opgevangen binnen de begroting. Doelstelling is budget- en begrotingsbeheer op een adequaat niveau in te vullen met respect voor het budgetrecht, een pragmatische aanpak en het voorkomen van extra bureaucratie.

Op één programma is in 2020 het begrote bedrag overschreden. Deze overschrijding is echter ruimschoots opgevangen binnen de totale Begroting 2020: er is sprake van een nadelig exploitatiesaldo van € 3,2 miljoen, oftewel een voordeel van € 2,7 miljoen ten opzichte van de Begroting.

Het algemeen bestuur heeft aan het dagelijks bestuur de volgende bevoegdheid verstrekt: "Het besluiten om de netto-kosten van een programma met 10% van de netto-kosten te overschrijden, met een maximum van € 2.000.000,- per programma, onder de voorwaarden dat de middeleninzet past binnen het vastgestelde beleid en de hiervoor benodigde financiële ruimte elders binnen de begroting kan worden gevonden".

Alle overschrijdingen blijven ruim binnen de 10% en binnen de maximaal toegestane overschrijding van € 2.000.000,- per programma. Er zijn geen kostenoverschrijdingen geconstateerd betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid. Het overgrote deel van de in de exploitatie opgenomen producten en diensten is conform de Begroting 2020 uitgevoerd. Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met de overschrijding. Door in te stemmen wordt de begrotingsrechtmatigheid geborgd.

Alleen op programma Waterketen is het exploitatiebudget in 2020 overschreden:

Programma Waterketen:

De overschrijding bedraagt € 1,5 miljoen. Voor inhoudelijke verklaringen wordt verwezen naar de verschillenanalyse per kosten- en opbrengstsoorten in hoofdstuk 5.

§ 1.7.2 Begrotingsrechtmatigheid investeringen 2020

In 2020 is het besluit Besluit mandatering Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie gewijzigd om beter aan te sluiten op de nieuwe situatie van Buitengewoon Doen. In het oude besluit had het algemeen bestuur (AB) aan het dagelijks bestuur (DB) de bevoegdheid verstrekt de geraamde uitgaven van een ontwikkelingsinvestering met maximaal 10% te overschrijden zonder toestemming vooraf van het AB, mits deze mutatie past binnen het vastgestelde beleid. Binnen de huidige praktijk wordt geen onderscheid meer gemaakt in ontwikkelings- en instandhoudingsinvesteringen. Met ingang van 2020 worden in beginsel vanuit het vastgesteld kader van het AB in principe geen overschrijdingen op projecten toegestaan. Er is echter een overgangssituatie van toepassing op projecten die in 2020 of eerder al uitvoeringskrediet hebben gekregen, hier blijft de 10% marge op ontwikkelingsinvesteringen nog wel van toepassing. Overschrijdingen boven de norm worden tussentijds bij de Managementletter (voor zover bekend) en achteraf bij de jaarrekening gerapporteerd, onder vermelding van de oorzaak van de overschrijding.

Ten aanzien van de kredieten voor de investeringsprojecten geldt dat er voor een aantal projecten sprake is van een overschrijding boven de norm. Het gaat om vier overschrijdingen op investeringsprojecten met een totale overschrijding van € 61.484. In bijlage I bij de aanbiedingsbrief van de jaarrekening is een overzicht opgenomen van alle projecten waar in 2020 een kredietoverschrijding is ontstaan. Hierbij is per project vermeld waardoor de overschrijding wordt veroorzaakt en of deze al eerder is gemeld in de tussentijdse Managementletters. Op basis van het begrotingscriterium is autorisatie van de hogere kosten door het algemeen bestuur noodzakelijk om de rechtmatigheid in materiële zin te borgen. In de aanbiedingsbrief wordt daarom expliciet aan het algemeen bestuur gevraagd om deze overschrijdingen te autoriseren.

Het verschonen van kleine overschrijdingen bij de jaarrekening doet recht aan de pragmatische aanpak die het waterschap voorstaat, waarbij beoogd wordt extra bureaucratie en administratieve kosten te voorkomen.

Voor een overzicht van alle toegekende kredieten in 2020 wordt verwezen naar bijlage VI bij deze jaarrekening en voor een overzicht van alle projecten met een restantkrediet eind 2020 wordt verwezen naar bijlage VII.

§ 1.8 Waterschapsbelastingen

De taken van het waterschap worden bekostigd door het heffen van belastingen. Deze belastingen bestaan uit de watersysteemheffing, verontreinigingsheffing en zuiveringsheffing.

De belastingtarieven 2020 voor de watersysteemheffing en de zuiveringsheffing zijn gelijktijdig vastgesteld met de Begroting 2020 en zijn hieronder weergegeven:

Tabel: Watersysteemheffing (bedragen in €)

Heffing	Tarief 2020
ingezetenen	61,15
gebouwd (basis 2.500) ³	0,831
natuur	4,86
ongebouwd openbare wegen	308,85
overig ongebouwd	61,77

Tabel: Zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing (bedragen in €)

Heffing	Tarief 2020
Zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing	58,00

Lastendruk

Op basis van de bovenstaande belastingtarieven is de totale lastendruk per groep als volgt:

Tabel: Voorbeeldaanslagen huishoudens (bedragen in €)

Voorbeeldaanslagen huishoudens	Begroting 2019	Begroting 2020	% stijging 2020 t.o.v. 2019
Meerpersoons huishouden, huurwoning, 3 v.e.	€ 225,13	€ 235,15	4,5%
Eenpersoonshuishouden, huurwoning, 1 v.e.	€ 114,35	€ 119,15	4,2%
Meerpersoons huishouden, koopwoning, € 200.000, 3 v.e.	€ 292,28	€ 301,64	3,2%
Eenpersoons huishouden, koopwoning, € 200.000, 1 v.e.	€ 181,50	€ 185,64	2,3%

Tabel: Voorbeeldaanslagen bedrijven (bedragen in €)

Voorbeeldaanslagen bedrijven	Begroting 2019	Begroting 2020	% stijging 2020 t.o.v. 2019
Productiebedrijf voedingsmiddelen, € 12.000.000, 300 v.e.	€ 20.645,83	€ 21.389,71	3,6%
Groothandel, € 2.400.000, 7 v.e.	€ 1.193,48	€ 1.203,93	0,9%

Tabel: Overige voorbeeldaanslagen (bedragen in €)

Overige voorbeeldaanslagen	Begroting 2019	Begroting 2020	% stijging 2020 t.o.v. 2019
Natuurterreinen, 1000 ha	€ 4.842,64	€ 4.862,49	0,4%
Agrarisch bedrijf, € 400.000, 40 ha grond, 3 v.e.	€ 2.597,11	€ 2.777,95	7,0%
Gemeente, 600 ha wegen	€ 137.799,05	€ 185.321,98	34,5%

³ Met ingang van 1 januari 2009 is het tarief een vast percentage van de WOZ-waarde. Voor 2020 is dit percentage 0,0332%.

Watersysteemheffing: kostentoedelingsverordening en grondslagen

Kostentoedelingsverordening

De Waterschapswet verplicht het waterschap tenminste eenmaal in de vijf jaar de kostentoedelingsverordening te herzien. Hier gaat meestal een kostentoedelingsonderzoek aan vooraf. Het vorige kostentoedelingsonderzoek is in 2018 uitgevoerd en de daaruit voortvloeiende kostentoedelingsverordening 2019 is van kracht voor de begrotingsjaren 2019–2023.

In november 2018 heeft de Hoge Raad uitgesproken dat de grondslag voor de wegen differentiatie beperkt moet worden tot het verharde gedeelte van de openbare weg. De onverharde delen dienstbaar aan de verkeersfunctie van de weg behoren niet tot de verharde weg voor de tariefdifferentiatie openbare verharde wegen. Door deze uitspraak is de bijdrage in de belastingopbrengst voor de categorie ongebouwd door de openbare verharde wegen fors afgenomen. Om een rechtvaardige kostentoedeling te hanteren heeft het algemeen bestuur op 4 september 2019 een voorkeur uitgesproken om een wijziging door te voeren in de kostentoedelingsverordening 2019, namelijk de ophoging voor verharde openbare wegen door een gedifferentieerd tarief te hanteren van 400% vanaf 1 januari 2020.

Voor de begrotingsjaren 2020-2023 is de kostentoedelingsverordening gewijzigd en vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De Begroting 2020 is gebaseerd op de gewijzigde kostentoedeling 2019. De verdeling van de kosten van het Watersysteembeheer is als volgt vastgesteld:

Tabel: Verdeling kosten watersysteembeheer

Categorie Watersysteembeheer	Verdeling 2020-2023
Ingezetenen	30,0%
Gebouwd	58,1%
Ongebouwd	11,7%
– Verharde openbare wegen	2,9%
– overig ongebouwd	8,8%
Natuur	0,2%

Ingezetenen nemen 30% van de watersysteemheffing voor hun rekening. Dit aandeel hangt samen met de gemiddelde inwonersdichtheid (het aantal inwoners per vierkante kilometer). De heffing die de categorie **gebouwd** betaalt, hangt samen met de economische waarde van het gebouwde goed (WOZ-waarde). De heffing die de categorie **ongebouwd** betaalt, hangt samen met de ongebouwde hectares grond. Voor openbare **wegen** geldt een tariefdifferentiatie van 400% in 2020. Onder **natuurterreinen** worden ongebouwde onroerende zaken verstaan waarvan de inrichting en het beheer (nagenoeg) geheel en duurzaam zijn afgestemd op behoud of ontwikkeling van natuur. Ook bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare behoren tot natuurterreinen.

De heffing voor de taak Watersysteembeheer is afgeleid van de aantallen ingezetenen, de economische waarde (gebouwd) en de belastbare hectares (ongebouwd en natuur). Het waterschap is voor de Jaarrekening 2020 uitgegaan van de volgende grondslagen:

Tabel: Grondslagen Watersysteembeheer

Grondslagen Watersysteembeheer	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
Ingezetenen (hoofdbewoners)	353.835	353.884	351.611
Ingezetenen (hoofdbewoners) waarvan kwijtschelding/oninbaar	-/- 24.156	-/-24.174	-/-25.493
Gebouwd: totale WOZ-waarde (miljarden €)	120,9	117,4	112,1
Ongebouwd: openbare landwegen (hectares)	6.224	6.400	6.185
Ongebouwd: overig ongebouwd (hectares)	96.293	95.288	96.157
Natuur (hectares)	29.918	27.657	29.643

Grondslagen voor het berekenen van het tarief Zuiveringsbeheer

De hoogte van de zuiveringsheffing hangt af van het aantal vervuilingseenheden (v.e.'s). Een aantal huishoudens en bedrijven betaalt geen heffing, omdat zij in aanmerking komen voor kwijtschelding of omdat de heffing oninbaar is. Per saldo resulteert dit in de volgende vervuilingseenheden:

Tabel: Vervuilingseenheden belastingjaar

Vervuilingseenheden belastingjaar	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
Huishoudens	841.637	841.530	837.757
Bedrijven	353.198	363.162	377.949
Kwijtschelding	-/- 42.936	-/- 43.952	-/- 45.000
Oninbaar	-/- 10.085	-/- 8.294	-/- 10.906
Netto vervuilingseenheden 2020	1.141.814	1.152.446	1.159.800

Verontreinigingsheffing

Belasting voor het bestrijden van kosten voor maatregelen tot het tegengaan en voorkomen van verontreiniging van het oppervlakte water als gevolg van het direct lozen vanuit woon/bedrijfsruimte op het oppervlaktewater. De heffing wordt met het zuiveringstarief opgelegd, maar komt ten gunste van de taak Watersysteembeheer."

Tabel: Belastingopbrengst (bedragen x € 1.000)

Belastingopbrengst	Rekening 2020	Begroting 2020
Watersysteemheffing	69.174	69.105
Watersysteemheffing 2020	68.728	69.105
Watersysteemheffing voorgaande jaren	446	0
Zuiveringsheffing	66.535	69.872
Zuiveringsheffing 2020	66.225	69.872
Zuiveringsheffing voorgaande jaren	310	0
Totaal waterschapbelastingen	135.709	138.977

Kwijtschelding en oninbaar belastingjaar 2020

Waterschap Brabantse Delta hanteert een kwijtscheldingsnorm van 100%.

In de Begroting 2020 is rekening gehouden met kwijtschelding en oninbaarheid van belastingen, wat resulteert in hogere belastingtarieven. De kwijtscheldingen hebben grotendeels betrekking op ingezetenen en huishoudens. De bedragen die samenhangen met oninbaarheid variëren van jaar tot jaar. De hoogte wordt onder andere beïnvloed door faillissementen van bedrijven.

Tabel: Kwijtschelding (bedragen x € 1.000)

Kwijtschelding	Rekening 2020	Begroting 2020
Watersysteemheffing	1.329	1.361
Ingezetenen	1.318	1.348
Gebouwd	11	13
Zuiveringsheffing	2.490	2.550
Huishoudens	2.490	2.549
Bedrijven	0	1
Totaal kwijtschelding	3.819	3.911

Tabel: Oninbaar (bedragen x € 1.000)

Oninbaar	Rekening 2020	Begroting 2020
Watersysteemheffing	179	224
Ingezetenen	159	130
Gebouwd	16	84
Overig ongebouwd	4	10
Zuiveringsheffing	585	481
Huishoudens	326	270
Bedrijven	259	211
Totaal oninbaar	764	705

§ 1.9 Risicoparagraaf

In producten als de Kadernota, Begroting en Jaarrekening worden de belangrijkste risico's belicht die gevolgen voor de uitvoering van de programma's (doelstellingen) of de financiën kunnen hebben. Binnen ons waterschap wordt aan risicomanagement gedaan om goed voorbereid te zijn. Risicomanagement is het identificeren, analyseren, beoordelen en evalueren van risico's. Ook het benoemen en uitvoeren van risicobeheersingsmaatregelen is een onderdeel van risicomanagement. De bedrijfswaarden en de bijbehorende waardenmatrix worden gebruikt bij het beoordelen van risico's en het prioriteren van beheersmaatregelen.

Tabel: Bedrijfswaarden

Bedrijfswaarde *	Gedefinieerd als ...
Compliance	Voldoen aan de gemaakte afspraken per taak binnen de kaders van wet- en regelgeving en het bestuursakkoord
Waterkwantiteit en -veiligheid	Voldoen aan een evenwichtige waterbehoefte alsook het voldoen aan de omgevingsveiligheid
Water- en omgevingskwaliteit / milieu	Leveren van een positieve bijdrage aan de volksgezondheid, natuur en het milieu (bodem, water en lucht)
Kosten	Realisatie overeenkomstig met de plannen vanuit de meerjarenbegroting en waarbij geen verrassingen mogen optreden t.a.v. de financiële restrisico's
Continuïteit	Doelmatig inzetten van de juiste kennis en capaciteit om in te kunnen spelen op de maatschappelijke belangen en ontwikkelingen
Imago	Mate waarin het waterschap wordt gezien als professioneel, duurzaam en betrouwbaar

Bij het vaststellen van de beheersmaatregelen gaat het om de activiteiten waarmee de kans van optreden wordt verkleind of de gevolgen van risico's worden beperkt. Het waterschap beoordeelt ieder jaar opnieuw de kansen en de mogelijke gevolgen van de operationele risico's. De impact van de restrisico's wordt vergeleken met de bestuurlijk vastgestelde norm voor het weerstandsvermogen. Op die manier zorgt het waterschap ervoor dat het voldoende weerstandscapaciteit heeft om financiële tegenslagen op te vangen.

Risico's waterschap Brabantse Delta

In deze paragraaf staan de belangrijkste operationele risico's uit het risicoregister die de organisatiedoelstellingen bedreigen. De omvang van een risico wordt berekend met de formule $\text{Risico} = \text{Kans} \times \text{Effect}$.

Epidemie/pandemie/virusuitbraak

De uitbraak van de Mexicaanse griep in 2009 en het coronavirus COVID-19 in 2020 maken duidelijk dat het waterschap risico loopt bij een pandemie/virusuitbraak.

Mogelijke gevolgen zijn er zowel voor de bedrijfsvoering als financieel. Denk hierbij onder andere aan:

- Onzekere financiële posities bij bedrijven met als mogelijk effect de oninbaarheid van openstaande belastingvorderingen;
- Beperkende maatregelen met effect op de hoogte van de belastingopbrengsten;
- Overlijden van medewerkers en/of hoger (langdurig) ziekteverzuim bij medewerkers met hogere kosten voor vervanging;
- Vertraging in de uitvoering van (project)werkzaamheden, die door beperkende maatregelen en/of ziekteverzuim niet of minder efficiënt uitvoerbaar zijn;
- Stagnaties in de levering van kritieke processen door uitval van kritieke capaciteit (bemensing).

Het waterschap heeft als gevolg van de COVID-19 uitbraak beheersmaatregelen getroffen om tijdens de virusuitbraak/pandemie te kunnen blijven werken aan de primaire wettelijke taken. Ondertussen ontwikkelde vacciroodes verkleinen de kans op een nieuwe uitbraak van een (gemuteerd corona) virus. In 2021 vormen coronamutaties nog steeds een behoorlijke kans op een nieuwe uitbraak. Verwacht wordt dat na 2021 de kans op uitbraken door coronamutaties gaan afnemen.

Uit de geschiedenis blijkt dat uitbraken van nieuwe (dodelijke) virussen geregeld voorkomen (o.a. Hongkonggriep 1968, Mexicaanse griep 2009-2010). Dit is de reden dat het waterschap nu al rekening houdt met het risico op nieuwe pandemieën in de toekomst. Jaarlijks worden alle erkende risico's geactualiseerd.

Beprijzing milieuvervuiling

De komende jaren zal duidelijk worden of het Rijk met meer landelijke maatregelen komt volgens het principe 'de vervuiler betaalt' net zoals de Opslag Duurzame Energie, een heffing op het verbruik van aardgas en elektriciteit om investeringen in duurzame energie te stimuleren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan scherpere CO₂-belasting, een verhoging van de belasting voor aardgas, grondstoffen, materialen en afval. Daarnaast zullen de grotere investeringen in de bevordering van oplossingen voor duurzaamheidsissues mogelijk ook verhaald worden op eindgebruikers. De aankomende landelijke verkiezingen en de politieke uitkomsten kunnen de beprijzing nog verder beïnvloeden.

Uitval afvalwaterzuiveringsinstallaties

Een afvalwaterzuiveringsinstallatie kan uitvallen als gevolg van externe factoren, zoals een brand, illegale lozing of extreem weer. Ook slijtage van de installaties, (in combinatie met) een hoge belastinggraad en veroudering verhogen de kans op uitval. De financiële gevolgen van de uitval kunnen aanzienlijk zijn door claims van derden, boetes van gemeente/EU, kosten lozingsheffing, milieuschade, extra transportkosten en eigen schade. Met assetmanagement en het traject 'Water van waarde – Betrouwbaar in de basis 2018-2020' werkt het waterschap aan het verlagen van dit risico.

Illegale lozing

Illegale lozingen met onverwacht hoge concentraties giftige stoffen kunnen schade veroorzaken aan flora en fauna. Ook kan er schade ontstaan bij de zuiveringen door een verstoorde procesvoering (die niet direct tot uitval van de installatie leidt). De financiële gevolgen kunnen aanzienlijk zijn, indien deze niet te verhalen zijn op een veroorzaker. Denk hierbij aan claims van derden, opgelegde boetes en kosten voor beheersmaatregelen, zoals bodemsanering.

In de risicobeoordeling is de kans op lozingen verhoogd, als gevolg van incidenten die het afgelopen jaar in de branche en bij ons waterschap zijn voorgekomen. Het aantal incidenten en de zeer zorgwekkende stoffen die worden geloosd zorgen voor een toenemend risico.

Problemen in uitvoering projectportfolio

Marktontwikkelingen

De krapte op de markt is enigszins afgenomen. Gestart is met een nieuwe raamovereenkomst voor integrale technische adviesdiensten (ROK ITA), waarbij met een aanbestedingskalender met de markt wordt gewerkt. Dit om ruimte te geven om te kunnen anticiperen op de capaciteitsvraag. Tevens wordt met zogenaamde bouwteams ervaring opgedaan in andere vormen van samenwerken om met meer partijen te kunnen samenwerken. Voor met name kleinere bedrijven zijn de eisen voor kwaliteit, arbo en veiligheid een drempel bij het kunnen voldoen aan een inschrijving. Het waterschap stimuleert hen om hierin mee te groeien.

Grondverwerving

Tijdige grondverwerving is essentieel voor de voortgang van projecten. Grond is nodig om maatregelen uit te kunnen voeren voor het verbeteren van de regionale keringen, hermeandering van waterlopen, ecologische verbindingszones of waterberging. Om de kosten te beperken en het draagvlak voor

herinrichting te vergroten zoekt het waterschap bij het uitvoeren van inrichtingsmaatregelen naar combinaties met plannen van derden. Hierdoor is minder grondverwerving nodig en kan werk met werk gemaakt worden. Ook stimuleert het waterschap inwoners en bedrijven om zelf maatregelen te nemen om de waterkwaliteit verbeteren, zoals het bieden van blauwe diensten, de aanleg van akkerranden en natuurvriendelijke oevers. Een voorbereidingsteam is gestart met de focus op grondverwerving om geprogrammeerde projecten tot en met 2027 tot uitvoering te kunnen brengen. Op deze wijze wordt voorkomen dat in lopende projecten de grondverwerving nog plaats moet vinden en voor vertraging zorgt.

Overige geïdentificeerde risico's

Slibverwerking Noord-Brabant NV.

De aandeelhoudende waterschappen van SNB hebben bestuurlijk besloten om een wijziging van de kosten verdeelmethodiek met terugwerkende kracht tot 1 januari 2018 door te voeren. Dit onder de voorwaarde van instemming van de belastingdienst in relatie tot de lopende overeenkomst met betrekking tot de koepelvrijstelling BTW. Omdat nog geen overeenstemming is bereikt met de belastingdienst wordt door SNB voorsnog de bestaande kostenverdeelmethodiek gehanteerd voor de verdeling van de kosten van slibverwerking over de aandeelhoudende waterschappen. Op grond van het oordeel van fiscaal adviseurs van SNB dat de BTW-koepelvrijstelling ook bij het hanteren van de nieuwe kosten verdeelmethodiek mag worden toegepast heeft het waterschap in de Jaarrekening 2019, de gewijzigde Begroting 2020 en voorliggende Begroting 2021 de nieuwe kostenverdeelmethodiek toegepast. Zodra er definitieve overeenstemming is met de belastingdienst zal tot feitelijke verrekening tussen de aandeelhouders worden over gegaan.

Dividend NWB

In de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders is het vastgestelde dividend over boekjaar 2019 € 55 miljoen. Het aandeel van Waterschap Brabantse Delta hierin bedraagt € 2,3 miljoen. In verband met restricties van de ECB is de uitbetaling van dit dividend uitgesteld en hierdoor nog niet ontvangen in 2020. Dit dividend staat bij de NWB als een verplichting aan de aandeelhouders op de balans. Het bedrag is als vordering opgenomen in de Jaarrekening 2020 van het waterschap.

In overleg met de ECB betaalt de NWB in het eerste kwartaal 2021 het maximaal toegestane dividend uit (€ 8,1 miljoen van het totaal). Het restant van het dividend over boekjaar 2019 wordt uitbetaald zodra de ECB daartoe ruimte geeft.

§ 1.10 Weerstandratio

Het weerstandsvermogen is het vermogen van het waterschap om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de normale bedrijfsvoering wordt aangetast. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan voorkomen worden dat grote financiële tegenvallers, die niet opgevangen kunnen worden, zich direct vertalen in extra tariefstijgingen. Het is van belang dat inzicht bestaat in de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of verzekeringen zijn afgesloten. Dit om te beoordelen of de omvang van de weerstandcapaciteit voldoende is.

Waterschap Brabantse Delta is continu in ontwikkeling evenals haar omgeving. Zowel bestuurlijk als ambtelijk wordt grote waarde gehecht aan een goede invulling van risicomanagement. Er gebeurt al veel op dit terrein: in projecten, in processen, bij de verdergaande toepassing van asset management en bij de jaarlijkse risicoanalyse ten behoeve van de beoordeling van het weerstandsvermogen.

Algemene reserves/calamiteitenreserves

Het waterschap hanteert een algemene/calamiteitenreserve per taak. De risico's zijn uitgesplitst naar Watersysteembeheer en Zuiveringsbeheer omdat de kosten grotendeels direct samenhangen met de taken en ook de reserves aan de taken gekoppeld zijn.

De norm voor het weerstandsvermogen (de omvang van de bekende risico's X de door het algemeen bestuur vastgestelde norm van 1,2) is steeds beschikbaar als algemene bufferruimte voor calamiteiten/risico's. In 2020 heeft een risicoanalyse plaatsgevonden om te beoordelen of de omvang van de reserves voldoende is. Op basis van deze risicoanalyse is de norm voor de algemene reserve/calamiteitenreserve als volgt:

Tabel: Risico omvang x 1,2 (per 1-1: bedragen x € 1.000)

Taak	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Watersysteembeheer	2.347	2.245	2.329	2.417	2.594	2.608	2.843	2.927	3.097	3.232
Zuiveringsbeheer	3.776	3.742	3.788	3.851	3.978	4.075	4.181	4.358	4.489	4.626

De weerstandsratio per 31 december 2020 (voor resultaatbestemming) bedraagt:

Tabel: Watersysteembeheer (bedragen x € 1.000)

Watersysteembeheer	Rekening 2020	Gewijzigde begroting 2020	Begroting 2020
Weerstandscapaciteit	12.246	7.179	4.645
Risico omvang	1.956	1.130	1.130
Weerstandratio	6,3	6,4	4,1

Tabel: Zuiveringsbeheer (bedragen x € 1.000)

Zuiveringsbeheer	Rekening 2020	Gewijzigde begroting 2020	Begroting 2020
Weerstandscapaciteit	10.322	9.638	7.347
Risico omvang	3.147	2.850	2.850
Weerstandratio	3,3	3,4	2,6

De weerstandsratio van waterschap Brabantse Delta ligt hiermee in 2020 hoger dan de afgesproken factor 1,2. Voor het verloop van de weerstandscapaciteit in 2020 wordt verwezen naar § 6.2.3 Toelichting op de vaste passiva.

In de cijfers van de weerstandsratio's in de begroting 2020 en de gewijzigde begroting 2020 is het begrote exploitatiesaldo meegenomen; dat was nagenoeg gelijk aan elkaar. De weerstandscapaciteit en het weerstandsratio in de gewijzigde begroting 2020 zijn zowel bij watersysteembeheer als zuiveringsbeheer hoger dan in de primaire begroting 2020. Bij het opstellen van de gewijzigde begroting kon het werkelijke exploitatiesaldo 2019 (€ 3,2 miljoen nadelig) worden meegenomen. In de primaire begroting 2020 werd gerekend met een veel hogere nadelige prognose van € 7,9 miljoen.

Omdat de resultaatbestemming 2020 nog niet is vastgesteld door het algemeen bestuur is in de tabel bij de cijfers voor de Rekening 2020 het nadelig exploitatiesaldo van € 3,175 miljoen nog niet verwerkt. Ervan uitgaande dat het algemeen bestuur instemt met de resultaatbestemming van € 3,175 miljoen nadelig, dan daalt de weerstandsratio voor watersysteembeheer van 6,3 naar 5,9 en voor zuiveringsbeheer van 3,3 naar 2,5.

§ 1.11 Financiering

Algemeen

Met financiering wordt bedoeld het uitzetten en/of het aantrekken van gelden. In de wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) zijn de kaders gesteld waaraan het treasurybeleid moet voldoen. Het accent ligt daarbij op het onberispelijk en behoedzaam uitvoeren van het financieringsbeleid, het inzetten van de beschikbare instrumenten ten behoeve van het publieke belang en een voorzichtige toepassing van beleggingsinstrumenten en afgeleide financiële instrumenten. In verband met de vereisten van de Wet FIDO zijn er twee instrumenten op het gebied van treasury: het treasurystatuut en de jaarlijkse financieringsparagraaf in de Begroting en Jaarrekening. Het treasurystatuut bevat het beleidskader waarbinnen de treasuryfunctie rechtmatig kan worden uitgevoerd. De treasuryfunctie omvat het beheren van de financiële vermogenswaarden, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's en het afleggen van transparante verantwoording hierover.

Rentevisie en financieringsbehoefte

Om investeringen te kunnen financieren, trekt het waterschap geld aan op de geld- en kapitaalmarkt. Het is van groot belang de ontwikkelingen te volgen en alert te reageren daar waar nodig. De rente op de leningen werkt door in de kapitaallasten. In 2020 zijn er 8 nieuwe leningen met een hoofdsom van totaal € 70 miljoen afgesloten:

#	Duur	Vorm	Datum	Hoofdsom	Rente
1	5 jaar	Fixe	21-02-2020	€ 10 miljoen	-0,25%
2	10 jaar	Fixe	21-02-2020	€ 10 miljoen	+0,06%
3	10 jaar	Lineair	21-02-2020	€ 5 miljoen	-0,14%
4	20 jaar	Lineair	21-02-2020	€ 5 miljoen	+0,215%
5	3,5 jaar	Fixe	16-12-2020	€ 10 miljoen	-0,50%
6	5,5 jaar	Fixe	16-12-2020	€ 10 miljoen	-0,45%
7	11 jaar	Fixe	16-12-2020	€ 10 miljoen	-0,08%
8	12 jaar	Fixe	16-12-2020	€ 10 miljoen	-0,03%

Het treasurybeheer is er op gericht om de rentekosten te minimaliseren bij een acceptabel risico voor de Begroting en Kadernota, hetgeen bijdraagt aan het verlagen van de maatschappelijke kosten vanuit het waterschap. Hiertoe worden nieuwe leningen tegen zo optimaal mogelijke condities aangetrokken. In 2020 zijn er acht reguliere leningen aangetrokken, grotendeels tegen negatieve rente. Daarnaast wordt periodiek bekeken of de huidige leningenportefeuille nog verder geoptimaliseerd kan worden.

De restant financieringsbehoefte is in 2020 ingevuld met roodstand op de rekening courant en het aantrekken van kasgeldleningen (binnen de grenzen van de kasgeldlimiet).

Door het aantrekken van leningen variërend voor een periode van 3,5 tot 20 jaar ontstaat er een optimale mix van kort, middellang en lang geld en een gelijkmatige vervalkalender van de aflossingsbedragen.

Kasgeldlimiet ter beperking van het renterisico op korte financiering (< 1 jaar)

Het aantrekken van kort geld geschiedt in de vorm van rekeningcourant krediet en/of kasgeldleningen. De kasgeldlimiet is de grens waarbinnen decentrale overheden hun activiteiten met kortlopende middelen mogen financieren in een jaar. Elk kalenderkwartaal wordt het gemiddelde van de kortlopende middelen getoetst aan de kasgeldlimiet. Voor waterschappen is de wettelijk vastgestelde limiet bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Voor 2020 bedraagt de kasgeldlimiet voor het waterschap € 36,4 miljoen (23% van € 158,5 miljoen, gewijzigde begroting). De kasgeldlimiet mag niet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In 2020 heeft er geen overschrijding van de kasgeldlimiet plaatsgevonden, waardoor er wordt voldaan aan de wettelijke vereisten.

Renterisiconorm ter beperking van het renterisico op lange financiering (> 1 jaar)

Het bedrag aan aflossingen en het bedrag van leningen dat in aanmerking komt voor renteherziening mag in het betreffende jaar de renterisiconorm niet overschrijden. Voor waterschappen is in de wettelijke norm bepaald dat 30% van het begrotingstotaal opnieuw afgesloten mag worden. Voor 2020 bedraagt de renterisiconorm voor het waterschap € 47,5 miljoen (30% van € 158,5 miljoen gewijzigde begroting). Het bedrag aan aflossingen en het bedrag dat in aanmerking komt voor renteherziening (totaal € 14,2 miljoen) is ruimschoots onder de norm gebleven.

§ 1.12 Verbonden partijen

Het waterschap kan op drie manieren taken uitvoeren: zelf doen, uitbesteden of deelnemen aan een verbonden partij. Verbonden partijen zijn zelfstandige organisaties met een eigen bestuur en een eigen financiële huishouding, waarin het waterschap een financieel en een bestuurlijk belang heeft. Het waterschap neemt deel aan verbonden partijen omdat wordt verwacht dat samenwerking voordeel oplevert: schaalvoordelen, grotere doeltreffendheid, verbetering van de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening, risicospreiding en het beter benutten van kennis en expertise. Aan de andere kant kleven er ook risico's aan het deelnemen in een verbonden partij. Deelname kan verplichte uitgaven meebrengen, waar het waterschap slechts gedeeltelijk op kan sturen.

Een groot deel van de kosten van het waterschap gaat om in deze verbonden partijen. Het is een gecompliceerd speelveld: de verbonden partijen zijn zelfstandig, maar ook verweven met het waterschap. Het algemeen bestuur heeft bevoegdheden betreffende het oprichten van en deelnemen in verbonden partijen. Het dagelijks bestuur is primair verantwoordelijk voor het aansturen van de verbonden partijen en het behartigen van het belang van het waterschap. Dit "eigen belang" kan vooral gediend worden als een DB lid in het algemeen bestuur, ledenvergadering of aandeelhoudersvergadering vertegenwoordigd is. Is een DB lid tevens lid van het dagelijks bestuur of raad van commissarissen van de verbonden partij, dan dient het belang van de verbonden partij zelf in beginsel voorop te staan. Met enige regelmaat komt het thema verbonden partijen aan de orde in het algemeen bestuur.

Er is een grote behoefte om in control te zijn en te blijven met betrekking tot de verbonden partijen, terwijl de sturingsmogelijkheden op de uitbestede activiteiten kleiner zijn. In de organisatie is per verbonden partij een rollenscheiding doorgevoerd tussen de eigenaarsrol en de klantrol van het waterschap. Die twee rollen zijn bij verschillende functionarissen belegd teneinde de bestuurlijke vertegenwoordiger en het bestuur optimaal te kunnen adviseren. Die rollenscheiding is ook besproken met de verbonden partijen.

Zowel bij het waterschap als bij de verbonden partijen is toenemende aandacht voor risicomanagement. Primair doel is om beter in control te kunnen zijn. Secundair gaat het ook om het weerstandsvermogen. Vaak zijn er afspraken dat verbonden partijen geen of nauwelijks eigen weerstandsvermogen vormen. Het waterschap dient bij de bepaling van het weerstandsvermogen ook de belangrijkste risico's ten aanzien van de verbonden partijen te beschouwen. Dit vormt onderwerp van afstemming met de verbonden partijen.

Het waterschap kende in 2020 negen verbonden partijen. Het gaat om:

- Belasting Samenwerking West-Brabant (gemeenschappelijke regeling)
- Het Waterschapshuis (gemeenschappelijke regeling)
- Nederlandse Waterschapsbank (Naamloze Vennootschap)
- Unie van Waterschappen (vereniging)
- Aquon (gemeenschappelijke regeling)
- Noord-Brabantse Waterschapsbond (vereniging)
- Slibverwerking Noord-Brabant (Naamloze Vennootschap)
- Muskusrattenbestrijding (gemeenschappelijke regeling: eenvoudige centrumregeling)
- Waterschap De Dommel – waterschap Brabantse Delta (gemeenschappelijke regeling: eenvoudige centrumregeling)
- Vanaf 1 januari 2020 de Vvwv (Vereniging werken voor waterschappen): na invoering van de Wnra de werkgeversvereniging van de 21 waterschappen en 14 aan de waterschappen gelieerde organisaties.

In hoofdstuk 3 worden de ontwikkelingen bij de verbonden partijen weergegeven.

Jaarrekening 2020 Gemeenschappelijke regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

Waterschap Brabantse Delta is uitvoerder van de gemeenschappelijke regeling "Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant" en is belast met de administratie en financiering. Alle baten en lasten die uit de regeling voortvloeien, worden verantwoord in het programma Waterveiligheid. De volledige "Jaarrekening Muskus- en Beverrattenbeheer 2020" voor de deelnemende waterschappen is opgenomen in bijlage IX. Voorgesteld wordt om de definitieve bijdrage over 2020 voor de deelnemers vast te stellen op € 832.822 per waterschap. De begrote bijdrage 2020 bedroeg € 837.000 per deelnemend waterschap.

§ 1.13 EMU-saldo

Vanaf 2014 is de wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF) van kracht. Deze wet maakt decentrale overheden medeverantwoordelijk voor het terugdringen van het Nederlandse begrotingstekort (EMU-tekort). EU-lidstaten mogen een begrotingstekort van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) hebben en een maximale overheidsschuld van 60% bbp.

Volgens het Centraal Economisch Plan (CEP) 2021 van het Centraal Planbureau (raming 31 maart 2021) is er voor de collectieve sector ultimo 2020 een EMU-schuld van 54,4% en een EMU-saldo van -4,3% BBP. Maximaal toegestaan is een tekort van 3%. Het EMU-saldo 2020, de feitelijke kasstroom, voor waterschap Brabantse Delta is als volgt:

Tabel: EMU-saldo 2020

Negatief/ positief	Berekening EMU saldo vanuit exploitatiesaldo (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2020
	Exploitatiesaldo 2020	-3.175	-5.930
-/-	Bruto Investeringsuitgaven (excl. financiële vaste activa)	-81.331	-80.590
+	Investeringssubsidies (excl. financiële vaste activa)	11.404	10.050
+	Desinvesteringen materiële en immateriële activa	0	
+	Afschrijvingen	37.718	38.633
+	Toevoegingen voorzieningen ten laste van exploitatie	288	73
-/-	Onttrekkingen Voorzieningen ten laste van exploitatie	-175	-136
-/-	Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-386	-277
+	Externe vermeerderingen van voorzieningen		
	EMU saldo 2020 Waterschap Brabantse Delta	-35.657	-38.178
	EMU saldo Waterschapshuis	-39	0
	EMU saldo Aquon	-27	-12
	EMU saldo BWB (rapporteert geen EMU in jaarrekening)	niet van toepassing	-70
	EMU saldo WBD inclusief verbonden partijen	-35.723	-38.260
	Indicatieve referentiewaarde 2020 WBD	-20.000	-20.000
	Verschil (+ is positief, -/- is negatief)	-15.723	-18.260

Het waterschap komt voor 2020 uit op een EMU-tekort van € 35,7 miljoen. Hoewel deze cijfers de norm overschrijden, zullen er vooralsnog geen maatregelen worden. In april 2020 maakten de Europese ministers van Financiën een aantal afspraken om de negatieve gevolgen van het coronavirus op de Europese economieën te beperken. Een van deze afspraken is dat lidstaten de begrotingsregels tijdelijk niet toe hoeven te passen, zodat extra uitgaven en investeringen gedaan kunnen worden om coronamaatregelen te financieren.

Hoofdstuk 2: Jaarverslag programma's

In dit hoofdstuk wordt per programma inzicht gegeven in de realisatie van de doelstellingen, de prestatie indicatoren en de financiën. In onderstaande tabel wordt de exploitatierekening per programma weergegeven:

Tabel: Bedrijfsresultaat 2020, Netto lasten (alle bedragen x € 1.000)

Netto lasten per programma	REK 2020	ML2020-4	Gewijzigde begroting 2020	Vershil t.o.v. Begr.	Vershil t.o.v. ML 4
Programma Waterketen	69.091	68.209	67.585	+1.505	+882
Programma Watersystemen	51.005	52.615	53.239	-2.233	-1.610
Programma Waterveiligheid	20.258	20.942	20.880	-623	-685
Totaal Netto Lasten	140.354	141.766	141.704	-1.351	-1.412

Tabel: Bedrijfsresultaat 2020, Opbrengst Waterschapsbelastingen (alle bedragen x € 1.000)

Dekkingsmiddelen	REK 2020	ML2020-4	Gewijzigde begroting 2020	Vershil t.o.v. Begr.	Vershil t.o.v. ML 4
Omslag watersysteem gebouwd	-40.209	-39.504	-39.047	-1.162	-704
Omslag watersysteem ongebouwd	-5.948	-5.971	-5.886	-62	+23
Omslag watersysteem wegen	-1.922	-1.909	-1.977	+55	-13
Omslag watersysteem ingezetenen	-20.160	-20.076	-20.162	+2	-84
Omslag watersysteem natuurterrein	-145	-144	-134	-11	-1
Omslag verontreiningsheffing	-343	-365	-313	-30	+22
Omslag ws voorgaande jaren	-447	-384		-447	-63
Zuiveringsheffing bedrijven	-20.226	-20.352	-20.852	+626	+126
Zuiveringsheffing huishoudens	-45.999	-45.971	-45.990	-9	-27
Omslag zuivering voorgaande jaren	-310	-211		-310	-98
Totaal waterschapsbelastingen	-135.709	-134.889	-134.361	-1.348	-821

Tabel: Bedrijfsresultaat inclusief Bijdrage provincie

(alle bedragen x € 1.000; + = nadelig/ - = voordelig)

Netto lasten per programma en dekkingsmiddelen	REK 2020	ML2020-4	Gewijzigde begroting 2020	Vershil t.o.v. Begr.	Vershil t.o.v. ML 4
Totaal Netto Lasten	140.354	141.766	141.704	-1.351	-1.412
Totaal waterschapsbelastingen	-135.709	-134.889	-134.361	-1.348	-821
Bijdrage provincie	-1.470	-1.509	-1.471	+1	+39
Totaal dekking	-137.179	-136.398	-135.832	-1.347	-781
Resultaat	+3.175	+5.368	+5.872	-2.698	-2.194

De financiële resultaten van de programma's komen deels voort uit de doorbelastingen vanuit de processen. Omdat de voor- en nadelen van de processen vaak doorberekend worden naar meerdere programma wordt geen financiële verschillenverklaring gegeven op programmaniveau. Voor de verschillenverklaring van kosten en opbrengsten wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

Programma Waterketen

Programmabeheerder: Mary-José van Overveld

Doelstelling programma

Het doel van dit programma is bijdragen aan schoon water en gezonde natuur, door het aangeboden afvalwater duurzaam, efficiënt en effectief af te nemen uit de gemeentelijke riolering, te zuiveren en weer af te voeren naar het oppervlaktewater. Hierbij komt slib vrij, dat na verwerking wordt afgevoerd naar de Slibverwerkingsinstallatie Noord-Brabant (SNB).

Tabel: Programma Waterketen

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Betrouwbaar in de basis	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Het primaire doel is het effectief en efficiënt uitvoeren van de kerntaak, d.w.z. het voldoen aan wet -en regelgeving zoals de zorgplicht, alle gebieds- en individuele vergunningseisen, de afgesproken afnameverplichtingen en het op niveau houden van de veiligheid, betrouwbaarheid en beschikbaarheid van de installaties tegen zo laag mogelijke kosten. Hierbij moeten we flexibel in kunnen spelen op maatschappelijke en technische ontwikkelingen om komende jaren tegemoet te kunnen komen aan de wensen van burgers, bedrijven en het milieu in ons beheergebied. Het uiteindelijk beoogd effect is om zowel voor nu als de lange termijn waarde te realiseren voor de burgers, bedrijven en milieu van West-Brabant met een optimale balans tussen prestaties, risico's en kosten.</p> <p>Plan van aanpak</p> <ul style="list-style-type: none">- Dit vergt een programmatische aanpak van projectplanning en -realisatie. Uitgangspunt hierbij zijn de doelstellingen en lange termijn visie van het waterschap. In 2020 wordt de Lange termijn Asset Planning (LTAP) verder uitgewerkt, waarmee het strategisch beeld van de te verwachten investeringen/budgetten verder aangescherpt wordt. Hierbij worden de assets van Waterketen en -systeem integraal beschouwd. Door naast technische levensduur ook maatschappelijke en economische levensduur mee te nemen krijgen ook maatschappelijke ontwikkelingen, innovaties en financiële uitgangspunten een plek in de strategische planning.- Door middel van inventarisatie van de risico's op zowel asset als assetsysteemniveau en door middel van het opstellen van heldere eenduidige besluitvormingscriteria en besluitvormingsmethodiek(en) worden afgewogen beslissingen genomen. Dit levert een prioritering in de programmering en een volume aan projecten welke effectief ten uitvoer gebracht worden.- Meer risico-gestuurd bedienen en onderhouden zorgt voor het efficiënter benutten van mensen en middelen, met focus op het bewust managen van geaccepteerde risico's voor proces continuïteit en budgetoverschrijdingen. Alle processen in het onderhoudsproces worden tegen het licht gehouden, waar nodig verbeterd, en geborgd. Hiermee wordt de kerntaak effectief en efficiënt uitgevoerd en voor nu en voor de lange termijn optimale waarde gerealiseerd.- Maatregelen Afvalwaterpersleiding Moerdijk-Bath (AWP2.0): Door het vernieuwen van de persstations en het vergroten van de capaciteit van de AWP wordt de betrouwbaarheid van het afvalwatertransport vergroot en is het systeem in staat om de afgesproken afvalwaterhoeveelheden te verwerken.

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
	<p>Activiteiten en realisatie: De kerntaak is uitgevoerd en er is voldaan aan gebieds- en individuele vergunningseisen en afgesproken afnameverplichtingen. Er is het afgelopen jaar gewerkt aan het opstellen van het programmaplan waterketen en het afstemmen hiervan met de andere programma's en processen. De doelstellingen en inspanningen zijn vastgelegd in het canvas en DIN (Doel-inspanningen netwerk). Er is een programmateam samengesteld dat verder vorm en inhoud gaat geven aan de uitvoering van het programma. Tevens is een regieteam assetmanagement opgericht dat is gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor de doorontwikkeling van assetmanagement binnen Brabantse Delta. Ambitie is om op certificeerbaar niveau te komen. Belangrijke elementen hierbij zijn onder meer informatie- en risicomangement.</p> <p>In samenwerking met een extern adviesbureau, is gestart met het opstellen van een tactisch toekomstplan voor de zuiveringen. Doel is onder meer het integraal in kaart brengen van de risico's en (innovatieve) kansen per rioolwaterzuivering en te komen tot een prioritering welke zuivering het eerste aan te pakken. Er is een aanvang gemaakt met het breed inventariseren van alternatieven voor potentieel kritische zuiveringen en het maken van plannen waarbij deze alternatieven integraal voorgelegd kunnen worden.</p> <p>Activiteiten zoals het inventariseren van de risico's op assetniveau en het op orde brengen van de assetdata heeft door het Coronavirus vertraging opgelopen. Voor het inventariseren van de risico's is een planning opgesteld om na de versoepeling van de Corona-maatregelen direct verder te gaan te beginnen met de meest risicovolle objecten. Onderzocht is hoe het op orde brengen van de data effectief versneld kan worden. Voor een aantal zuiveringen is op basis van de opgestelde LTAP een inspectie uitgevoerd om de technische staat nader te bepalen.</p> <p>De voortgang van de technische realisatie van het project AWP 2.0 loopt op schema. Er is in december een aanvullend uitvoeringskrediet verstrekt.</p>
Slib verwerken	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Het nakomen van afspraken die gemaakt zijn met de aandeelhouders van SNB.</p> <p>Plan van aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realisatie van de eigen slibprognoses en deze afstemmen met overige aandeelhouders, ondersteund door een speciaal daarvoor ingerichte omgeving binnen het pakket Z-info. - restcapaciteit inzetten om ongegist slib van aandeelhouders te vergisten en ontwateren. - Intensieve afstemming met de SNB en de overige aandeelhouders over het verminderen van de kwetsbaarheid tegen uitval door het treffen van de juiste beheersmaatregelen in de gehele slibketen. <p>Activiteiten en realisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In Z-info is een rapportage ingericht. Deze is beschikbaar en operationeel. Sinds september 2020 vergist waterschap Brabantse delta slib van waterschap Scheldestromen. - Vanwege vertraging in de vergunningverlening is de thermofiele gisting op Nieuwveer nog niet in gebruik genomen. Hierdoor is er meer slib aan SNB geleverd dan in de begroting was opgenomen. - Er is in samenwerking met SNB en andere slibverwerkers is een landelijke calamiteitenregeling opgesteld.

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Monitoring	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Kunnen beoordelen of, in het beleid vastgelegde, doelstellingen bereikt worden.</p> <p>Plan van aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vanuit de organisatiedoelstellingen vertaling maken naar assetmanagementdoelstellingen. - Tot nu zijn de prestatie-indicatoren (KPI's) uit dit programma gerelateerd aan (afval-)water, maar daar worden KPI's voor de aanvullende doelen aan toegevoegd, te beginnen met afname van het energie- en grondstoffenverbruik. - Daarnaast wordt gewerkt aan het ontwikkelen van KPI's aangaande veiligheid. - Dit alles inzichtelijk rapporteren via op maat dashboards/rapporten. <p>Activiteiten en realisatie: Het afgelopen jaar is gewerkt aan het opstellen van het programmaplan waterketen en het afstemmen hiervan met de andere programma's en processen. De doelstellingen en inspanningen zijn vastgelegd in het canvas en DIN (Doel-inspanningen netwerk). De aanvullende KPI's zijn nog niet opgesteld.</p> <p>De doelstellingen voor het terugdringen van afname energie- en grondstoffen verbruik zijn opgenomen in het programma klimaat- en duurzaamheid.</p> <p>Teneinde het inzicht en grip op de prestaties en risico's van de assets te vergroten is een aanvang gemaakt met het maken van dashboards met behulp van een business intelligence tool. Hiertoe is de informatiebehoefte van het proces programmeren geïnventariseerd.</p>
Waterketenvisie	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Anticiperen op ontwikkelingen en de uitvoering van de zuiveringstaak daar op aanpassen.</p> <p>Plan van aanpak: Er wordt samen met het algemeen bestuur een visietraject opgesteld, genaamd de expeditie.</p> <p>Activiteiten en realisatie: Vanwege het Corona-virus heeft de expeditie plaatsgevonden op aangepaste digitale wijze. In de expeditie waterketen waren alle partijen vertegenwoordigd. Samen is nagedacht over de toekomst van de waterketen. De resultaten zijn gedeeld en besproken met het gehele algemeen bestuur en vormen input voor het waterbeheerprogramma. De expeditie heeft inmiddels een vervolg gekregen in de vorm van de waterketencommissie.</p>
Schoner effluent	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Een gezonde leefomgeving zonder schade door te hoge concentraties nutriënten en microverontreinigingen in het oppervlaktewater.</p> <p>Plan van aanpak: De waterkwaliteit in het oppervlaktewater wordt mede bepaald door geloosd effluent. Uit de watersysteemanalyses (WSA's) zal blijken welke rwzi's voor aanvullende zuivering in aanmerking komen, en of het dan aanvullende nutriëntenverwijdering en/of end-of-pipe microverontreinigingen-verwijdering betreft.</p> <p>Binnen het programma microverontreinigingen werkt het waterschap samen met partners, waaronder het ministerie van IenW, aan een aanpak waarbij iedereen zijn steentje bijdraagt. Onderwerpen variëren van bewustwording, preventie, kosten(her)verdeling en onderzoek, tot end-of-pipe zuivering.</p> <p>Activiteiten en realisatie: De watersysteemanalyses (WSA's) zijn uitgevoerd en er is geïnventariseerd voor welke rwzi's aanvullende zuivering gewenst is vanuit de Kaderrichtlijn water (KRW). De uitkomst van de WSA's is als input meegenomen bij het opstellen van het tactisch toekomstplan voor de zuiveringen. In het kader van schoner water is het zinvol te starten met aanvullende nutriëntenverwijdering en dan mogelijk micro-verontreinigingen mee te nemen. Vooruitlopend op het tactisch plan is reeds gestart met in breed perspectief in beeld brengen van de mogelijke maatregelen en het maken van plannen waarbij deze alternatieven integraal afgewogen en voorgelegd kunnen worden.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Samen kennis ontwikkelen	Doelstelling en beoogde effecten: Samen nieuwe kennis ontwikkelen die nodig is voor de nieuwe opgaven om de kosten en risico's te verlagen.
	Plan van aanpak: Binnen verschillende samenwerkingsverbanden, landelijk en regionaal, wordt kennis ontwikkeld en gedeeld en worden kosten en risico's verdeeld over de verschillende partijen. Voorbeelden zijn 'Winnend samenwerken' en de Energie- en Grondstoffenfabriek (EFGF) waarin we kiezen voor actief bijdragen aan de thema's bioplastics en fosfaatterugwinning en leren van anderen op andere thema's. Met kennisinstellingen en bedrijven (technologie-leveranciers), binnen de 'gouden driehoek' samen duurzame technologie ontwikkelen. Dit komt bij elkaar in de Innovatiefabriek op de rwzi Nieuwveer.
	Activiteiten en realisatie: Binnen de beperktere mogelijkheden van Corona is de samenwerkingsgerichte aanpak voortgezet.

Tabel: Prestatie indicatoren

Prestatie indicatoren	Jaarplan 2020	Rekening 2020
Voldoen aan lozingseisen (vergunningen)	99%	99,6%
Voldoen aan de afnameafpraak	97% ⁴	
Zuiveringsprestatie afvalwater	81%	83%
Stikstof verwijderingsrendement	77%	79%
Fosfaat verwijderingsrendement	76%	78%
Energieneutraliteit ⁵	50% ⁶	
Grondstoffenverbruik ⁷	100%	

Tabel: Geld (bedragen x € 1.000)

Geld	Gewijzigde Begroting 2020	Prognose ML 2020-4	Rekening 2020
Totaal netto kosten programma Waterketen	67.585	68.209	69.091

Voor de financiële verschillenverklaring wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

4 In 2020 wordt de leidingcapaciteit AWP vergroot en wordt persstation Roosendaal vergroot. In 2021 wordt persstation Bergen op Zoom vergroot. Wanneer deze 3 knelpunten opgelost zijn wordt gebied breed voor >99% aan de afgesproken afnamecapaciteiten voldaan.

5 In dit getal is de energie opwekking door eigen bronnen (biogas op RWZI) en de energie opbrengst van derden op terrein van het waterschap meegenomen. Er loopt echter een discussie binnen de UvW of de opbrengsten van derden in de toekomst nog mogen worden meegenomen. Zo komen de opbrengsten op twee balansen te staan. Die van het waterschap en van de ontvanger van de energie.

6 Om in 2025 energieneutraal te zijn is een jaarlijkse stijging van 10% noodzakelijk: 60% in 2021, 70% in 2022, 80% in 2023, 90% in 2024 en 100% in 2025.

7 Om in 2050 grondstoffenneutraal te worden is planvorming nodig, waaronder ook invulling geven aan monitoring. Doelstelling voor 2020 is een heldere PI te definiëren.

Programma Watersystemen

Programmabeheerder: Len Nootboom

Doelstelling programma

Dit programma gaat over het ontwikkelen, beheren en onderhouden van het oppervlaktewater- en het ondiepe grondwatersysteem, inclusief waterbodems, oevers en kunstwerken. Het doel is om te voldoen aan lokale en regionale wateropgaven in zowel droge als natte situaties en te zorgen dat het water van geschikte kwaliteit is.

Onderdeel van het programma is het vaarwegenbeheer. Het doel is veilige en goed bevaarbare vaarwegen en havens, voor zowel beroeps- als recreatievaart. Beroepsvaart en watergebonden bedrijven verlangen met name een betrouwbare en vlotte afwikkeling van het goederenvervoer. Voor recreatievaart is aantrekkelijkheid op en bij het water en in havens belangrijk.

Tabel: Voldoende water

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Voldoende water	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Zorgen voor een goede balans tussen vraag en aanbod van water tijdens droogte en voor voldoende waterafvoer/berging bij wateroverschot.</p> <p>Plan van aanpak: Op basis van regionaal afgesproken strategieën komen tot:</p> <ul style="list-style-type: none">– Programmeren van maatregelen wateroverlast en droogte;– Start uitvoering maatregelen in het kader van droogtebestrijding;– Knelpunten qua water af- en -aanvoer vanuit AOWW (Algemeen Onderhoudsplan Waterwegen en Waterkeringen) benoemen en maatregelen programmeren <p>Activiteiten en realisatie:</p> <ul style="list-style-type: none">– Programmeren van maatregelen wateroverlast en droogte; In de regionale samenwerkingsverbanden DHZ en ZW Delta zijn afspraken gemaakt welke maatregelen worden ingediend bij het rijk voor Deltafondsbijdrage. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2021 in het landelijk Bestuurlijk Platform Zoet water.– De toetsing wateroverlast 2020 is afgerond. De strategie voor de aanpak van de wateroverlastopgaven is afhankelijk van de uitkomsten van het WBP-proces.– Start uitvoering maatregelen in het kader van droogtebestrijding; In 2020 is project Roode Vaart in Zevenbergen afgerond. De inlaatvoorziening wordt in 2021 en 2022 gerealiseerd.– Op de hoge zandgronden zijn op verschillende locaties stuwen geautomatiseerd om meer water te kunnen vasthouden.– Er is voorbereidend onderzoek gestart naar de mogelijkheden van diepinfiltratie.– Knelpunten qua water af- en aanvoer vanuit AOWW benoemen en maatregelen programmeren;– De hydrologische en ecologische knelpunten vanuit het AOWW zijn in beeld gebracht. De meeste hiervan kunnen naar verwachting met ecologische maatwerkoplossingen binnen de bestekken worden opgelost. Bij aanvang van het nieuwe maaibestek zal duidelijk worden waar inrichtingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld herprofilering van een waterloop, nodig zijn. Deze worden vanaf 2021 op maat geprogrammeerd.– Grondwaterbeheer; Ten aanzien van grondwaterbeheer was 2020 een bewogen jaar. Er is een breed bestuurlijk overleg grondwater opgestart (BBG) waarin de Brabantse waterschappen, de provincie en de belangrijkste stakeholders aan een gezamenlijke grondwaterstrategie werken.

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Baggeren	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Het baggeren van waterlopen in Tilburg, Breda, Bergen op Zoom, Geertruidenberg, Moerdijk en Steenberg en de vaarweg Dintel teneinde een goede waterkwaliteit en voldoende water aan- en afvoer te kunnen garanderen. Daarnaast het voorbereiden van baggerwerken in Breda, Moerdijk, Steenberg (gemeenten worden in deelprojecten gebaggerd), Waalwijk, Dongen, krek en beken landelijk gebied en zandvang Bieberg.</p> <p>Plan van aanpak: Momenteel liggen veel baggerwerkzaamheden stil vanwege afzetproblemen door verontreiniging (PFAS) en exoten. Dit heeft een grote impact op de realisatie van de doelstellingen. Op basis van de actuele beleidsontwikkelingen op het gebied van baggerverwerking/afzet wordt de uitvoeringsstrategie herzien.</p> <p>Activiteiten en realisatie: Tijdens de PFAS crisis in 2019 is de uitvoering van projectmatig baggerwerk grotendeels stil komen te liggen. Op 28 november 2019 is een tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie van kracht geworden op basis waarvan baggeren, onder bepaalde voorwaarden, weer mogelijk is. Door deze voorwaarden is baggeren complexer geworden en nemen de kosten toe. Het baggeren van het stedelijk gebied in Tilburg (Vossenbergen en Katsbochten) is afgerond in 2020. Het baggerwerk in het stedelijk gebied van Breda (Haagse Beemden) is in 2020 gestart en nagenoeg afgerond en het baggeren van de Singels van Breda is momenteel in uitvoering en wordt grotendeels voor het vaarseizoen 2021 afgerond. Het baggeren van de zandvang Bieberg is verschoven naar najaar 2021 om het te combineren met het baggeren van het project Markdal. Het baggeren van de Dintel (regulier onderhoud vaarwegen) is momenteel in uitvoering en zal in het eerste kwartaal van 2021 worden afgerond (dit betreft niet de inhaalslag vaarwegen). De baggerwerken in de gemeenten Bergen op Zoom, Geertruidenberg, Moerdijk en Steenberg zijn in voorbereiding en zullen halverwege 2021 in uitvoering gaan. De baggerwerken in de gemeenten Dongen en Waalwijk en krek en beken landelijk gebied zijn doorgeschoven naar 2021 en worden in dit jaar voorbereid om in 2022 in uitvoering te gaan.</p>

Tabel: Schoon water

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Opstellen waterkwaliteitsprogramma 2020-2027	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Opstellen van een meerjarig waterkwaliteitsprogramma gericht op het halen van de doelen voor de KRW waterlichamen en de overige wateren. In dit programma wordt de samenhang gezocht met andere wateropgaven en de klimaatagenda.</p> <p>Plan van aanpak: Maatregel scenario's opstellen en aan het algemeen bestuur voorleggen, op basis van de kennis en aanbevelingen uit de watersysteem analyses en KRW verkennen. In het programma de koppeling maken met de opgaven voor klimaatadaptatie, wateroverlast, droogte, waterketen en waterveiligheid.</p> <p>Activiteiten en realisatie: Het waterkwaliteitsprogramma 2022-2027 is conform planning opgesteld. Begin 2020 heeft het algemeen bestuur richting kunnen geven op basis van scenario's. Medio 2020 heeft het bestuur technische doelaanpassingen voor de KRW waterlichamen vastgesteld en de invulling van scenario's voor het maatregelenpakket besproken. In september heeft het algemeen bestuur het 'KRW Maatregelenpakket 2022-2027 en 1e aanzet Klimaat Robuust Watersysteem' vastgesteld. Dit pakket vormt de basis voor Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 en het Waterbeheerprogramma 2022-2027.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Aanpak blauwalg	Doelstelling en beoogde effecten: Samen met gemeenten uitvoeren van onderzoek naar structurele blauwalglocaties en voorbereiden van lokale maatregelen. Bijdrage gemeenten aan kosten onderzoek en maatregelen is 50%.
	Plan van aanpak: Op basis van prioriteringsmethodiek: Monitoring, probleemanalyse en formuleren aanpak probleemlocaties blauwalgen. Benoemen en programmeren projecten. Uitvoeren maatregelen.
	Activiteiten en realisatie: In 2020 zijn in samenwerking met de betreffende gemeenten op vier locaties met blauwalg overlast voorbereidingen getroffen voor te nemen maatregelen: 1. Geertruidenberg, De Veste: nadere uitwerking van knelpunten in het maatregelenplan van 2019; zoals de technische uitwerking van de verplaatsing van twee overstort locaties. Personele wisseling bij de gemeente en Corona hebben tot een vertraging van circa een half jaar geleid. 2. Etten-Leur, Westpolderplas: zwemlocatie met structureel blauwalg overlast: er is in 2020 onderzoek uitgevoerd (watersysteemanalyse) naar de onderliggende oorzaken en processen. Resultaten komen medio 2021 gereed. Op basis daarvan wordt een maatregelenplan opgesteld. 3. Bouvigne: In de kasteelgracht en overige watergangen van Bouvigne is in samenwerking met de Universiteiten van Wageningen, Delft en Wetsus onderzoek gedaan naar de oorzaak van de blauwalgoverlast en de mogelijkheden van het terugwinnen van fosfaat in combinatie met blauwalgbestrijding door fosfaatfixatie. Een concept maatregelen plan is opgesteld. In 2021 wordt dat nader uitgewerkt tot een uitvoeringsplan. Op deze locatie werken we niet samen met de gemeente omdat dit eigendom is van het waterschap. 4. Binnenschelde: in 2020 is een serie van laboratorium- en veldproeven afgerond naar de toepassingsmogelijkheden van diverse technieken voor snelle fosfaatvastlegging in de Binnenschelde (PAC, Phoslock, etc.). De veldproef wees definitief uit dat dergelijke technieken in de Binnenschelde niet gaan werken. Er wordt in 2021 gekeken of de overige verbetermaatregelen haalbaar zijn; indien mogelijk in combinatie met defosfatering van het inlaatwater uit het Volkerak-Zoommeer.
Plaa-soortenbeheer	Doelstelling en beoogde effecten: Maatregelen bepalen, programmeren en uitvoeren die voorkomen dat plaagsoorten (exoten zoals de Japanse duizendknoop en de rivierkreeft) een bedreiging vormen voor het watersysteem en/of de waterkeringen
	Plan van aanpak: – Beleidsvorming (incl. impactanalyse) over plaagsoorten. – Prioriteitenbepaling en programmering bestrijding.
	Activiteiten en realisatie: In 2020 heeft de beleidsvorming voor de bestrijding plaagsoorten plaatsgevonden en loopt door in 2021. De bestrijding van plaagsoorten in 2020 heeft lokaal plaatsgevonden op basis van gestelde prioriteiten.

Tabel: Vaarweg- en nautisch beheer

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Inhaal-slag baggeren	Doelstelling en beoogde effecten: Terugbrengen van de achterstand in het baggeren van de vaarwegen.
	Plan van aanpak: Voorbereiding baggerwerken door kwalitatieve en kwantitatieve metingen van de bagger.
	Activiteiten en realisatie: De kwantitatieve metingen zijn uitgevoerd. De kwalitatieve metingen zijn nog niet uitgevoerd. Hiervoor wordt een inkoopstrategie opgesteld, het concept plan van aanpak hiervoor is gereed.

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Basis op orde	Doelstelling en beoogde effecten: Basisdata op orde brengen met betrekking tot de legger en het onderhoudsbeheersysteem (OBS).
	Plan van aanpak: <ul style="list-style-type: none"> - In beeld brengen ontbrekende gegevens - Uitzetten verzamelen gegevens en vastleggen in OBS
	Activiteiten en realisatie: De data kwaliteitsimpuls voor de leggers is grotendeels afgerond in 2020. Alleen voor de primaire keringen is voor een uitloop tot in het eerste kwartaal van 2021 besloten om beter aan te sluiten op het toetsingsproces. De leggers zitten eind 2020 reeds in diverse fasen van het vaststellingsproces waardoor elke geactualiseerde legger in het eerste half jaar van 2021 wordt vastgesteld. Daarna gaat er een reguliere update en vaststellingscyclus lopen van tweemaal per jaar. Om het onderhoudsbeheersysteem te vullen met watersysteemobjecten zijn in 2020 diverse werksessies gehouden. Op basis hiervan wordt in 2021 een groot gedeelte van de watersystemen, stuwen en gemalen, keringen (alle assets) opgenomen in OBS, zoals is beschreven in het stappenplan 'doorontwikkeling OBS'.
Samenwerking andere vaarwegbeheerders	Doelstelling en beoogde effecten: Samenwerken met andere vaarweg- en nautisch beheerders in of grenzend aan het beheergebied van Brabantse Delta.
	Plan van aanpak: Aandacht voor vaarwegentaken in overleggen met partners die ook een scheepvaart-taak hebben, bijvoorbeeld Rijkswaterstaat. Verkennen van samenwerkingsmogelijkheden bij uitvoering van taken.
	Activiteiten en realisatie: Zoals gemeld in managementletter 4 is er in 2020 een regieteam vaarwegen opgestart om signalen binnen de organisatie en vanuit stakeholders beter op te kunnen pakken. Aandacht voor samenwerking met partners heeft met name plaatsgevonden met de provincie als scheepvaartbeheerder. Met gemeenten, havenbeheerders en Rijkswaterstaat werden zaken ad hoc opgepakt. Dit is ook in lijn met de strategische aanpak tot 2027 die begin 2021 is uitgewerkt.

Tabel: Prestatie indicatoren

Prestatie indicatoren <i>Inrichtingsmaatregelen</i>	Jaarplan 2020	Rekening 2020
- Ecologische verbindingszones	15 km	10.4 km ⁸
- Beek- en kreekherstel (BHS)	8 km	1,27 km ⁸
- NNP (incl. N2000/PAS)	0 ha ⁹	0 ha
- Vismigratiekelpunten	3 st	3 st

Tabel: Geld (bedragen x € 1.000)

Geld	Gewijzigde Begroting 2020	Prognose ML 2020-4	Rekening 2020
Totaal netto kosten programma Watersystemen	53.239	52.615	51.005

Voor de verschillenverklaring wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

⁸ Zoals aangegeven bij managementletter 3 maken de geplande kilometers beek- en kreekherstel en ecologische verbindingszones onderdeel uit van projecten die worden uitgevoerd in samenwerking met of door een veelvoud aan externe partijen. Hierdoor kan beekherstel integraal worden gerealiseerd met een hogere toegevoegde waarde voor de omgeving, maar vraagt vaak meer tijd en flexibiliteit in uitvoering en planning dan projecten die volledig in eigen beheer worden uitgevoerd.

⁹ De prognose is onderdeel van het project Westelijke Langstraat dat in zijn geheel eind 2021 wordt afgerond. Er wordt gewerkt aan het aantal natte natuurplekjes (NNP), zoals Westelijke Langstraat, Noordrand midden en Oudland-Haltsters laag. De afronding van deze projecten ligt na 2020 daarom is de verwachte realisatie voor 2020 0 ha.

Programma Waterveiligheid

Programmabeheerder: Rob Wolbrink

Doelstelling programma

Dit programma gaat over de zorg voor waterveiligheid in het beheergebied, vanuit de primaire en regionale keringen. Het gaat hier om zowel preventie (sterke keringen) als om gevolgbeperving bij mogelijk falen van de kering. In dit programma worden ook overige keringen meegenomen, die soms het voorkomen van lokale wateroverlast als doel hebben.

Tabel: Programma Waterveiligheid

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Eerste ronde beoordeling primaire keringen	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Inzicht in de veiligheid en risico's op overstromingen door buitenwater van ons beheersgebied eind 2022, op grond van de nieuwe normen en beoordelingssystematiek</p> <p>Plan van aanpak: De primaire keringen zijn (wettelijk) verdeeld in 8 normtrajecten. De beoordelingsresultaten van dijktraject 34-2 zijn gereed en de toezichthouder (het Rijk: ILT Inspectie Leefomgeving en Transport) heeft hiermee ingestemd. De beoordeling van dijktrajecten 34-1, 34a-1, 35-2 en 35-1 worden in 2020 afgerond. Daarmee zijn fase 2 en 3 afgerond. Het uitvoeringskrediet van fase 4 (dijktrajecten 34-3, 34-4 en 34-5) wordt in Q1 van 2020 aangevraagd. Vervolgens wordt gestart met de beoordeling van de dijktrajecten 34-3, 34-4 en 34-5.</p> <p>Activiteiten en realisatie: De beoordelingsresultaten van dijktrajecten 34-1, 34a-1, 35-2 en 35-1 zijn gereed en daarmee zijn fase 2 en 3 afgerond. ILT heeft in 2020 ingestemd met dijktraject 34-1. In het eerste en tweede kwartaal van 2021 wordt er naar een ambtelijke instemming met ILT gestreefd voor de dijktrajecten 34a-1, 35-2 en 35-1. Het uitvoeringskrediet van fase 4 is in het vierde kwartaal van 2020 toegekend en in 2021 start de beoordeling van de laatste dijktrajecten 34-3, 34-4 en 34-5.</p>
Project verbetering Geertruidenberg-Amertak	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Verbetering van 7,52 km primaire kering die bij de laatste toets-ronde is afgekeurd.</p> <p>Plan van aanpak: In 2017 en 2018 zijn nieuwe (hogere) hydraulische randvoorwaarden door het ministerie geleverd. Vanwege de hogere hydraulische randvoorwaarden is het de verwachting dat er meer dijktrajecten in het achterliggende watersysteem zullen worden afgekeurd in 2019/2020, dat was reden om de aanpak van het project te herijken. Er wordt een studie uitgevoerd om op basis van deze nieuwe informatie een optimale oplossing voor het borgen van de waterveiligheid in het gebied Wilhelminakanaal-Amer-Donge (WAD) te vinden. Dit kan een dijkversterking betreffen, maar ook een keuze voor dynamische keermiddelen. In 2019 is het plan van aanpak opgesteld voor de planfase van project GEA (Geertruidenberg Amertak), incl. een voorverkenningstudie naar een optimale oplossing voor het gehele watersysteem. Het voorkeursalternatief wordt in de periode 2020-2023 verder uitgewerkt in Projectplannen Waterwet.</p> <p>Activiteiten en realisatie: In de zomer van 2020 is gebleken dat er meer dijktrajecten in het achterliggende watersysteem zijn afgekeurd dan verwacht. Dat maakt dat strategie voor de dijktrajecten langs het Wilhelminakanaal-Amer-Donge (WAD) moet worden bijgesteld. Deze strategie zal vervolgens worden uitgewerkt in een nieuw plan van aanpak waar bovengenoemde 7,52 km deel van uitmaakt.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Project verbetering regionale keringen	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Verbeteren van ca. 50 km regionale kering die bij de toetsing zijn afgekeurd (op provinciale T100 norm) en ca. 800 meter die zijn afgekeurd op de norm bij inzet Volkerak Zoommeer als waterberging.</p> <p>Plan van aanpak: In deelgebied Midden heeft de juridische verankering van de aanleg van de keermiddelen met gemalen aan de monding van de Laaksche Vaart en Leursche Haven plaats gevonden met het doorlopen van de projectplan Waterwet procedure. Hierna wordt de uitvoering gestart. De realisatie deelgebied Midden is gestart en vordert volgens planning. Voor deelgebied Mark, Dintel en Vliet worden in het 1^e kwartaal 2020 de voorkeursalternatieven van de gemeente Drimmelen vastgesteld. Op verzoek van de gemeente Drimmelen wordt een extra voorkeurs-alternatief uitgewerkt om tot een gedragen oplossing te komen. De aanvraag van het uitvoeringskrediet zal in 2020 plaatsvinden.</p> <p>Activiteiten en realisatie: De planning van de plan uitwerkingsfase is met ruim een half jaar naar achteren geschoven in verband met Corona en de hiermee gepaard gaande vertraging in de opstart van deze fase. In 2021 wordt gestreefd naar bestuurlijke besluitvorming van de ontwerp projectplannen waterwet zodat deze ter visie kunnen worden gelegd en in 2022 worden goedgekeurd door GS. Of de eindmijlpaal van dec 2023 hoogwaterveilig gehaald wordt is mede afhankelijk van de ontwikkelingen in de Covid pandemie, of de vertraging ingelopen kan worden en van de mogelijke zienswijzen in de Projectplan Waterwet (PPWW) procedure.</p>
Project verbetering Willemstad-Noordschans	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Verbetering van de 9,2 Km primaire kering die zijn afgekeurd in LBO1.</p> <p>Plan van aanpak: In 2019 is dit traject 34-2 aangemeld bij het HWBP. In 2019 is gestart met het opstellen van de ingangstoets, als eerste stap in het HWBP proces. In 2020 wordt de scope van het project in meer detail bepaald. Hierna zal de verkenningsfase van het project starten.</p> <p>Activiteiten en realisatie: De vanuit het HWBP geïnitieerde ingangstoets is in het voorjaar van 2020 afgerond met als uitkomend advies het uitvoeren van een voorverkenning. Aansluitend is het projectteam geformeerd en zijn de voorbereidingen gemaakt voor aanvraag en uitvoering van de voorverkenning in 2021 en 2022.</p>
Maatregelen naar aanleiding tweede ronde toetsing regionale keringen	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Eind 2019 is de tweede ronde toetsing regionale keringen afgerond. Op basis hiervan is een gedeelte van de keringen afgekeurd. Het doel van dit project is het definiëren en uitvoeren van maatregelen deze keringen weer goed te kunnen keuren.</p> <p>Plan van aanpak: De knelpunten die uit de toetsing komen worden geïnventariseerd en voor deze knelpunten worden maatregelen gedefinieerd. Dit zijn met name onderhoudsmaatregelen en handhavingsmaatregelen (bijvoorbeeld door de koppeling met SODO).</p> <p>Activiteiten en realisatie: In 2020 is een inventarisatie gemaakt van de maatregelen die nodig zijn rondom de regionale keringen. Er zijn hiervoor een tweetal projecten in het investeringsplan opgenomen voor deze maatregelen: "Verbeteren van de kunstwerken" en "Het aanpakken van de Niet Water Kerende Objecten". Verder wordt er vanuit de processen Onderhouden en VTH ingezet op het terugdringen van (groot) vee op de keringen.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Harde veiligheid met een zacht randje	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Ontwikkelingen als de participatiesamenleving, veranderende regelgeving, goed georganiseerde burgerinitiatieven en klimaatveranderingen leiden tot een veranderende rol van overheden. Dit pleit voor een visie op de waterveiligheid in een brede context. Het waterschap kan en wil bijdragen aan de vormgeving van het landschap en de leefomgeving, door duurzame en natuurlijke inrichting en door het faciliteren van wensen van de omgeving in bijvoorbeeld dijkversterkingsprojecten. Het doel van dit project is het ontwikkelen van handvatten om dit concreet vorm te geven.</p> <p>Plan van aanpak: In 2018 en 2019 zijn de eerste stappen genomen voor het implementeren van dit gedachtegoed. In 2020 wordt een visie op waterveiligheid ontwikkeld, waarin handvatten zijn opgenomen om samen met partners invulling te geven aan (ruimtelijke) ambities.</p> <p>Activiteiten en realisatie: In 2020 is door de Commissie Waterkeringen (CWK) van de Unie van Waterschappen het initiatief genomen om te komen tot een visie op waterveiligheid. Vanuit Waterschap Brabantse Delta is daar een actieve bijdrage geleverd. De inhoud van dit visie traject is reeds gebruikt bij het opstellen van het nieuwe Waterbeheerprogramma.</p>
Beheeroverdracht met Rijkswaterstaat van de Drongelense kanaaldijk	<p>Doelstelling en beoogde effecten: De verantwoordelijkheid nemen voor de waterveiligheid in ons gebied door het in beheer en eigendom krijgen van de kering aan de westzijde van het Drongelens kanaal.</p> <p>Plan van aanpak: Naar aanleiding van het project 'Aanpassen Waterhuishouding Waalwijk' worden gesprekken gevoerd met Rijkswaterstaat over de overdracht van beheer en eigendom van voor ons relevante objecten. In het eerste kwartaal van 2020 wordt een intentieovereenkomst en conceptovereenkomst opgesteld voor de overdracht van de Drongelens kanaaldijk.</p> <p>Activiteiten en realisatie: De overdracht van beheer en onderhoud van de Drongelense kanaaldijk, Markkanaal (inclusief keringen), Oude Maasje en Zuiderkanaal heeft in 2020 plaatsgevonden. De overdracht van eigendom is voorbereid door middel van een gezamenlijke taxatie. Besluitvorming over de overdracht van eigendom vindt in het 1^e kwartaal van 2021 plaats. Daarmee is invulling gegeven aan de afspraken uit het Bestuursakkoord Water uit 2011.</p>
Plagsoortenbeheer	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Per soort specifieke maatregelen bedenken en programmeren om bedreiging van de waterveiligheid door planten en dieren te voorkomen</p> <p>Plan van aanpak: Op basis van een impactanalyse worden maatregelen gedefinieerd. Deze maatregelen worden vervolgens geprioriteerd en geprogrammeerd. Indien nodig wordt er aanvullend beleid opgesteld.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beleidsvorming (incl. impactanalyse) over plagsoorten - Prioriteitenbepaling en programmering bestrijding <p>Activiteiten en realisatie: Vanuit het programma Waterveiligheid wordt gekeken naar de volgende soorten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor plagsoorten (planten) is een werkinstructies bestrijding plagsoorten opgesteld. Deze is reeds opgesteld in 2015 door de gezamenlijke waterschappen. Deze werkinstructie is beschikbaar en wordt gehanteerd. - Voor de bever (dieren) is in 2020 een overzichtskaart voor de primaire waterkeringen opgesteld. Dit dynamische overzicht geeft inzicht in de locaties waar een bever is gesignaleerd en potentiële graafschade in de waterkering kan veroorzaken. Een vergelijkbaar overzicht voor de regionale waterkeringen wordt voorbereid. Het streven is om de potentiële locaties in de primaire waterkeringen in fasen over meerdere jaren beverproof te maken. Dit is reeds geprogrammeerd en start als pilot in 2021 om de bedreiging van deze graverij voor waterveiligheid te voorkomen. - Voor muskusrat- en beverrat (dieren): zie muskusrattenbeheer

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Muskusrattenbeheer: Strategie Total Removal	Doelstelling en beoogde effecten: Uitvoeren van het landelijk besluit om te komen tot het terugdringen van de muskusrat tot aan de landsgrenzen.
	Plan van aanpak: Gezamenlijk met de landelijke beheerorganisaties wordt een plan van aanpak opgesteld om de landelijke doelstelling naar 'Total Removal' te kunnen bereiken.
	Activiteiten en realisatie: Het plan van aanpak is opgesteld en vastgesteld binnen de landelijke organisatie. Voor waterschap Brabantse Delta betekent dit voor 2021 meer velduren, waarvoor (tijdelijk) 2 extra bestrijders zijn aangetrokken. Komende jaren zal daardoor het aantal vangsten eerst even oplopen en daarna dalen en kan door (natuurlijke) afvloeiing het aantal uren (en fte's) weer afnemen.

Tabel: Prestatie indicatoren

Prestatie indicatoren	Jaarplan 2020	Rekening 2020
% km afgekeurde primaire keringen	12,9 ¹⁰	12,9 ¹⁰
% waarnemingen uit inspectie met hoog risico tijdig opgelost.	100	100

Tabel: Geld (bedragen x € 1.000)

Geld	Gewijzigde Begroting 2020	Prognose ML 2020-4	Rekening 2020
Totaal netto kosten programma Waterveiligheid	20.880	20.942	20.258

Voor de verschillenverklaring wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

¹⁰ Naar aanleiding van de eerste ronde toetsing primaire keringen aan de nieuwe normen en beoordelingssystematiek is op dit moment in totaal 18,4 km afgekeurd van de totaal 143 km primaire keringen (12,9%). Ten opzichte van de eerder vastgestelde veiligheidsrapportage lopen de indicatoren niet helemaal synchroon. De veiligheidsrapportage is een aantal maanden geleden vastgesteld en bij het opstellen van de jaarrekening waren actuelere gegevens beschikbaar.

Programma Digitaal transformeren

Programmabeheerder: Mary-José van Overveld

Doelstelling programma

Dit programma gaat over het aanjagen, creëren van bewustwording over en invulling geven aan de randvoorwaarden rondom digitale transitie van de processen van de organisatie. Dit alles op een innovatieve, moderne en toekomstbestendig wijze, zodat we op een efficiënte manier producten en diensten leveren die via samenwerking tot stand komen en voldoen aan de wensen en eisen van de omgeving.

Tabel: Programma Digitaal transformeren

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Toegankelijkheid en transparantie in beleid	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Waterschapsbeleid is eenvoudig toegankelijk voor alle gebruikers</p> <p>Plan van aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De beleidswijzer op spraakwater wordt geactualiseerd. - Samen met een communicatieadviseur wordt de wijze van ontsluiting van beleid tegen het licht gehouden en aangepast naar de wensen van de tijd. <p>Activiteiten en realisatie: De beleidswijzer op spraakwater is geactualiseerd. De externe beschikbaarheid is via de officiële bekendmakingen beschikbaar. Voor ontsluiting naar de omgeving sluiten we aan bij het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de visie op dienstverlening.</p>
Het gebruik van data en data science bij het asset management van keringen	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Visie op het gebruik van data science voor het asset management van keringen.</p> <p>Plan van aanpak: Om een visie op het gebruik van data science te ontwikkelen zal een inventarisatie gemaakt worden van de mogelijkheden op het gebied van data science en mogelijke behoeftes vanuit het asset management van keringen. Op basis hiervan wordt bepaald welke bijdrage data science kan leveren aan dergelijk asset management en zullen concrete aanbevelingen hiertoe gedaan worden.</p> <p>Activiteiten en realisatie: Via verschillende sporen is kennis en expertise opgedaan om de kansen en mogelijkheden, maar ook de randvoorwaarden voor data science te onderzoeken. Zo zijn er kleine onderzoeksvragen en pilots uitgevoerd door een beginnend datalab. Er is binnen Winnend Samenwerken gesproken met Waterschap Aa en Maas over hun ervaringen. En tenslotte neemt waterschap Brabantse Delta met zeven andere waterschappen deel aan het traineeprogramma DEEP (Data science en Engineering Expert Programma) via het Waterschapshuis. De via deze sporen opgedane inzichten worden in 2021 vertaald naar een visie en roadmap voor het meerwaarde halen uit data binnen programma Digitaal Transformeren.</p>
Uniforme PA (procesautomatisering)	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Uniforme PA is essentieel voor een efficiëntere maar vooral kwalitatief betere procesvoering.</p> <p>Plan van aanpak: Er is een PA/PI-meerjarenplan, opgesteld inclusief een implementatieplan met daarin de noodzakelijke investering. Het implementatieplan zal organisatie breed uitgerold worden.</p> <p>Activiteiten en realisatie: Het PA/PI-meerjarenplan inclusief implementatieplan is opgesteld. Deze plannen zijn door vertaald naar een doelarchitectuur voor PA/PI, waarop aanbestedingsdocumenten t.b.v. aanbesteding in 2021 zijn opgesteld.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Verkeerstoren	Doelstelling en beoogde effecten: Voor de doorontwikkeling van de verkeerstoren wordt een visie en een ontwikkeltraject uitgewerkt teneinde toekomstbestendig, efficiënt en flexibel te kunnen zijn.
	Plan van aanpak: De basis voor de doorontwikkeling is de integratie van watersysteem en waterketen. Tevens wordt onderzocht of en hoe de behoeften van onze water- en ketenpartners meegenomen kunnen worden.
	Activiteiten en realisatie: Deze visie is in 2020 ontwikkeld, maar nog niet definitief. Er is een eerste stap gezet in de realisatie van deze doorontwikkeling.
Centrale PA - deelproject 9 AWP 2.0	Doelstelling en beoogde effecten: Vernieuwing centrale PA, welke invulling geeft aan eisen op operationeel, tactisch en strategisch niveau.
	Plan van aanpak: Komen tot een passende oplossing in lijn met het PA/PI beleid.
	Activiteiten en realisatie: De oplossing(en) die zijn/worden gerealiseerd bij het project AWP 2.0 zijn afgestemd met het netwerkteam PA/PI en liggen in lijn met de opgestelde doelarchitectuur voor PA/PI.
Ontwikkelen en implementeren visie datagedreven werken	Doelstelling en beoogde effecten: In 2020 is er een visie opgesteld met betrekking tot datagedreven werken en wordt deze doorvertaald naar producten en dashboards. Doel is het breder koppelen van data, wat tot effect heeft dat er meer en continu inzicht in gegevens beschikbaar is. Dit draagt bij aan betere sturing. Tevens wordt een andere techniek/presentatie van sturen en verantwoordens toegepast, welke meer aansluit op de behoefte en wensen van de gebruikers en omgeving.
	Plan van aanpak: In 2020 wordt onderzoek gedaan naar de bestaande mogelijkheden die passen binnen het IT-landschap van WBD. De inzichten worden doorvertaald naar de producten (inclusief houding en gedrag), waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van een geïntegreerd datasysteem.
	Activiteiten en realisatie: De visie met betrekking tot datagedreven werken is in 2020 verder uitgewerkt in de diverse sporen van het Programma Digitaal Transformeren die gaan lopen vanaf 2021.

Programma Klimaat & duurzaamheid

Programmabeheerder: Len Nootboom

Doelstelling programma

Dit programma gaat over de maatschappelijke verantwoordelijkheid om samen met onze omgeving actief een rol te pakken in het verduurzamen op gebieden waar de meeste impact te behalen is. Het doel is een klimaatneutrale, vitale en circulaire samenleving.

Tabel: Algemeen

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Programma duurzaamheid	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Duurzaamheid speelt een belangrijke rol in de werkzaamheden van waterschap Brabantse Delta. Hiervoor zijn onder andere op het vlak van energie en grondstoffen ambities geformuleerd. Daarnaast zijn er ook externe akkoorden afgesloten en geldt op dit vlak hogere wetgeving. Waterschap Brabantse Delta wil de eigen ambities realiseren en tegelijkertijd voldoen aan afspraken en wetgeving.</p> <p>Plan van aanpak: In 2019 is gestart met de ontwikkeling van een programma duurzaamheid. 2020 staat in het teken van het verder uitwerken van het programma en het realiseren van activiteiten.</p> <p>Activiteiten en realisatie: In 2020 is het programma klimaat en duurzaamheid inhoudelijk en organisatorisch vormgegeven aan de hand van de sporen klimaatneutraal, circulaire samenleving, vitaal en klimaatadaptatie. De verschillende bestuurlijke discussies rondom deze thema's hebben het programma richting gegeven. De doelen en inspanningen voor het programma zijn opgenomen in de kadernota 2021-2030 en de begroting 2021.</p>
Duurzame GWW	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Duurzame aanbesteding en uitvoering van werken.</p> <p>Plan van aanpak: In projecten wordt gewerkt volgens de afspraken over duurzame grond-, weg- en waterbouw, onder ander in het project "Inhaalslag baggeren".</p> <p>Activiteiten en realisatie: In 2019 is een nota opgesteld rondom 'duurzaam baggeren'. Deze werkwijze wordt nu toegepast bij alle baggerwerkzaamheden. De implementatie van duurzaam GWW in projecten is in 2020 mede door de coronacrisis beperkt van de grond gekomen. In 2021 wordt een inhaalslag gemaakt.</p>

Tabel: Klimaatneutraal

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Verminderen uitstoot broeikasgassen	<p>Doelstelling en beoogde effecten: het probleem in kaart brengen.</p> <p>Plan van aanpak: Naast CO₂ stoten onze installaties andere broeikasgassen uit, zoals methaan en lachgas. De grootte en impact hier van zijn nog onbekend. We sluiten daarom aan bij landelijke initiatieven om te komen tot een emissiebepaling uit rwzi's.</p> <p>Activiteiten en realisatie: De rapportage betreffende de Material Flow Analysis (MFA) is opgesteld. De resultaten van het rapport worden gebruikt om onze uitstoot van broeikasgassen zo effectief en efficiënt mogelijk te verminderen.</p>
Inzicht in uitstoot broeikasgassen oppervlaktewater	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Inzicht krijgen in de uitstoot van broeikasgassen uit oppervlaktewatersystemen.</p> <p>Plan van aanpak: Nader onderzoek naar de impact van de uitstoot van broeikasgassen vanuit oppervlaktewater (bagger). Daarbij wordt aangesloten bij landelijke initiatieven om te komen tot een emissiebepaling uit oppervlaktewateren voor het beheergebied van Brabantse Delta.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
	<p>Activiteiten en realisatie: Waterschap Brabantse Delta neemt deel aan een door de Radboud Universiteit getrokken 4-jarig landelijk onderzoeksproject DIGS (Decreasing Greenhouse gas emissions from Surface waters by climate-smart water management). Het project richt zich op het krijgen van inzicht in koolstof-emissies uit oppervlaktewater en bagger en de invloed van het waterbeheer daarop. In 2020 is voor dit project subsidie aangevraagd, deze is toegekend en het project start in 2021. De resultaten van DIGS worden afgestemd met het landelijke initiatief BlueCan. 2. In de kasteelvijver van Bouvigne is met diverse partners op 9 maart 2020 een proefopstelling met 20 enclosures geplaatst voor onderzoek naar blauwalgenoverlast, terugwinning van fosfaat en de uitstoot van broeikasgassen. Het onderzoek naar de uitstoot van broeikasgassen (door studenten en uitbesteding) is volledig vervallen als gevolg van de Corona beperkingen. Het streven is de proefopstelling in de zomer van 2021 uit te voeren.</p>
Energietransitie	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Positie als versterkende overheid innemen om transitie te versnellen.</p> <p>Plan van aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procesleiding voor opstellen Regionale energiestrategie (RES) in West Brabant; - Participeren als waterschap in de REKS 2030 Hart van Brabant; - Gemeenten ondersteunen met programmatische aanpak. <p>Activiteiten en realisatie: De RES van West Brabant is eind 2020 als tweede regio in Nederland opgeleverd voor besluitvorming, vooruitlopend op de nationale planning. De REKS Hart van Brabant was eind 2020 nagenoeg gereed, inclusief een voorstel voor uitvoeringsorganisatie. De samenwerking met het waterschap wordt in beide regio's sterk gewaardeerd. Het waterschap wordt vanuit de goede relatie ook gevraagd om samen te werken aan de verstedelijkingsagenda. Deze positie is voor het waterschap van belang om tot een klimaat robuuste inrichting te komen.</p>
Energiebesparing en energieproductie	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Het waterschap streeft naar energieneutraliteit in 2025. Hiervoor is nodig het toepassen, ontwikkelen en testen van betaalbare innovatieve technologieën die leiden tot verduurzaming door energiebesparing of -productie.</p> <p>Plan van aanpak: Vanuit het programma duurzaamheid zal er in 2020 worden gewerkt vanuit de roadmap energie. Om te komen tot energieneutraliteit zal er in 2019 en 2020 verder worden ingezet op energiebesparing naast het optimaliseren van duurzame energie opwekking (biogasopbrengst). Op de rwzi Nieuwveer zal in 2020 de gisting omgebouwd worden naar thermofiel, zodat de gasopbrengst naar verwachting zal toenemen. Er wordt verkend of de "ruimte" die hierdoor ontstaat in het vergistingsproces kan worden ingezet voor het aanvullend verwerken van reststromen. Tot slot zijn er de ontwikkelingen met een meer innovatief karakter, zoals koude anammox t.b.v. energiezuinige stikstofverwijdering. Hiervan zijn de uitkomsten sterk bepalend voor de haalbaarheid van de energie-neutrale of -producerende rwzi Nieuwveer. Gezien de resultaten van 2019 zal worden besloten of met anammox wordt doorgegaan. Vanuit het Winnend Samenwerken-verband, wordt de inkoop van Duurzame Energie in 2020 Europees aanbesteed. Er wordt sterk ingezet op de inkoop van Nederlandse Windenergie uit de regio om zo de ontwikkeling van duurzame nieuw te ontwikkelen energiebronnen te stimuleren. Voor wind en zonne-energie op eigen terreinen voor gebruik door derden zal het waterschap zich constructief blijven opstellen</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
	<p>Activiteiten en realisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De gisting is omgebouwd naar thermofiel, maar zal vanwege vergunningsaspecten pas medio half 2021 in gebruik genomen worden. Bij de koude anammox zijn resultaten geboekt, waardoor het project in samenwerking met STOWA voortgezet wordt. Er liggen nu nieuwe onderzoeksvragen die het komende half jaar beantwoord gaan worden. - Op RWZI Nieuwveer is met een lokale energiecoöperatie een verkenning uitgevoerd om de beschikbare ruimte binnen de inrichting beschikbaar te stellen voor de productie van zonne-energie. In 2021 wordt er met de nieuwe energieleverancier verder onderzocht hoe zaken te realiseren waarbij participatie met de omgeving en lokaal eigenaarschap belangrijke aspecten vormen naast eigen doelstellingen, zoals energieneutraliteit. - In het kader van de RES en Warmte transitievisie van de gemeente Breda is gekeken om overschotten van Energie (rest warmte en/of biogas) mogelijk lokaal in te zetten ten behoeve van de energietransitie en behoefte aan duurzame energie. - Vanuit Winnend Samenwerken is de inkoop van duurzame energie in 2020 Europees aanbesteed. Hierbij is een contract voor 10 jaar aangegaan waarbij regionale groene stroom wordt opgewekt met minimaal 50% participatie.
<p>Aquathermie en Thermische Energie uit Oppervlaktewater</p>	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Het waterschap heeft voldoende informatie beschikbaar om zijn rol in de aquathermie (als leverancier van voldoende water van goede kwaliteit) en als bevoegd gezag (vergunning verlenend voor onttrekkingen ten behoeve van aquathermie) adequaat in te kunnen vullen.</p> <p>Plan van aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regionale strategie ontwikkelen en participeren in lokale initiatieven m.b.t. Aquathermie en Thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) in het bijzonder. - Randvoorwaarden ontwikkelen waaraan onttrekkingen en lozingen moeten voldoen. - Uitvoeren van onderzoek welke wateren in principe in aanmerking komen voor TEO en welke positie TEO inneemt in de verdringingsreeks m.b.t. watertekort. <p>Activiteiten en realisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het laatste kwartaal van 2020 zijn in het kader van Winnend Samenwerken werkateliers gehouden binnen de drie waterschappen. Op basis van deze opbrengst wordt een strategienota opgesteld welke in april 2021 gereed zal zijn. De strategienota zal aangeven welke wateren kansrijk zijn om TEO te overwegen en dus ook welke vooralsnog uitgesloten worden. Hierbij speelt ecologie en kwetsbaarheid in het kader van watertekort een rol. Bij TEA (Thermische energie uit afvalwater) worden eveneens keuzes gemaakt waar kansen aanwezig zijn rondom rioolwaterzuiveringsinstallaties en waar dat niet het geval is. Voor beide systemen zullen criteria / voorwaarden geformuleerd worden waaraan voldaan moet worden teneinde vergunningen te kunnen verlenen. - Naast de voorbereidingen voor de strategienota neemt Brabantse Delta deel aan het warming-up programma om meer inzicht te krijgen. Dit onderzoeksprogramma, wat een aantal jaren loopt, is in 2019 opgestart onder leiding van TNO en streeft naar een snellere realisatie van kosteneffectieve en duurzame warmtenetten.
<p>Opwekken van duurzame energie op de kering</p>	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Het opstellen van een visie voor het opwekken van groene energie (zonnepanelen en windmolens) op of bij waterkeringen. Op basis van inventarisatie van de mogelijkheden wordt beleid opgesteld ter facilitering van verzoeken van derden.</p> <p>Plan van aanpak: In het laatste kwartaal van 2019 is een bureaustudie uitgevoerd naar de technische mogelijkheden om de waterkeringen (en de omliggende zones) te benutten voor de opwekking van duurzame energie. In het eerste kwartaal van 2020 zal op basis van deze bureaustudie een ruimtelijke visie en redeneerlijn volgen, gekoppeld aan het programma duurzaamheid.</p>
	<p>Activiteiten en realisatie:</p> <p>De mogelijkheden voor energie op keringen worden opgenomen in een visie waterveiligheid, naast andere onderwerpen rondom medegebruik van waterkeringen. Deze visie is niet opgesteld in 2020, maar zal zoals in de managementletter 4 is aangegeven in 2021 volgen.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Realiseren duurzaamheidsdoelstellingen bedrijfsgebouwen en transport	Doelstelling en beoogde effecten: In 2019 zijn de plannen m.b.t. de verduurzaming van de bedrijfsgebouwen en transport vastgesteld. In 2020 e.v. worden de vastgestelde maatregelen uitgevoerd. De maatregelen leveren een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen die door het bestuur zijn vastgesteld.
	Plan van aanpak: Uitvoering geven aan de maatregelen die in de roadmap verduurzaming bedrijfsgebouwen en transport door het bestuur zijn vastgesteld.
	Activiteiten en realisatie: Zoals in de managementletters aangegeven is de uitvoering van de vastgestelde maatregelen voor verduurzaming van de bedrijfsgebouwen doorgeschoven naar 2021. Onlangs is de renovatie van het dak van het Hof van Bouvigne afgerond waardoor de zonnepanelen aansluitend in de eerste helft van 2021 op het dak geplaatst kunnen worden. De maatregelen ten behoeve van de verduurzaming van ons wagenpark zijn doorgeschoven naar 2021 e.v. De reden voor vertraging ligt met name in de prioriteit die het team Facilitair heeft moeten geven aan de effecten van Corona.

Tabel: Vitale leefomgeving

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Samen omgaan met klimaatverandering	Doelstelling en beoogde effecten: Intensievere buien en langere perioden van droogte maakt anders omgaan met hemelwater noodzakelijk.
	Plan van aanpak: Samen met partners in de regio strategieën ontwikkelen voor meer lokaal vasthouden en minder afvoeren van hemelwater via de keten.
	Activiteiten en realisatie: In 2020 zijn de eerste gesprekken met partners gevoerd. Dit wordt verder geconcretiseerd in de aanpak klimaatadaptatie.

Tabel: Circulair

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Grondstoffenneutraal	Doelstelling en beoogde effecten: Het waterschap streeft naar grondstoffenneutraliteit in 2050. Hiervoor is nodig het toepassen, ontwikkelen en testen van betaalbare innovatieve technologieën die leiden tot minder verbruik of hergebruik van grondstoffen en/of water door kringloopsluiting.
	Plan van aanpak: De inzet is minder verbruik van grondstoffen (polymeren en metaalzouten) in het zuiveringsproces. Daartoe gaan we: <ul style="list-style-type: none"> - De markt uitdagen, in Winnend Samenwerken-verband, om over te schakelen op ontwikkeling van biobased polymeren. - Material Flow Analyses (MFA) uitvoeren. - Werken aan terugwinning en hergebruik van ijzer door te werken aan de ontwikkeling van technologie voor de terugwinning van ijzerfosfaat (vivianiet) uit ons slib. De kracht van dit concept is dat zowel ijzer als fosfaat wordt teruggewonnen, het fosfaatgehalte in het effluent verder daalt en de hoeveelheid slib voor eindverwerking bij SNB fors afneemt. - Samen met drinkwaterbedrijven en een leverancier onderzoek doen naar hergebruik van aluminium uit drinkwaterslib. - Zelf een waardevolle grondstof uit afvalwater produceren: daarvoor werken we aan de ontwikkeling van technologie voor de productie van bioplastic (PHA) uit ons slib.

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
	<p>Activiteiten en realisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met betrekking tot polymeren wordt er gekeken hoe de markt beïnvloed kan worden om goede groene polymeren te gaan produceren. Vanuit de Unie van Waterschappen loopt er ook een project om een tool te maken om CO2 uitstoot van polymeren te kunnen berekenen. - In 2020 is de Material Flow Analyse (MFA) opgesteld voor emissies en uitgebreid met een grondstof analyse. De volledige analyse is uitgevoerd. - Met betrekking tot terugwinning van ijzerfosfaat wordt er op dit moment gewerkt aan een nota waarin overzichtelijk staat wat onze strategie is rondom fosfaat en ijzer gebruik en terugwinning. Deze wordt rond de zomer 2021 gepresenteerd bij de commissie waterketen.

Programma Samen werken

Programmabeheerder: Rob Wolbrink

Doelstelling programma

Dit programma heet als doel om een samenwerkingsagenda op te stellen die overzicht en inzicht geeft met wie we samenwerken en om welke toegevoegde waarde we samenwerken zodat we gericht sturing kunnen geven aan:

- Samenwerken in (afval)water conform de doelen van het Bestuursakkoord Water.
- Samenwerken in de openbare ruimte op het gebied van waterbeheer (o.a. bevaarbaar water: veilig, vlot en betrouwbaar).
- Verbonden partijen en winnend samenwerken.
- De Omgevingswet wordt geïmplementeerd en de verordening is afgestemd op de omgevingsvisie van de provincie Noord Brabant in 2020.
- Het meten van stakeholder tevredenheid wordt ingeregeld en vanaf 2021 gemeten.

Tabel: Programma Samen werken

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Opstellen waterbeheer-programma 2022-2027	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Samen met onze omgeving een waterbeheerprogramma 2022 – 2027 te ontwikkelen dat intern en extern inzicht geeft in het werk van het waterschap. Onder andere door ambities op het vlak van onze kerntaken en op integrale thema's als duurzaamheid op te stellen en te vertalen. Een programma dat tevens aansluit bij de organisatiestructuur van Buiten Gewoon Doen.</p> <p>Plan van aanpak: In 2019 is het plan van aanpak vastgesteld en is de projectgroep gestart. Om tot een waterbeheerprogramma te komen wordt met externen een participatietraject in 4 fasen doorlopen. Ook loopt een intern traject om tot een gedegen programma te komen.</p> <p>Activiteiten en realisatie: In 2020 heeft een bestuurlijk-, participatie- en intern-traject gelopen om tot de ontwikkeling van het waterbeheerprogramma 2022-2027 te komen. Het participatietraject bestond onder andere uit diverse contacten met partners, breed toegankelijke online vragenlijsten en enkele werkbijeenkomsten. De bestuurlijke discussie heeft plaatsgevonden op diverse onderwerpen. De resultaten van deze trajecten hebben geleid tot een nota van uitgangspunten voor het waterbeheerprogramma. Deze nota is eind 2020 vastgesteld door het algemeen bestuur. In het eerste kwartaal 2021 wordt het ontwerp waterbeheerprogramma 2022-2027 aan het algemeen bestuur voorgelegd.</p>
Opstellen samenwerkingsagenda Vlaanderen	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Met de Vlaamse partners een samenwerkingsagenda opstellen conform de door het algemeen bestuur vastgestelde aanpak waarbij aangesloten wordt op de prioriteiten en capaciteit in Vlaanderen. Hiervoor verkennen we kansen op vijf hoofdthema's: investeren in relaties, verbeteren waterkwaliteit, aanpak waterschaarste-droogte, klimaatadaptatie en energietransitie.</p> <p>Plan van aanpak: Met de Nederlandse partners in het Maas stroomgebied (Rijk en regio) en de Vlaamse waterbeheerders ontwikkelen we 'samenwerkingsfiches' voor de KRW waterlichamen in het grensgebied met de provincie Antwerpen. Afspraken die daaruit voortkomen nemen we op in het ontwerp waterbeheerprogramma 2022-2027. We zetten ook in op het opnemen van die afspraken in het Vlaamse ontwerp stroomgebiedbeheerplan Maas 2022-2027. In het Grenswateroverleg Molenbeek-Mark is de Nederlandse inzet het overeenkomen van een concrete, operationele samenwerkingsagenda. We verkennen daarbij kansen voor nieuwe Europese subsidieprojecten.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
	<p>Activiteiten en realisatie: Mede op basis van de KRW-fiches zijn met de Vlaamse partners in het Maasbekkenoverleg samenwerkingsacties afgesproken die zijn opgenomen in het Vlaams ontwerp Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 (bekkenspecifiek Maasdeel). Het leggen van nieuwe contacten met Vlaamse gemeenten is vertraagd vanwege Corona en zal in 2021 weer worden opgepakt. De Interreg-projecten Recupa, Triple C en PROWATER lopen op schema. Als onderdeel van PROWATER heeft een eerste Vlaams-Nederlandse workshop plaatsgehad over de aanpak van droogte-waterschaarste in het grensgebied. Een projectvoorstel voor grens-ontkennend klimaatbestendig stroomgebiedherstel voor de Mark (LIFE-programma) heeft het net niet gehaald. In 2021 wordt hiervoor een aangepast voorstel ontwikkeld. Met de provincie Antwerpen is een 'engagementsverklaring' ondertekend voor gezamenlijk beekherstel voor t'Merkske.</p>
Watermanagementplan (WMP)	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Samen met de verschillende waterpartners op het haven- en industrieterrein Moerdijk zorgen voor een duurzaam en toekomstbestendig watersysteem</p>
	<p>Plan van aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren afvoer(richtingen) en bergingscapaciteit van het watersysteem. - Creëren van mogelijkheden tot compartimentering in openbaar gebied. - Voorstel inrichten groenblauwe zone A17 inclusief budget en urenverdeling.
	<p>Activiteiten en realisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het watersysteemmodel Havenbedrijf en waterschap worden beschikbaar gesteld. Uit analyse moet blijken of voldoende bergingscapaciteit aanwezig is. - Het concept voorstel compartimentering wordt verder uitgewerkt en afgestemd met de waterpartners - Aan bestuurders wordt het plan van aanpak voor de inrichting groenblauwe zone A17 voorgelegd voor go-no go.
Internationale samenwerking	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Internationale samenwerking vormgeven op basis van vastgesteld beleid.</p>
	<p>Plan van aanpak: Vertaling van het beleid naar concrete activiteiten in 2020 vindt gedurende dit jaar plaats en wordt via de managementletters gerapporteerd.</p>
	<p>Activiteiten en realisatie: Ondanks Corona zijn de medewerkers actief betrokken geweest bij projecten van onze focuslanden. Digitale verbindingen zijn gerealiseerd, projecten lopen virtueel door en op een aantal projecten blijft men daardoor progressie boeken. De Corona situatie heeft er wel toe geleid dat er bijna de helft minder uren zijn besteed.</p>
Vlaanderen	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Samen met Vlaamse partners de strategie voor een samenwerkingsagenda vertalen naar een maatregelenpakket voor de grensvormende en grensoverschrijdende waterlichamen voor de periode 2020-2027.</p>
	<p>Plan van aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programmeren van projecten waar er zich kansen voordoen en daarbij verkennen van kansen voor nieuwe Europese subsidies. - In het Vlaams-Nederlandse gebiedsproces voor het Merkske inzetten op afspraken over uit te voeren maatregelen. - Continueren van het jaarlijks overleg over onderhoud van de waterlopen in het grensgebied. - Via het Interreg 2 Zeeën project PROWATER samenwerkingskansen voor het Markdal verkennen.
	<p>Activiteiten en realisatie: Zie onder 'opstellen samenwerkingsagenda Vlaanderen'. Vanwege de ombouw van de begroting is dit punt dubbel in dit programmaplan terechtgekomen.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Samenwerken met gemeenten en drinkwaterbedrijven	Doelstelling en beoogde effecten: Samen de huidige infrastructuur optimaal benutten en de uitdagingen van de toekomst aangaan.
	Plan van aanpak: Binnen de waterkringen structureel werken aan thema's van nu en de toekomst, zoals klimaatadaptatie, circulaire economie en een gemeenschappelijke investeringsagenda.
	Activiteiten en realisatie: De werkeenheden uit de SWWB werken nu ook als werkregio's voor klimaatadaptatie. Er is gestart met de werkeenheden en de SWWB met het optimaliseren van de waterketen. Ook na het afronden van het bestuursakkoord water blijft de samenwerking doorgaan.
Samenwerken met bedrijven	Doelstelling en beoogde effecten: Samen de huidige infrastructuur optimaal benutten en de uitdagingen van de toekomst aangaan.
	Plan van aanpak: Naast gemeenten zijn (grote) lozende bedrijven belangrijke partners in de afvalwaterketen. We stellen ons open voor initiatieven om maatschappelijke meerwaarde te creëren. Regelmatig benaderen bedrijven het waterschap om capaciteitsvraagstukken op te lossen (aanhaken/afhaken) of duurzaamheidskansen te benutten in de afvalwaterketen. In navolging van de ketensamenwerking met gemeenten ontwikkelen we structurele en constructieve contacten, te beginnen met de grote lozers.
	Activiteiten en realisatie: Met het realiseren van de functie van senior adviseur bedrijven is invulling gegeven aan structureel contact met bedrijven. Over af- en aanhaken zijn gesprekken gevoerd.
Omgevingswet	Doelstelling en beoogde effecten: (Digitale) informatie omtrent de fysieke leefomgeving is op één plek te vinden: het Omgevingsloket. Via dit loket kan iedereen zien wat mag en wat niet mag op basis van de regelgeving en kunnen vergunningsaanvragen en meldingen worden ingediend (ingangsdatum 1-1-2021).
	Plan van aanpak: Via 3 sporen wordt gewerkt aan de implementatie. 1. Kerninstrumenten (beleid, regelgeving en verordening) 2. Digitalisering (o.a. digitaal stelsel omgevingswet, zaaksysteem) 3. Anders werken (aanpassing processen, houding en gedrag)
	Activiteiten en realisatie: De activiteiten die het waterschap dient te verrichten om per 1 januari 2022 klaar te zijn om met de Omgevingswet te werken liggen op schema, en verlopen langs de 3 genoemde sporen. Omdat samenwerken en integraliteit centraal staan in de bedoeling van de Omgevingswet is de coördinatie van de invoering van de wet onder gebracht in het programma Samen Werken. Op die manier kan er meer samenhang gecreëerd worden tussen het programma en de activiteiten die gedaan moeten worden met het oog op de invoering van de wet.
Klaar voor de Omgevingswet (spoor 1)	Doelstelling en beoogde effecten: Samenwerking omgevingsdienst en gemeenten ten behoeve van de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1-1-2021)
	Plan van aanpak: Opzetten van een compact team ter voorbereiding van intake, omgevingstafel en coördinatie met gemeenten.
	Activiteiten en realisatie: In 2020 is verder gewerkt met de omgevingstafels. Er is een traject opgestart om de samenwerking met de OMWB (Omgevingsdienst Midden en West Brabant) in het kader van de omgevingswet te optimaliseren. Daarnaast sluit VTH aan bij de ketensamenwerking Omgevingswet om regionaal het gesprek met onze partners aan te gaan.

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Werkende samenwerkingsvoorziening (spoor 2 en 3)	Doelstelling en beoogde effecten: Naast het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) wordt ook een samenwerkingsvoorziening ontwikkeld voor de uitwisseling tussen aanvrager en meerdere betrokken overheden.
	Plan van aanpak: In 2020 worden de eigen systemen afgestemd op de samenwerkingsvoorziening en worden medewerkers opgeleid om daar mee om te gaan.
	Activiteiten en realisatie: Vanwege het uitstel van de Omgevingswet is de samenwerkingsvoorziening nog in ontwikkeling. Er is nog niet gestart met het opleiden van medewerkers hierin.
Samenwerken	Doelstelling en beoogde effecten: Het versterken van de samenwerking met andere waterbeheerders en overheden, om zo effectief en efficiënt mogelijk bij te dragen aan een schone en veilige leefomgeving en inzet van personele capaciteit.
	Plan van aanpak: Er vindt landelijk en regionaal plaats met partners zoals RWS, Omgevingsdienst, Veiligheidsregio en vele andere waterschappen.
	Activiteiten en realisatie: In 2020 heeft het VTH-proces invulling gegeven aan de samenwerking met haar partners. Samen met de OMWB zijn we tot de conclusie gekomen dat de samenwerkingsafspraken en het lean-traject moet worden geëvalueerd. Hier zal in 2021 verder invulling aan worden gegeven.

Tabel: Prestatie indicator

Prestatie indicator	Jaarplan 2020	Rekening 2020
Uitgegeven subsidie buurtwaternatuurfonds	€ 60.000	€ 60.000

Programma Veerkrachtig organiseren

Programmabeheerder: Len Nootboom

Doelstelling programma

Een veerkrachtig waterschap, nu en in de toekomst! Veerkracht is het vermogen om *te anticiperen op, aan te passen aan en mede vorm te geven aan* de veranderingen en ontwikkelingen in de omgeving. Dit om de waterschapstaken, afgestemd op de omgeving, nu en in de toekomst effectief en efficiënt uit te voeren en constant waarde toe te voegen aan en met de omgeving. Het programma veerkrachtig organiseren heeft de ambitie om de veerkracht van de organisatie en de medewerkers te vergroten.

Tabel: Implementatiespoor Buiten Gewoon Doen

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Sturing organisatie: Stimuleren nieuwe organisatieconcept Buiten Gewoon Doen	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Een zo efficiënt en effectief mogelijk functionerende organisatie. Programma's en processen werken integraal, effectief en efficiënt samen om strategische doelen te bereiken.</p> <p>Plan van aanpak: De programmadirectie stuurt en faciliteert de organisatie om de afgesproken producten en diensten te kunnen leveren en daarbij de medewerkerstevredenheid te bevorderen. Naast de directe interactie tussen directieteam, management en medewerkers, wordt hier ook aandacht aan besteed bij organisatieontwikkeltrajecten, bijvoorbeeld rondom Buiten Gewoon Doen. Een taskforce pakt uitdagingen en belemmeringen die de invoering van het nieuwe concept in de weg staan aan en werkt deze voor de hele organisatie uit.</p> <p>Activiteiten en realisatie: Er is een aantal onderwerpen in 2020 opgepakt die het realiseren van de gewenste ontwikkeling Buiten Gewoon Doen bevordert heeft. Te noemen valt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inrichten van het samenspel tussen organisatie en bestuur op programmaniveau; - Aanpassen van het besluitvormingsproces volgens de nieuwe organisatiestructuur; - Creëren van overzicht in P&C producten in samenhang met beknopte uitleg; - Bevorderen van het samenspel tussen programma's en processen en; - Versterken van het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap door het benoemen van deze rollen inclusief mandatering.

Tabel: Ontwikkelspoor 1: Veerkrachtige organisatie

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Visie Veerkrachtig werken vertalen naar een plan van aanpak Veerkrachtig Organiseren met maatregelen op het gebied van werkomgeving, middelen en -methoden	<p>Doelstelling en beoogde effecten: De visie Veerkrachtig werken is vertaald naar een plan van aanpak Veerkrachtig Organiseren inclusief investeringen voor de komende jaren om de vastgestelde doelen te realiseren. Het plan van aanpak draagt bij aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een werkomgeving die aansluit bij de actuele in- en externe ontwikkelingen; - De juiste middelen (o.a. IT) die nodig zijn om het werk uit te voeren; - De juiste vaardigheden, houding en gedrag welke nodig zijn. <p>Plan van aanpak: In 2020 zijn de ambities m.b.t. Veerkrachtig werken uitgewerkt. Een projectteam met een brede vertegenwoordiging uit de organisatie gaat deze ambities vertalen naar een plan van aanpak, inclusief uit te voeren maatregelen.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
	<p>Activiteiten en realisatie: Het plan van aanpak is gereed. Inmiddels zijn 4 projectgroepen (huisvesting, ict, werkvormen en thuiswerkbeleid) van start gegaan om uitvoering te geven aan een werkomgeving waarin medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plaats- en tijd onafhankelijk volwaardig kunnen werken; - De keuze hebben uit een breed spectrum aan fysieke en digitale werkplekken, passend bij de uit te voeren activiteiten; - Flexibel en multidisciplinair kunnen (samen)werken met elkaar; - Laagdrempelig kunnen verbinden, ontmoeten en samenwerken met stakeholders en partners; - Nieuwe werkvormen omarmen om innovatiever en effectiever (samen) te werken en daarmee snel te kunnen reageren op initiatieven van onze omgeving (kort cyclisch werken).
Werken onder architectuur	<p>Doelstelling en beoogde effecten: In 2020 wordt de enterprise architectuur verder uitgewerkt om vanuit inzicht en overzicht, in een snel veranderende omgeving, veranderingen in organisatie, processen en informatiebehoeften effectief vorm te kunnen geven.</p>
	<p>Plan van aanpak: Vanuit het beschrijven van de IST-situatie, overzicht en inzicht creëren. Vervolgens verbinding maken met data en technische infrastructuur. En van daaruit principes ontwikkelen, SOLL-situaties in beeld brengen.</p>
	<p>Activiteiten en realisatie: Als gevolg van de Coronamaatregelen heeft de ontwikkeling van de architectuur een vertraging opgelopen. Dit heeft vooral gevolg gehad op de uitwerkingen van de processen. Deze uitwerkingen zijn nodig om ontwikkelkansen in processen te kunnen benutten. In 2020 is gewerkt aan de implementatie van werken onder architectuur. De benodigde architectuurrollen zijn belegd in de organisatie en worden opgepakt. Ook worden de opgeleverde producten, waaronder de principes, steeds meer gebruikt door managers bij het richten en inrichten van de processen.</p>
Uitwerken innovatieagenda	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Met de innovatiestrategie en innovatieagenda proactief richting geven aan het innovatieproces.</p>
	<p>Plan van aanpak: Innovatie te bevorderen door het inzetten van instrumenten als het innovatieplatform en campagnes.</p>
	<p>Activiteiten en realisatie: Op het innovatieplatform hebben campagnes van Brabantse Delta en andere waterschappen plaatsgevonden. In het traject rondom het waterbeheerprogramma is een bestuurlijke discussie gevoerd rondom het thema innovatie. De discussie is input voor de ontwikkeling van de innovatiestrategie en agenda.</p>

Tabel: Ontwikkelspoor 2: Veerkrachtige medewerkers

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
Duurzame inzetbaarheid / Persoonlijk leiderschap	<p>Doelstelling en beoogde effecten: Het vergroten van de veerkracht en het (persoonlijk) leiderschap van medewerkers en leidinggevenden waardoor alle medewerkers (duurzaam) inzetbaar zijn en blijven daardoor toegevoegde waarde kunnen blijven leveren.</p>
	<p>Plan van aanpak: Speerpunten in 2020 zijn uitvoeringsplan vitaliteit, strategische personeelsplanning, arbeidsmarktcommunicatie en ziekteverzuimbeheersing. Hiertoe ophalen van ontwikkelbehoeften bij alle programma's, het MT en acties uit het MTO. De ontwikkelopgave vanuit Buiten Gewoon Doen blijft hierin richtinggevend.</p>

Onderwerp	Doelstellingen, beoogde effecten en plan van aanpak
	<p>Activiteiten en realisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ten behoeve van de ontwikkeling van medewerkers is de vereiste kennis en vaardigheden vanuit de programma's geïnventariseerd. Ook is een tool aangeschaft waarmee een organisatiebrede vlootshouw gedaan kan worden, als basis voor strategische personeelsplanning. Daarnaast is de monitoring van het ziekteverzuim geïntensiveerd, onder andere door een maandelijkse rapportage en bespreking in het managementteam. - Rondom het uitvoeringsplan vitaliteit zijn in 2020 o.a. Energy Talks door Holland Fit georganiseerd, een workshop duurzaam werken voor managers, verzuimtraining voor nieuwe leidinggevenden en heeft er een onderzoek naar psychosociale arbeidsbelasting (waaronder werkdruk, ongewenst gedrag en publieksagressie) plaatsgevonden. - Om het persoonlijk leiderschap in het licht van Buiten Gewoon Doen te bevorderen is een aanpak geformuleerd, om vanuit een managementontwikkeling in te zetten op goede vertaling van de strategische doelen naar de medewerkers.

Hoofdstuk 3: Verbonden partijen

In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen bij de verbonden partijen weergegeven. Geel gearceerd cijfers en teksten zijn nog niet beschikbaar en afhankelijk van conceptjaarrekening van verbonden partij

Tabel: Belastingsamenwerking West-Brabant

Naam verbonden partij	Belastingsamenwerking West-Brabant
Vestigingsplaats	Etten-Leur
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Participerende partijen	Gemeente Bergen op Zoom Gemeente Breda Gemeente Etten-Leur Gemeente Oosterhout Gemeente Rosendaal Gemeente Halderberge Gemeente Woensdrecht Gemeente Moerdijk Gemeente Dongen Gemeente Zundert Gemeente Rucphen Waterschap Brabantse Delta
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Eén gezamenlijke belastingorganisatie voor gemeentelijke belastingen en heffingen en waterschapbelastingen in West-Brabant.
Ontwikkelingen verbonden partij	De BWB is in 2020 verder gegaan met de grootschalige omschakeling naar "De waardering van woningen op gebruikersoppervlakte", die vanaf 2021 verplicht is. In 2018 is gestart met het vormgeven van het programma van eisen in verband met het einde van de looptijd van het contract voor de belastingapplicatie. Het implementatietraject voor de nieuwe belastingapplicatie is in november 2019 gestart. Vanaf december 2020 werkt de hele organisatie met deze applicatie. Op deze wijze kan er binnen de BWB ervaring worden opgedaan met het nieuwe systeem ruim voordat de grote runs in het eerste kwartaal van 2021 de deur uitgaan. Ook loopt er een onderzoek naar meervoudig gebruik van data voor andere beleidsterreinen van de deelnemers van de BWB.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	BWB heeft niet tot nauwelijks eigen vermogen. Financiering van activa geschiedt door het aantrekken van geldleningen. De kosten van de organisatie worden gedekt door de bijdragen van de deelnemers, dan wel door overige opbrengsten.
(Netto) begrotingstotaal, jaarrekening en resultaat verbonden partij	Primitieve Begroting 2020: € 17.018.000 Gewijzigde Begroting 2020: € 17.669.000 Concept Jaarrekening 2020: € 17.249.000 (bijdrage deelnemers: € 14.950.000) Resultaat concept Jaarrekening 2020 (vóór resultaatbestemming: € 560.000 voordeel).
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het behalen van een kwalitatief hoogwaardig en efficiënt niveau van belastingheffing en -invordering. Dit leidt tot een adequate dienstverlening aan de deelnemers en de belastingplichtigen en het reduceren van de maatschappelijke kosten.
Ontwikkelingen vanaf de business case	Refererend aan de oorspronkelijke business case en rekening houdend met een jaarlijkse verhoging van 2% is er nog steeds sprake van een substantieel voordeel in 2020. Het efficiencyvoordeel in de geactualiseerde business-case ontwikkelt zich vanaf 2019 conform het eindadvies (€1.500.000).

Naam verbonden partij	Belasting samenwerking West-Brabant
Belang waterschap in de verbonden partij aan begin en einde begrotingsjaar	Eén vaste zetel in het vierkoppig dagelijks bestuur. De stemverhouding is 1 op 12.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Ongeveer 28%
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Toezien op naleving van: <ul style="list-style-type: none"> - De overeengekomen kwaliteitsverbeteringen van de dienstverlening; - De continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening bij nieuwe toetreders; - Maatregelen ter beveiliging van persoonsgegevens - Kostenreductie.
Risico's	-
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	Th.J.J.M. Schots (voorzitter dagelijks bestuur van de GR)
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	M. Musters

Tabel: Het Waterschapshuis

Naam verbonden partij	Het Waterschapshuis
Vestigingsplaats	Amersfoort
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Participerende partijen	21 waterschappen
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het verbeteren van informatie- en bedrijfsprocessen met behulp van ICT ter bevordering van de kwaliteit en efficiëntie van taakuitvoering door de waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	<p>Het thema van Het Waterschapshuis (HWH) voor 2020 was 'De kracht van samen'. Vooruitlopend daarop was in 2019 veel energie gestoken in de overgang van project gestuurd werken naar programma gestuurd werken. In 2020 zijn alle programma's van start gegaan, hebben allemaal een programmakaart met ambitie en doelen opgesteld, een jaarplan gemaakt en na goedkeuring door OGT zijn hiervan DVO's opgesteld. Het belang om binnen en buiten je eigen project goed samen te werken, staat intern op ieders netvlies. Daarnaast is er hard gewerkt om de business/ primair proces nog meer dan voorheen te betrekken bij inrichting en uitvoering van het programma, project of dienst.</p> <p>HWH heeft de gevolgen van de coronacrisis weten te beperken. Dit o.a. door te werken via videobellen, organiseren van activiteiten om medewerkers zowel lichamelijk als geestelijk fit te houden en veel aandacht te hebben voor de thuiswerkplek. HWH ziet geen grote gevolgen van de coronacrisis voor de continuïteit.</p> <p>In het najaar van 2020 is een midterm review uitgevoerd. Dit met als doel om naast de samenwerkingsactiviteiten van waterschappen op gebied van bedrijfsvoering ook samenwerking op het terrein van de maatschappelijke vraagstukken (digitale transformatie voorop) optimaal te faciliteren en hiermee als HWH veel publieke waarde te genereren. Hoewel er nog veel stappen op deze weg te maken zijn, komt uit deze review opnieuw het beeld naar voren dat iedereen ervan overtuigd is dat samenwerking loont en de facilitering van HWH daarbij nog meer opbrengt.</p>
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen op 31-12-2020 HWH is € 0.
(Netto) begrotingstotaal, jaarrekening en resultaat verbonden partij	<p>Geactualiseerde begroting 2020 (inclusief begrotingswijzigingen): € 23.996.019</p> <p>Op basis van de voorlopige Jaarrekening 2020 HWH vindt er een verrekening plaats met de deelnemers. WBD ontvangt over 2020 een bedrag terug van € 224.607. Dit bedrag is verwerkt in de Jaarrekeningcijfers 2020 van het waterschap. HWH houdt geen algemene reserve aan en alle resultaten worden afgerekend met de deelnemers.</p>
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het verbeteren van informatie- en bedrijfsprocessen met behulp van ICT ter bevordering van de kwaliteit en efficiëntie van taakuitvoering.
Ontwikkelingen vanaf de business case	In 2018 is het meerjarig koersplan 'Wijzer naar 2020' vastgesteld. Dit plan geeft HWH een grotere en gestructureerde rol in het verder digitaliseren van de waterschappen. De koers is met drie jaar verlengd en wordt indien noodzakelijk aangescherpt.
Belang waterschap in de verbonden partij aan begin en eind begrotingsjaar	Eén van de 21 stemmen in Algemeen Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis.

Naam verbonden partij	Het Waterschapshuis
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	4,2%
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Deelname aan projecten van HWH wordt per project bekeken mede op basis van een business case.
Risico's	Het waterschap draagt alleen risico's voor opdrachten waarvoor het zelf (mede) opdrachtgever is. Door een 'loden deur' tussen elke opdracht te plaatsen waardoor kosten, opbrengsten en risico's alleen berusten bij de opdrachtgevers van die opdrachten, worden risico's zoveel mogelijk beperkt.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	H.P. Verroen
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	M. Musters

Tabel: Nederlandse Waterschapsbank

Naam verbonden partij	Nederlandse Waterschapsbank
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Participerende partijen	21 waterschappen, 9 provincies en de Staat der Nederlanden
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het doel is het ten algemene nutte uitoefenen van het bankbedrijf door het verstrekken van kredieten aan onder andere Waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	<p>Op 27 juni 2019 is de vernieuwde Europese kapitaalverordening CRR II in werking getreden. Onderdeel hiervan is een aangepaste definitie van de leverage ratio voor promotional banks. Kortweg mag de bank de kredietverlening aan de publieke sector buiten beschouwing laten bij de berekening van de leverage ratio. De leverage ratio (inclusief winst lopend boekjaar) bedraagt in dat geval 13,5% per ultimo 2020 en dat is ruimschoots boven de toekomstige minimale eis van 3%. Zonder voornoemde aanpassing van de definitie is de leverage ratio 2,5% en is daarmee hoger dan eind 2019.</p> <p>In de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders is het vastgestelde dividend over boekjaar 2019 € 55 miljoen. Het aandeel van Waterschap Brabantse Delta hierin bedraagt € 2,3 miljoen. In verband met restricties van de ECB is de uitbetaling van dit dividend uitgesteld en hierdoor nog niet ontvangen in 2020. Dit dividend staat bij de NWB als een verplichting aan de aandeelhouders op de balans. Het bedrag is als vordering opgenomen in de Jaarrekening 2020 van het waterschap.</p> <p>In overleg met de ECB betaalt de NWB in het eerste kwartaal 2021 het maximaal toegestane dividend uit (€ 8,1 miljoen van het totaal). Het restant van het dividend over boekjaar 2019 wordt uitbetaald zodra de ECB daartoe ruimte geeft.</p>
Leverage ratio; verhouding eigen/balanstotaal aan het einde van het begrotingsjaar	<p>De leverage ratio geldt als indicatie voor de kredietwaardigheid. De leverage ratio bedraagt:</p> <p>per ultimo 2018: 2,6 %</p> <p>per ultimo 2019: 2,4% cf. oorspronkelijke definitie</p> <p>per ultimo 2019: 15,4% cf. vernieuwde definitie</p> <p>per ultimo 2020: 2,5 % cf. oorspronkelijke definitie</p> <p>per ultimo 2020: 13,5 % cf. vernieuwde definitie</p> <p>Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2020 € 1.782 miljoen, inclusief resultaat ultimo 2020 minus voorgenomen dividend van € 45 miljoen).</p>
Resultaat verbonden partij	Resultaat ultimo 2020: € 81 miljoen (inclusief voorgenomen dividend).
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	<p>Dankzij de NWB kan het waterschap vreemd vermogen aantrekken tegen een gunstige rente en gebruik maken van advisering door de bank. Daarnaast profiteert het waterschap van de netto winst van de NWB Bank door middel van een dividenduitkering. Afsproken is dit voordeel gedeeltelijk toe te voegen aan de bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid om zo de schuldpositie van het waterschap op een acceptabel niveau te houden.</p> <p>Er wordt invulling gegeven aan de doelstelling om de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden.</p>
Belang waterschap in de verbonden partij aan begin en einde begrotingsjaar	Historische aanschafsprijs aandelen € 308.000. WBD heeft aandelen A en aandelen B met verschillende nominale waarden. Op basis van het gewogen gemiddelde heeft WBD een aandeel van 4,7% (ongewogen gemiddelde 4,2%).

Naam verbonden partij	Nederlandse Waterschapsbank
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Over het boekjaar 2020 is het voornemen om € 45 mln. uit te keren. Het verwachte dividend voor waterschap Brabantse Delta is € 1,9 mln.(inclusief door het waterschap terug te vorderen dividendbelasting).
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Actief participeren in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	Ontwikkelingen op financiële markten worden in hoge mate beïnvloed als gevolg van mondiale economische gebeurtenissen zoals ontwikkelingen in VS, China, VK (Brexit), pandemie en het ECB-beleid. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de reële economie in Europa en hierdoor ook op de toegang tot de financiële markten en de beschikbaarheid van financieringsmiddelen.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	Th.J.J.M. Schots (lid AVA NWB, namens de dijkgraaf)
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	M.M.T. Musters

Tabel: Unie van Waterschappen

Naam verbonden partij	Unie van Waterschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Participerende partijen	Alle 21 waterschappen in Nederland
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	De Unie behartigt op nationaal en internationaal niveau de belangen van de waterschappen en zorgt voor kennisuitwisseling en samenwerking tussen de waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	<p>Vanuit de Unie van Waterschappen is vanaf 2020 een aparte Vereniging werken voor waterschappen opgericht die de werkgeverstaken van de Unie van Waterschappen overneemt (zie apart format).</p> <p>De speerpunten voor de eigen organisatie die in 2020 zijn opgepakt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verdere professionalisering van het staffureau; - Afronding werkplek 2.0 plaats en tijd onafhankelijk werken; - Werving van vast personeel voor het projectenbureau.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen	<p>Per 31 december 2020: Solvabiliteit (EV/TV): 11% EV: € 1.993.366 VV: € 15.546.462 <i>Op basis van de concept jaarrekening 2020</i></p>
(Netto) begrotingstotaal en resultaat verbonden partij	<p>Het begrotingstotaal 2020 bedroeg € 11.713.269 (totaal contributies deelnemers inclusief bijdrages) (2021: € 12.367.678). Het totaal – en daarmee ook de bijdrage per waterschap – is hoger dan in 2019 omdat naast de jaarlijkse inflatiecorrectie van 1,5%, 4% contributiestijging is doorgevoerd om het Uniebureau weer op sterkte te kunnen brengen en ontstane kwetsbaarheden te beperken. Met deze stijging wordt gewaarborgd dat voldoende inzet beschikbaar is op alle belangrijke dossiers en voor de (financiële) verantwoording van de binnengehaalde subsidies en bijdrages. Per saldo steeg de contributie met 3,7%, omdat de stijging van 5,5% werd gecorrigeerd met de korting van de in 2020 operationeel zijnde Vereniging werken voor waterschappen (zie apart format).</p> <p>Resultaat 2020 voor bestemming: € 215.816 (na bestemming: € 37.936) <i>Op basis van de concept jaarrekening 2020</i></p>

Naam verbonden partij	Unie van Waterschappen
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	<p>Nationale en internationale behartiging van de waterschapsbelangen. Binnen de Unie ligt de nadruk op lobby, communicatie en regievoering over het beleidsthema waterbeheer. Daarnaast kennisuitwisseling en samenwerking over een veelheid aan onderwerpen.</p> <p>De speerpunten in 2020 waren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De uitrol van het Klimaatakkoord; - De Nationale Omgevingsvisie (NOVI); - Klimaatadaptatie; - Stikstofproblematiek; - De Omgevingswet; - Aanvullende afspraken Bestuursakkoord Water; - Vitale vereniging; en - Tweede Kamerverkiezingen. <p>Door de uitbraak van het coronavirus en ontwikkelingen op veel relevante dossiers bleek 2020 een bewogen jaar waarin als hoogtepunten genoemd kunnen worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het regelen van digitale besluitvorming in de coronatijd; - Meten van deeltjes van het coronavirus bij rioolwaterzuiveringen; - Inzet op de droogte door gebiedsgerichte programma's te maken en met het Rijk watertekorten structureel aan te pakken; - Bestuurlijke afspraken waterkwaliteit; - Dossier geborgde zetels; - Aanpassing belastingstelsel; - Partner van Deltaplan Biodiversiteitsherstel; - Robuust plan slibverwerking.
Belang waterschap in de verbonden partij aan begin en einde begrotingsjaar	Eén van de 21 stemmen
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Bijdrage 2020: De contributie was € 476.254 (2021: € 484.024). De bijdrage aan het tijdschrift 'Het Waterschap', de landelijke bever- en muskusrattenbestrijding, SIKB en compensatie voor het financieringstekort bedroeg € 93.560 (2021: € 94.009). De totale bijdrage 2020 is dus € 569.814 (2021: € 578.033). Het aandeel van Brabantse Delta in de contributie bedraagt 4,7% (2021: 4,6%).
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Nee
Risico's	Waterschappers zijn op ambtelijk en bestuurlijk niveau vaak betrokken bij beleidsthema's die de Unie oppakt. Toch kunnen landelijk gemaakte Unie-afspraken afwijken van eigen beleid en/of extra druk op de organisatie leggen.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	C.J.G.M. de Vet
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	A. Meuleman / M. Musters

Tabel: Aquon

Naam verbonden partij	Aquon
Vestigingsplaats	Hoofdlocatie is Tiel, nevenlocatie in Leiden
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Participerende partijen	Waterschap Brabantse Delta Waterschap Hollandse Delta Hoogheemraadschap van Delfland Hoogheemraadschap van Rijnland Waterschap Rivierenland Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard Waterschap de Dommel Waterschap Aa en Maas Hoogheemraadschap van de Stichtse Rijnlanden
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het verrichten van laboratoriumonderzoek ten behoeve van de deelnemers.
Ontwikkelingen verbonden partij	De gemeenschappelijke regeling bestaat per 1 juli 2011. De voormalige gemeenschappelijke regeling Delta Waterlab is opgegaan in Aquon. In 2017 is een nieuwe gemeenschappelijke regeling vastgesteld.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Per 31 december 2020: Solvabiliteit: 0% Eigen Vermogen: € 0 Vreemd Vermogen: € 13.722.422
(Netto) begrotingstotaal, jaarrekening en resultaat verbonden partij	<p>Het begrotingstotaal 2021 bedraagt :</p> <p>Laboratoriumdeel: € 25.291.000 Eigenaarsdeel: € <u>1.023.000</u> Totaal: € 26.314.000</p> <p>Het jaarrekeningresultaat 2020 bedraagt:</p> <p>Laboratoriumdeel: € 27.280.000 Eigenaarsdeel: € <u>479.000</u> Totaal: € 27.759.000</p>
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het verrichten van laboratoriumonderzoek.

Naam verbonden partij	Aquon
Ontwikkelingen vanaf de business case	<p>In 2011 is de GR met 9 deelnemende waterschappen opgericht. Doelen: vergroting van efficiency, vermindering van kwetsbaarheid, benutting van de mogelijkheden tot continue kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering en versterking van de innovatiekracht.</p> <p>Het bestuur van Aquon heeft in het voorjaar 2015 een ombouwplan gepresenteerd dat gericht is op verlaging van de kosten en verhoging van de kwaliteit. Het plan gaat uit van een reductie van het aantal vestigingen en een stroomlijning van de bedrijfsvoering. Met de uitvoering van het plan wordt een jaarlijkse besparing van € 2,5 mln. nagestreefd.</p> <p>Op 8 februari 2016 heeft het algemeen bestuur van Aquon definitief goedkeuring gegeven aan de ombouwplannen. Daaropvolgend is een strategische heroriëntatie uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een rapport "Naar Aquon 2.0". Dit rapport en de uitvoering daarvan maakt dat Aquon zich kan door ontwikkelen tot een laboratorium met grote toegevoegde waarde voor de deelnemende waterschappen. Het algemeen bestuur van het waterschap heeft kennis genomen van dit rapport dat op 7 juli 2016 voor de eerste maal in het algemeen bestuur van Aquon is behandeld. In november 2016 heeft het AB van Aquon het rapport vastgesteld. Daarna is aan de hand van een plan van aanpak met de uitvoering gestart.</p> <p>Er is gewerkt aan een nieuwe versie van de gemeenschappelijke regeling welke in 2017 is vastgesteld. Er zijn nieuwe pakketten samengesteld voor dienstverlening en monsternamen. Intussen wordt er ook gewerkt aan een verdere doorontwikkeling van de organisatie als strategische ketenpartner met meer aandacht voor o.a. innovatie. Daarnaast is een businesscase uitgewerkt waarin onderzocht is of het voordelig is om Aquon op één locatie te huisvesten.</p> <p>Uit de businesscase blijkt dat centralisatie loont en de strategisch-inhoudelijke en financiële onderbouwingen laten zien dat centralisatie ook financieel gerechtvaardigd is. Het algemeen bestuur van Aquon heeft op 3 maart 2020 een definitief besluit genomen om het scenario centralisatie en nieuwbouw verder uit te werken.</p>
Belang waterschap in de verbonden partij	1 van de 9 zetels in het algemeen bestuur
Aandeel waterschap in (netto) rekeningtotaal verbonden partij	Laboratoriumdeel: € 2.966.000 Eigenaarsdeel: € <u>56.000</u> Totaal: € 3.022.000
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	De bestuurlijke en bedrijfsmatige focus is gericht op stabiele bedrijfsvoering en het op termijn toegroeien naar 1 locatie waarmee betere dienstverlening en meer marktconforme prijzen worden bereikt.
Risico's	De centralisatie en nieuwbouw moet o.a. leiden tot kwaliteitsverbetering, kostenreductie en een gunstiger effect op de prijzen van de producten en diensten van Aquon. Risico's die nu in beeld zijn die hiermee verband houden zijn mogelijk personeelsverloop, overschrijding van bouwbudget, taxatiewaarden van de huidige panden, productiedaling e.d. Deze zijn benoemd in de businesscase.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	H.P. Verroen (lid DB en AB Aquon)
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	M. Laguzzi / M. Musters

Tabel: Noord-Brabantse Waterschapsbond

Naam verbonden partij	Noord-Brabantse Waterschapsbond
Vestigingsplaats	Boxtel
Rechtsvorm	Vereniging
Participerende partijen	Waterschap Aa en Maas Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel Waterschap Rivierenland
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	De behartiging van de belangen van gemeenschappelijke aard van de waterschappen in de provincie Noord-Brabant.
Ontwikkelingen verbonden partij	<p>De belangrijkste activiteiten van de NBWB richten zich op het afstemmen van onderwerpen en standpunten en daarmee het gezamenlijk naar buiten optreden door of namens de vier leden. Hieronder volgt een selectie van de belangrijkste onderwerpen van 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reguliere overleggen binnen de NBWB en tussen de NBWB en externe (Brabantse) partners (Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant, ZLTO, de Brabantse Milieufederatie, de terreinbeherende organisaties, Brabant Water en het Brabants bedrijfsleven) om zodoende afstemming en synergie te bewerkstelligen; - Uitwerking strategische Grondwaterbeleid samen met de provincie; - Voorbereiding concept Waterbeheerprogramma's 2022-27, afstemming samenhang en programmering waterschappen en provincie; - KRW doelen Waterkwaliteit in relatie tot nutriënten, nieuwe stoffen en plastics; - Klimaatadaptatie, de vertaling hiervan naar de Waterbeheerprogramma's, de Waterverordening en de Omgevingsverordening; - Samenwerking met gemeenten en regio's met betrekking tot klimaatadaptatie en de vertaalslag naar de gemeentelijk Omgevingsvisies en de bijdrage aan de Regionale Energie Strategieën (RES); - Omgaan met extreme weersomstandigheden zoals wateroverlast en droogte; - Programmering en uitvoering grote integrale gebiedsgerichte inrichtingsopgaven KRW en Natuur.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	<p>Per 31 december 2020: Solvabiliteit (EV/TV): 100% Eigen vermogen: € 122.311 (inclusief het nog te bestemmen resultaat) Vreemd vermogen: € 0 <i>Op basis van de concept jaarrekening 2020</i></p>
(Netto) begrotingstotaal, jaarrekening en resultaat verbonden partij	<p>Het begrotingstotaal 2020 bedroeg € 122.000 (voor 2021: € 122.000). Het resultaat 2020 voor bestemming bedraagt, <i>op basis van de concept jaarrekening 2020</i>, € 47.311 positief. Het voorstel is de contributie 2021 met dit bedrag te verlagen.</p>
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	<p>Behartiging van de waterschapsbelangen in de gehele provincie. De vereniging biedt onder meer de basis voor afstemming (mede beleidsmatig) en gesprekken gericht op het verwerven van subsidies.</p>
Belang waterschap in de verbonden partij aan begin en einde begrotingsjaar	Ieder waterschap heeft één stem
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	<p>Aandeel 2020: € 37.538 (4/13e deel), in 2020 is de contributie verlaagd met een deel van het positieve resultaat 2019 ten bedrage van € 16.149 waarbij de contributie 2020 uit is gekomen op € 21.389</p>

Naam verbonden partij	Noord-Brabantse Waterschapsbond
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Continuering koers
Risico's	Geen significante risico's
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	C.J.G.M. de Vet
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	K. Sloots / M. Musters

Tabel: N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)

Naam verbonden partij	N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)
Vestigingsplaats	Moerdijk
Rechtsvorm	N.V.
Participerende partijen	Waterschap Aa en Maas Waterschap De Dommel Waterschap Vechtstromen Waterschap Scheldestromen Waterschap Brabantse Delta
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het tot stand brengen van en het in stand houden van de duurzame exploitatie van een slibverwerkingsinstallatie voor de verwerking van zuiveringslib dat in beginsel afkomstig is van waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	<p>SNB heeft als hoofddoel slib te verwerken op de meest duurzame wijze tegen de laagste kosten met minimale emissies naar het milieu en maximale terugwinning van energie en grondstoffen. Om dit te bereiken zet SNB in op een aantal hoofdstrategieën:</p> <p>Continue en betrouwbare verwerking SNB streeft naar maximale betrouwbaarheid en beschikbaarheid van de slibverwerkingsinstallatie (SVI). Continuïteit in verwerking van zuiveringslib is en blijft de eerste prioriteit. Daarnaast zorgt SNB voor maximale belasting van de SVI, passend binnen de vergunningseisen en het gewenste onderhoudsbeleid zoals voorheen.</p> <p>Meer waterschappen als aandeelhouder Om de ketensamenwerking verder te bevorderen, streeft SNB ernaar om meer waterschappen te laten toetreden als aandeelhouder. Momenteel wordt 40% van de SVI bezet door zuiveringslib dat nietafkomstig is van de aandeelhouders. Het toetreden van nieuwe aandeelhouders zorgt voor meer zekerheid en stabiliteit en het vergroot daarmee de ondernemingswaarde van SNB. In 2020 is gewerkt aan een toetredingsstrategie welke in 2021 aan de aandeelhouders is aangeboden.</p> <p>Hergebruik van afval als grondstof Het inzetten van afval als vervangers voor primaire grondstoffen en het terugwinnen van grondstoffen uit afval waarmee deze ingezet kunnen worden als secundaire grondstoffen, zorgt voor een duurzame consumptie en productie. Dit vermindert de impact op het milieu en de afhankelijkheid van primaire grondstoffen. SNB heeft zich als doel gesteld om uit zuiveringslib grondstoffen terug te winnen zodat hergebruik mogelijk is. De uitdaging ligt er in om steeds meer secundaire grondstoffen met onze ketenpartners terug te winnen. Een uitdaging omdat de verontreiniging in het zuiveringslib in de komende jaren zal toenemen, wat het hergebruik kan bemoeilijken. Deze uitdaging wordt verder vergroot doordat er meer en strengere wet- en regelgeving komt ten aanzien van hergebruik van afval, en door de problematiek rondom zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Daarnaast streeft SNB naar het minimaliseren van de inzet van grond- en hulpstoffen, rekening houdend met de samenstelling van het aangeleverde zuiveringslib.</p>

Naam verbonden partij	N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)
Ontwikkelingen verbonden partij	<p>Energie</p> <p>Om iedereen te laten beschikken over betaalbare, betrouwbare en duurzame energie, moet de toegang tot elektriciteit, schone brandstoffen en technologie worden uitgebreid, de energieefficiëntie verbeterd worden en meer hernieuwbare energie beschikbaar komen. SNB heeft zich tot doel gesteld om de verwerking van zuiveringslib energieneutraal te laten plaatsvinden. Dit willen SNB bereiken door uit zuiveringslib hernieuwbare energie te halen, die wordt ingezet voor de verwerking, zodat geen opgewekte fossiele energie hoeft te worden ingezet voor de bedrijfsvoering. Dit doet SNB door de warmte die vrijkomt bij de verwerking om te zetten in stoom, om vervolgens de stoom gedeeltelijk te gebruiken voor de verwerking zelf, en grotendeels te gebruiken om elektriciteit op te wekken. Verder maken we gebruik van hernieuwbare energie uit de zon. Daarnaast zet SNB in op het reduceren van ons energieverbruik door inzet van energiezuinige apparatuur en door slimmer om te gaan met onze bedrijfsvoering.</p> <p>Robuuste organisatie</p> <p>De strategie in de periode 2021-2026 kan alleen succesvol worden uitgevoerd wanneer er een robuuste organisatie achter staat. SNB zorgt daarom voor het behoud en de uitbouw van relevante kennis en ervaring in de organisatie, met voldoende en tijdige instroom van jong talent en ervaren krachten op sleutelposities. Dit is van belang gezien de uitstroom van personeel wegens pensionering. SNB streeft goed werkgeverschap na door het bieden van een stimulerende, gezonde en veilige werkomgeving, waar medewerkers met plezier werken. Doel is een robuuste, toekomstbestendige organisatie. Zo zorgt SNB ervoor dat het ondernemingsplan ten uitvoer gebracht kan worden.</p>
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	<p>Per 31 december 2020:</p> <p>Solvabiliteitspercentage: 45,6% Eigen vermogen: € 20.122.000 Vreemd vermogen: € 29.984.000</p> <p>In 2020 is besloten dat SNB eigenstandig leningen kan afsluiten in plaats van financiering van investeringen door agiostortingen door de aandeelhoudende waterschappen.</p>
(Netto) totaal begroting, jaarrekening en (verwacht) resultaat verbonden partij	<p>Totaal begroting SNB 2020: € 31.703.000 Totaal jaarrekening SNB 2020: € 32.346.000 Verwacht (concept) resultaat 2020 na belastingen: € -1.234.000</p> <p><i>O.b.v. concept jaarrekening d.d. 22 maart 2020</i></p>
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	<p>Het verwerken van zuiveringslib op de meest duurzame wijze tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.</p>
Ontwikkelingen vanaf het laatste ondernemingsplan 2016-2020	<p>Er is een ondernemingsplan voor de periode 2016-2020 opgesteld en vastgesteld. Na dit ondernemingsplan is door de aandeelhoudende waterschappen een slibeindverwerkingsstrategie opgesteld. In die strategie blijft de komende jaren voor SNB een hoofdrol weggelegd. Daarnaast wordt met ingang van 2017 de slibverbrandingsinstallatie over een langere termijn afgeschreven.</p> <p>In december 2020 is het nieuwe ondernemingsplan "Samen Natuurlijk Beter" vastgesteld. Hierin zijn de uitkomsten van de slibstrategiestudie en de laatste technologische ontwikkelingen in verwerkt</p>

Naam verbonden partij	N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)
Belang waterschap in de verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	Het geplaatste aandelenkapitaal van de NV bedraagt € 4.538.000 en is volledig volgestort. Waterschap Brabantse Delta is voor 22,57% aandeelhouder.
Aandeel waterschap in (netto) totaal verbonden partij	Het aandeel van Waterschap Brabantse Delta in de concept Jaarrekening SNB 2020 bedraagt op basis van de nieuwe kostenverdeling € 5.255.980.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Geen
Risico's	<p>De belangrijkste risico's uit de jaarrekening 2020 van SNB zijn hieronder opgenomen. Een uitgebreidere toelichting en meer risico's zijn te lezen in de risicoparagraaf van de jaarstukken van SNB vanaf paragraaf 6.2.</p> <p>Gebrek aan afstemming in de keten Ontwikkelingen in de afvalwater- en slibketen hebben invloed op elkaar. Om suboptimalisaties te voorkomen bij het gezamenlijk streven van alle ketenpartners om te komen tot een circulaire afvalwater- en slibketen, is afstemming van essentieel belang op strategisch (niet kunnen realiseren van gewenste innovaties, tactisch (niet kunnen beschikken over juiste kwantiteit en kwaliteit zuiverings-slib) en operationeel (niet kunnen voldoen aan beschikbaarheid SVI) gebied. SNB wil een goede samenwerking bereiken door het intensiveren van het strategische ketenoverleg met de waterschappen, het verbreden van de groep van aandeelhouders, het realiseren van een gezamenlijke innovatiebeleid, het beter inzichtelijk maken van wijzigingen in de keten op elkaars doelstellingen, afstemming over kwantiteit/kwaliteit van zuiverings-slib en prestaties te bevorderen en het verbreden van overleg met andere relevante ketenpartners.</p> <p>Niet kunnen voldoen aan (nieuwe) wet- en regelgeving op gebied van milieu en Arbo De toenemende maatschappelijke aandacht voor de gevolgen van o.a. klimaatverandering zorgt ervoor dat SNB te maken krijgt met veranderende en complexere (milieu) wet- en regelgeving. Belangrijke aandachtspunten zijn nieuwe wetgeving op het gebied van stikstof, de aankomende wijziging in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de vertaling van de discussie rondom ZZS in wet- en regelgeving. SNB volgt de ontwikkelingen in wet- en regelgeving nauwgezet en is aangesloten bij belangorganisaties om een bijdrage te kunnen leveren aan goede wet- en regelgeving. Daarnaast gaat veel aandacht uit naar het up-to-date houden van benodigde vergunningen en het toezien op de naleving van de vergunningseisen. Tot slot zet SNB intrinsiek in op het continu verlagen de milieubelasting die haar activiteiten met zich meebrengen. De specifieke focus ligt hierbij op het reduceren van CO2 en stikstof.</p>

Naam verbonden partij	N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)
Risico's	<p>Verandering in fiscale wetgeving en/of afspraken met de Belastingdienst</p> <p>De rijksoverheid zet fiscale maatregelen, zoals CO₂-heffing en afvalstoffenbelasting, steeds meer in om de (afval)sector(en) te verduurzamen. In de miljoenennota 2021 is aangegeven dat onderzoek plaatsvindt naar een andere vormgeving van de afvalstoffenbelasting. Vooral nog is SNB vrijgesteld van bovengenoemde heffing en belasting. SNB is voor de activiteiten ten behoeve van haar aandeelhouders vrijgesteld van Vpb en BTW. Afspraken hierover met de Belastingdienst kunnen wijzigen door nieuwe wetgeving, jurisprudentie en verandering van activiteiten. SNB lobbyt via belangenorganisaties voor passende fiscale maatregelen. Daarnaast is SNB proactief in het verder verduurzamen van de bedrijfsvoering om mogelijke heffingen/ belastingen te voorkomen en bewaakt de naleving van de afspraken omtrent de Vpb en BTW vrijstellingen nauwgezet. De huidige afspraken inzake de BTW-vrijstelling zijn per 1 januari 2021 opgezegd. SNB is in overleg met de Belastingdienst over de wijze waarop in 2021 met de BTW omgegaan dient te worden c.q. beraadt zich op alternatieven.</p>
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	N. Mureau, in de aandeelhoudersvergadering (namens de dijkgraaf)
Lid van de raad van commissarissen	H.P. Verroen, als lid van de raad van commissarissen
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	M. Laguzzi / M. Musters

Tabel: Gemeenschappelijke Regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant
Vestigingsplaats	Breda
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: centrumregeling
Participerende partijen	Waterschap Aa en Maas Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Doelmatige beheer van muskus- en beverrat en voorkomen van schade door deze soorten aan waterstaatswerken.
Ontwikkelingen verbonden partij	Er zijn geen significante ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Niet van toepassing
(Netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het begrotingstotaal 2020 bedraagt € 2.523.500. De werkelijke kosten 2020 bedroegen € 2.507.500. De kosten worden gelijkwaardig (1/3) over de drie deelnemers verdeeld.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Voorkomen van schade door muskusrat en beverrat aan waterstaatswerken.
Belang waterschap in de verbonden partij	Ieder waterschap wordt door één lid van het dagelijks bestuur vertegenwoordigd. De waterschappen nemen financieel voor 1/3 deel.
Aandeel waterschap in (netto) jaarrekeningtotaal verbonden partij	€ 832.822
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Er zijn geen beleidsvoornemens ophanden.
Risico's	Geen significante risico's.
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	C.A.M. de Jong
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	J. Rombouts / J.W. Thijs

Tabel: Vereniging werken voor waterschappen

Naam verbonden partij	Vereniging werken voor waterschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Participerende partijen	Alle 21 waterschappen in Nederland, Waternet, Aqualysis. Aquon, BSGW, BSR, GBLT (Lococensus-Tricijn), Noordelijk Belastingkantoor, De RGB, SVHW, Unie van Waterschappen, Waterproef, Het Waterschapshuis, Waterschapsbedrijf Limburg, Stowa en A&O-fonds waterschappen.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het behartigen van de gemeenschappelijke sociale en sociaal-economische belangen van de leden van de vereniging die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	De Vwvw is opgericht, omdat vanaf 1 januari 2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren van kracht is. Op 1 januari 2020 is de eerste cao Werken voor waterschappen in werking getreden als vervanging voor de Sectorale Arbeidsvoorwaardenregeling Waterschapspersoneel (SAW). Het bestuur heeft besloten lid te worden van de stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW) welke de belangen in het overleg met de vakcentrales en het Rijk (als werkgever) behartigd over de Pensioenregeling van het ABP in de Pensioenkamer.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen	Per 31 december 2019: Solvabiliteit (EV/TV): 21% EV: € 120.473 VV: € 452.264 <i>De jaarrekening 2020 is bij het opstellen van dit document nog niet gereed (deze wordt naar verwachting vastgesteld in de ledenvergadering d.d. 25 juni 2021)</i>
(Netto) begrotingstotaal, jaarrekening en resultaat verbonden partij	Het begrotingstotaal 2020 bedraagt € 530.000 (2021: € 499.000) Resultaat 2019 voor bestemming: € 120.473 <i>Het resultaat 2020 is bij het opstellen van dit document nog niet bekend</i>
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het ontzorgen van het waterschap en collectief regelen van: <ul style="list-style-type: none"> - Het voeren van onderhandelingen en het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten; - Het geven van advies, verstrekken van inlichtingen, verzorgen van documentatie, geven van voorlichting e.d.; - Het verlenen van informatie betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten; - Verzorgen voorbereiding van wettelijke en andere maatregelen; Onderhouden van relaties met relevante organisaties.
Belang waterschap in de verbonden partij aan begin en einde begrotingsjaar	Drie van de 66 stemmen.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Bijdrage 2020: De contributie bedraagt € 21.861 (2021: € 20.579). Het aandeel van Brabantse Delta in de contributie bedraagt 4,1%.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Nee.
Risico's	-
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	C.J.G.M. de Vet
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	E. van Ravenstein / M. Musters

Tabel: Gemeenschappelijke Regeling waterschap De Dommel en waterschap Brabantse Delta

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling waterschap De Dommel en waterschap Brabantse Delta
Vestigingsplaats	Boxtel
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: centrumregeling zonder eigenstandige organisatie
Participerende partijen	Waterschap De Dommel Waterschap Brabantse Delta
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Doelmatige behandeling van het afvalwater en optimale benutting van de beschikbare verwerkingscapaciteit op de rwzi's in de grensgebieden van de twee waterschappen.
Ontwikkelingen verbonden partij	Op 1 juni 2012 hebben 4 bedrijven een contract getekend voor realisatie van een eigen AWZI. Met uitzondering van één bedrijf vallen deze bedrijven in het beheergebied van Waterschap Brabantse Delta, maar de feitelijke zuivering vindt plaats op de rwzi Tilburg-Noord van waterschap De Dommel. In de loop van 2017 en 2018 zijn een drietal bedrijven aangesloten op deze eigen AWZI. Het laatste bedrijf loost deels op de AWZI en deels op de zuivering van de Dommel. In de Begroting 2020 is rekening gehouden met minder inkomsten en een lager bijdrage aan waterschap de Dommel.
Solvabiliteit, eigen en vreemd vermogen verbonden partij	Niet van toepassing
(Netto) begrotingstotaal verbonden partij	Niet van toepassing
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Waterschap De Dommel zuivert afvalwater dat door de gemeente Tilburg wordt ingezameld en vrijkomt in het gebied van waterschap Brabantse Delta. Waterschap Brabantse Delta zuivert afvalwater dat door de gemeenten Baarle Nassau en Loon op Zand wordt ingezameld en vrijkomt in het gebied van waterschap De Dommel.
Belang waterschap in de verbonden partij	Niet van toepassing
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Begroting 2020: € 3.117.528 Rekening 2020: € 3.177.313
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Geen, de gemeenschappelijke regeling is in 2010 aangepast en vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 december 2010 (waterschap De Dommel) en 13 oktober 2010 (waterschap Brabantse Delta)
Risico's	Geen significante risico's
Bestuurlijk vertegenwoordiger in de verbonden partij	N. Mureau
Procesmanagers waterschap ten behoeve van verbonden partij	R. Lambregts / M.M.T. Musters

Deel II: Jaarrekening 2020

Hoofdstuk 4: Exploitatierkening 2020 per kostendrager

§ 4.1 Inleiding

De Jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de verslaggevingsregels uit het Waterschapsbesluit en de daarbij behorende ministeriële regeling "Beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen" (BBVW). Voor de grondslagen waardering en resultaatbepaling wordt verwezen naar § 6.2.1.

§ 4.2 Exploitatierkening 2020 kostendrager Watersysteembeheer

Tabel: Taak Watersysteembeheer (alle bedragen x € 1.000)

Taak Watersysteembeheer	Rekening 2020	Prognose ML4	Gewijzigde begroting 2020	Verschil Rek-gew. Begr.	Rekening 2019
Netto lasten programma's	69.792	72.048	72.648	-2.856	68.377
Opbrengst verontreinigingsheffing	-344	-365	-313	-31	-488
Totaal te dekken netto lasten	69.448	71.683	72.335	-2.887	67.890
Opbrengst heffingen	-68.384	-67.604	-67.206	-1.178	-64.249
Opbrengst heffingen voorgaande jaren	-446	-384		-446	-411
Totaal opbrengst heffingen	-68.830	-67.988	-67.206	-1.624	-64.661
Voorgestelde resultaatbestemming:				0	
Toevoeging bestemmingsreserve DFB	1.326	1.319	1.107	219	1.010
Onttrekking bestemmingsreserve DFB	-1.654	-1.654	-1.654	0	-1.792
Toevoeging reserve wachtgeld bestuur				0	87
Onttrekking (-) /toevoeging (+) egalisaties.	-290	-3.360	-4.582	4.292	-2.534
Totaal dekking	-69.448	-71.683	-72.335	2.887	-67.890

§ 4.3 Exploitatierkening 2020 kostendrager Zuiveringsbeheer

Tabel: Taak Zuiveringsbeheer (alle bedragen x € 1.000)

Taak Zuiveringsbeheer	Rekening 2020	Prognose ML4	Gewijzigde begroting 2020	Verschil Rek-gew. Begr.	Rekening 2019
Totaal te dekken netto lasten	69.092	68.208	67.585	1.507	65.783
Opbrengst heffingen	-66.225	-66.324	-66.842	617	-64.241
Opbrengst heffingen voorgaande jaren	-310	-211		-310	-1.623
Totaal opbrengst heffingen	-66.535	-66.535	-66.842	307	-65.864
Voorgestelde resultaatbestemming				0	
Toevoeging bestemmingsreserve DFB	1.505	1.496	1.258	247	1.146
Onttrekking bestemmingsreserve DFB	-800	-801	-801	1	-871
Toevoeging reserve wachtgeld bestuur				0	87
Onttrekking (-) /toevoeging (+) egalisaties.	-3.262	-2.368	-1.201	-2.061	-282
Totaal dekking	-69.092	-68.208	-67.585	-1.507	-65.783

4.4 Exploitatierkening 2020 kostendrager Vaarwegenbeheer

De provincie Noord-Brabant heeft het vaarwegenbeheer gedelegeerd aan het waterschap. De kosten van de taak Vaarwegenbeheer worden volledig door de provincie Noord-Brabant vergoed.

Tabel: Taak Vaarwegenbeheer (alle bedragen x € 1.000)

Taak Vaarwegenbeheer	Rekening 2020	Prognose ML4	Gewijzigde begroting 2020	Verschil Rek-gew. Begr.	Rekening 2019
Totaal te dekken netto lasten	1.470	1.509	1.471	-1	1.351
Dekking					
Bijdrage provincie Noord Brabant	-1.470	-1.509	-1.471	1	-1.351
Totaal dekking	-1.470	-1.509	-1.471	1	-1.351

Hoofdstuk 5: Exploitatierekening 2020 naar kosten- en opbrengstensoort

§ 5.1 Overzicht van de exploitatierekening (lasten en baten)

Tabel: Lasten (alle bedragen x € 1.000)

Lasten	Rekening 2020	ML 2020-4	Gewijzigde Begroting 2020	Oorspronk. Begroting 2020	Rekening 2019
LASTEN	164.878	160.461	158.499	158.165	153.124
I. kapitaallasten (rente en afschrijving)	52.631	47.482	47.861	47.861	47.774
afschrijvingen van activa	44.728	39.681	39.776	39.776	39.287
interne en externe rentelast	7.903	7.800	8.085	8.085	8.486
II. personeelslasten	50.899	51.332	50.754	50.013	49.122
salarissen personeel en bestuur	33.029	42.285	35.630	34.881	31.555
sociale premies	7.456	163	7.832	7.510	7.057
rechtstreekse uitkeringen bestuur/personeel	1.812	38	1.916	1.909	1.812
overige personeelslasten	1.917	2.256	2.053	2.086	1.854
personeel van derden	6.686	6.590	3.323	3.628	6.843
III. goederen en diensten van derden	60.919	61.578	59.312	59.718	55.880
duurzame gebruiksgoederen	1.362	1.536	831	831	698
overige gebruiks- en verbruiksgoederen	4.884	5.210	4.866	4.878	4.326
energie	5.558	4.723	4.703	4.703	5.201
huren en rechten	87	183	205	205	103
pachten en erfpachten	16	15	15	15	12
verzekeringen	540	595	491	491	421
belastingen	1.303	1.045	1.017	1.017	1.061
onderhoud door derden	19.384	19.681	19.421	19.483	18.303
overige diensten door derden	27.691	28.432	27.485	27.819	25.482
bijdragen aan derden	94	158	278	278	272
IV. toev. voorzieningen/ onvoorzien	428	69	573	573	348
toevoegingen aan voorzieningen	253	69	73	73	348
toevoeging aan overige reserves	175	0	0	0	0
onvoorzien	0	0	500	500	0
stelpost nog niet verwerkte bezuinigingen					

Tabel: Baten (alle bedragen x € 1.000)

Baten	Rekening 2020	ML 2020-4	Gewijzigde Begroting 2020	Oorspronk. Begroting 2020	Rekening 2019
BATEN	161.703	155.093	152.627	152.234	149.975
I. rentebaten	2.440	2.323	1.410	1.410	945
externe rentebaten	105	23	10	10	96
dividenden en bonusuitkeringen	2.335	2.300	1.400	1.400	849
II. personeelsbaten	425	470	211	154	304
baten i.v.m. salarissen	133	171	109	109	75
uitlening van personeel	292	300	102	45	229
III. goederen en diensten aan derden	12.887	6.575	6.327	6.234	7.682
verkoop van grond	181	50	50	50	115
verkoop van duurzame goederen	0	0	0	0	49
verkoop van overige goederen	27	0	0	0	22
opbrengst uit grond en water	198	199	201	201	199
opbrengst uit overige eigendommen	460	479	356	356	578
diensten voor derden	10.955	5.594	5.580	5.573	5.212
bijdragen van overheden	943	246	140	54	1.076
bijdragen van overigen	123	7	0	0	431
IV. waterschapsbelastingen	135.709	134.889	134.361	134.361	130.525
watersysteemheffing gebouwd	40.399	39.759	39.047	39.047	37.791
watersysteemheffing verharde openbare wegen	1.922	1.909	1.977	1.977	1.423
watersysteemheffing overig ongebouwd	5.944	5.971	5.886	5.886	5.528
watersysteemheffing ingezetenen	20.370	20.205	20.162	20.162	19.286
watersysteemheffing natuurterreinen	134	144	134	134	145
verontreinigingsheffing	405	365	313	313	488
zuiveringsheffing bedrijven	20.127	20.408	20.852	20.852	22.099
zuiveringsheffing huishoudens	46.408	46.127	45.990	45.990	43.765
V. onttrekk. voorz./res. en geact. lasten	10.242	10.836	10.318	10.076	10.520
onttrekkingen voorzieningen	175	0	0	0	263
onttrekkingen overige reserves	121	62	62	62	14
geactiveerde lasten	9.946	10.774	10.256	10.013	10.242

§ 5.2 Verklaring van de verschillen per hoofdkosten- en opbrengstsoort

Hieronder worden de financiële afwijkingen toegelicht van de Jaarrekening 2020 ten opzichte van de laatste Managementletter 2020, de Begroting 2020 en de Jaarrekening 2019. In beginsel worden alleen afwijkingen > € 200.000 per (hoofd)kosten- en -opbrengstsoort toegelicht. Echter ook de kleinere verschillen worden toegelicht indien er sprake is van een afwijking > € 200.000 op het onderliggende kosten- of opbrengstenniveau. Alle hieronder genoemde bedragen zijn x € 1.000.

§ 5.2.1 Verschillen per kostensoort ten opzichte van ML 2020-4

Tabel: Lasten (alle bedragen x €1.000)

Lasten	Rekening 2020	ML 2020-4	Vershil tov ML4
Lasten	164.878	160.461	4.417
I. Kapitaallasten (rente en afschrijving)	52.631	47.482	5.149
II. Personeelslasten	50.899	51.332	-432
III. Goederen en diensten van derden	60.919	61.578	-659
IV. Toev. voorzieningen/onvoorzien/stelpost	428	69	359

I. Kapitaallasten (rente en afschrijving)

Ten opzichte van de ML2020-4 zijn de lasten € 5.149 nadelig.

In de prognose bij de managementletter worden rentebaten en rentelasten van langlopende leningen in één bedrag begroot. Bij de jaarrekening worden deze rentelasten en rentebaten apart verantwoord. Hierdoor zijn de rentelasten bij de rekening € 103 hoger dan in ML4.

- De afschrijvingen van activa zijn € 5.046 hoger.
 - Voornaamste oorzaak is de extra agiostorting die in 2021 werd verwacht, maar door de SNB onverwacht toch in 2020 is uitbetaald (€ 5.340). Deze agiostorting wordt enerzijds als afschrijving verwerkt en anderzijds als opbrengsten uit diensten voor derden. Per saldo is er dus geen effect op het resultaat.
 - Verder is bij een bezoek in het najaar van 2020 vanuit het Deltafonds geconstateerd dat een groter deel van de ontvangen Deltafondsbeschikking toegerekend kon worden aan het reeds uitgevoerde project Weerijds Zuid dan waar rekening mee was gehouden. Hierdoor is in 2020 naast een lagere afschrijving ook een correctie in de afschrijving verwerkt over de reeds afgeschreven jaren, waardoor de afschrijving voor dit project € 308 lager uitkomt dan in ML4.
 - Het restantverschil op de afschrijvingskosten bedraagt dan nog € 14.

II. Personeelslasten

Ten opzichte van de ML2020-4 zijn de lasten € 432 voordelig.

- Studievergoedingen zijn lager uitgekomen dan begroot vanwege de pandemie COVID (€ 314). Veel (fysieke) opleidingen zijn gecancelled of niet (meer) opgestart. Ook op het gebied van ARBO zijn opleidingen uitgesteld en tot op heden nog niet gehouden. Tot slot is de Brabant brede oefening voor calamiteitenbestrijding niet doorgegaan.
- De salariskosten komen € 94 lager uit dan in ML4 geraamd.
- Restantverschil is € 24.

III. Goederen en diensten van derden

Ten opzichte van ML2020-4 zijn de lasten € 659 voordelig.

- De daling van de lasten wordt met name veroorzaakt door:
 - Minder uitgegeven aan mechanisch en elektrisch onderhoud/materialen (€ 178) en brandstoffen (€ 105)
 - In het laatste kwartaal zijn een aantal verplichtingen met betrekking tot onderhoud software en computerapparatuur niet meer ingevuld (voordeel € 206)
 - De uitgaven voor computerservices komen € 225 lager uit dan de prognose bij ML4. Dit komt voornamelijk door de bijstelling van de kosten van het Waterschapshuis op basis van de concept jaarrekening.
 - Er is € 392 minder geld uitgegeven aan projecten < € 250.000,-. Voor het verplaatsen van de bediening Mandersluis werd in 2020 minder uitgegeven dan verwacht. Door vleermuizen in bomen is project Oude Bredase Baan doorgeschoven naar 2022 (uitgaven 2020 € 4 t.o.v. prognose van € 210).
 - In de ML was rekening gehouden met een grotere slibaanvoer dan werkelijk is geleverd, daarnaast was de positieve afrekening over het resultaat 2019 niet in de prognose meegenomen.

- De kosten komen hierdoor € 340 lager uit.
- De kosten voor bestuursdwang komen lager uit dan geraamd (€ 147)
- Reis- en verblijfskosten bleven achter bij de prognose van ML4 (€ 92)
- De kosten voor documentatie technische installaties kwamen lager uit dan verwacht (€ 128)
- Er is in 2020 nauwelijks geld uitgegeven aan personeelsbijeenkomsten, hierdoor is een voordeel ontstaan van € 110.
- Op het bestek voor cultuurtechnisch onderhoud is minder uitgevoerd dat was gepland, daarnaast is er aan de aannemer een fikse korting (boete) opgelegd voor het niet nakomen van zijn verplichtingen. Voordeel € 348.
- Er is minder geld uitgegeven voor digitale transformatie € 110 doordat de verwachte kosten m.b.t. de subsidieaanvraag metingen waterkwaliteit, het DEEP-traject, data samenwerking West-Brabant en de geplande inspiratiereis allemaal zijn doorgeschoven naar 2021. De verwachting was bij de laatste prognose dat deze kosten nog in 2020 geboekt zouden worden.
- De budgetten voor advieskosten zijn niet volledig benut (voordeel € 282)
- De kosten van de Belastingssamenwerking West-Brabant zijn lager als gevolg van lagere loonkosten voor de programma's heffen en invordering en een hogere opbrengst vervolgingskosten € 182.
- Daarnaast zijn de volgende kosten hoger dan ingeschat bij ML 4 :
 - De kosten voor chemicaliën zijn € 387 hoger. De prijzen van de metaalzouten (o.a. ijzersulfaat) zijn gestegen, hier is geen rekening mee gehouden in ML 4.
 - Door de nieuwe belasting Opslag Duurzame Energie zijn de elektriciteitskosten veel duurder geworden. Dit veroorzaakt een kostenstijging van € 939.
 - Ondanks het risico gestuurde inspectieprogramma zijn er altijd onvoorziene leidingincidenten. Zo zijn na ML 4 nog een lekkage verholpen aan ontluichtingsleidingen in rioolgemaal Rijsbergen en een scheur in de AWP-1 drukput bij Bergen op Zoom. Voornamelijk hierdoor kwamen de kosten € 457 hoger uit dan in ML 4.
 - Door de PFAS is in 2019 nauwelijks gebaggerd, dit heeft geleid tot een inhaalslag in 2020 (nadeel € 226)
 - De inschatting voor de afrekening van Aquon over 2020 is pas in december gemaakt en geboekt. Hierdoor komen de kosten voor analysewerkzaamheden Aquon € 152 hoger uit dan bij ML4.
 - De kosten voor datacommunicatie zijn € 196 hoger dan geraamd in ML4.
 - Vanuit het exploitatieproject RES2030 is de exploitatie belast met advieskosten van €329. Hier tegenover staan bijdragen vanuit het Rijk en gemeenten, die worden bij de opbrengsten verklaard.
- Het saldo van de resterende kleine posten is € 500 voordelig, waarvan de belangrijkste zijn: minder aanschaf duurzame gebruiksgoederen (€178) minder overige verbruiksgoederen (€125), huren en rechten (€96) en minder contributie Stowa (€75).

IV. Toevoegingen voorzieningen, onvoorziën en stelpost

Ten opzichte van de ML2020-4 is een nadeel van € 359 ontstaan door:

- Het besluit tot afsplitsing van de voorziening Muskusrattenbestrijding naar de reserve is pas in november 2020 genomen € 175.
- Toevoeging personeelsvoorzieningen € 180. Pas aan het eind van het jaar vindt de berekening plaats van de benodigde toevoeging of onttrekking.
- Restant € 3

§ 5.2.2 Verschillen per opbrengstensoort ten opzichte van ML 2020-4

Tabel: Baten (alle bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2020	ML 2020-4	Vershil tov ML4
Baten	161.703	155.093	6.610
I. Rentebaten	2.440	2.323	117
II. Personeelsbaten	425	470	-45
III. Goederen en diensten aan derden	12.887	6.575	6.312
IV. Waterschapsbelastingen	135.709	134.889	821
V. Onttrekkingen voorz./res. en geact. lasten	10.242	10.836	-594

I. Rentebaten

Ten opzichte van de ML2020-4 zijn er geen financiële afwijkingen > € 200.

II. Personeelsbaten

Ten opzichte van de ML2020-4 zijn er geen financiële afwijkingen > € 200.

III. Goederen en diensten aan derden

Ten opzichte van de ML2020-4 zijn de opbrengsten € 6.312 voordelig.

Dit voordeel wordt veroorzaakt door:

- Grondverkoppen zijn € 128 hoger dan geraamd. Grootste posten hierin zijn een verkoop van grond aan de provincie in het gebied Westelijke Langstraat (€ 111) en pachtgrond die op verzoek aan de pachter is verkocht voor € 56.
- Hogere opbrengsten vanuit de zuiveren voor derden (voornamelijk Aquafin) € 106.
- De SNB heeft besloten de extra agio terugstorting niet in 2021 uit te keren, maar al in 2020. Hierdoor ontstaat op de opbrengstrekening agio SNB een voordeel van € 5.340 dat in de kapitaallasten als extra afschrijving is verantwoord (per saldo budgetneutraal).
- Door de administratieve afwikkeling van de exploitatieprojecten zijn de opbrengsten t.o.v. ML4 toegenomen met € 774. De grootste post hierin is de rijksbijdrage ten gunste van 2020 in de RES2030 (€ 513). Hier tegenover staan de kosten van exploitatieprojecten, die ook naar exploitatie zijn geboekt (€ 581 directe kosten en € 267 aan toegerekende uren)

Hier tegenover staat een nadelig verschil op terug ontvangst bestuursdwang van € 97. Hierna resteert nog een verschil van € 61 voordelig.

IV. Waterschapsbelastingen

De belastingopbrengsten zijn € 878 voordelig:

Watersysteembeheer

Ten opzichte van de ML2020-4 zijn de belastingopbrengsten Watersysteembeheer € 820 voordelig:

- De opbrengsten omslag gebouwd zijn € 640 voordelig.
Dit wordt onder andere verklaard door een stijging WOZ waarde 2020.
- De opbrengsten ingezetenen zijn € 167 voordelig.
Dit wordt verklaard door een stijging uit voorgaande jaren.
- De overige verschillen bedragen per saldo € 13 voordelig.

Zuiveringsbeheer

Ten opzichte van de ML2020-4 zijn de belastingopbrengsten Zuiveringsbeheer € 58 voordelig:

- De opbrengst Zuiveringsheffing bedrijven is € 281 lager als gevolg van:
 - Bijstelling van de opbrengst zuiveringsheffing bedrijven 2020 € 126 voordelig.
 - Bijstelling van de opbrengst zuiveringsheffing bedrijven voorgaande jaren € 155 nadelig.
- Eind 2020 is er meer inzicht op de definitieve aanslagen van de voorgaande jaren. Het opleggen van de definitieve aanslagen van de meetbedrijven en tabelbedrijven kent een langere doorlooptijd.
- De opbrengst Zuiveringsheffing huishoudelijk is € 281 voordelig.

§ 5.2.3 Verschillen per kostensoort ten opzichte van de (gewijzigde) Begroting

Tabel: Lasten (alle bedragen x €1.000)

Lasten	Rekening 2020	Gewijzigde begroting 2020	Oorspronk. begroting 2020	Vershil tov herz. begr. 2020	Vershil tov oorspr. begr.2020
Lasten	164.878	158.499	158.165	6.379	6.713
I. Kapitaallasten (rente en afschrijving)	52.631	47.861	47.861	4.770	4.770
II. Personeelslasten	50.899	50.754	50.013	145	886
III. Goederen en diensten van derden	60.919	59.312	59.718	1.608	1.201
IV. Toev. voorzieningen/ onvoorzien/stelpost	428	573	573	-144	-144

I. Kapitaallasten (rente en afschrijving)

Ten opzichte van de Begroting 2020 zijn de lasten € 4.770 nadelig.

- In de begroting is voor nieuwe leningen gerekend met rentepercentages van 0,5 en 1,25%. In werkelijkheid is het gelukt het merendeel van de nieuwe leningen tegen negatieve rentes af te sluiten. Hierdoor ontstaat een voordeel in de rentelasten van € 182.

- De afschrijvingen van activa zijn € 4.952 hoger.
 - Voornaamste oorzaak is de extra agiostorting die in 2021 werd verwacht, maar door de SNB onverwacht toch in 2020 is uitbetaald (€ 5.340). Deze agiostorting wordt enerzijds als afschrijving verwerkt en anderzijds als opbrengsten uit diensten voor derden. Per saldo is er dus geen effect op het resultaat.
 - De financiële leaseverplichting aan Dell was bij het opstellen van de begroting 2020 nog niet in beeld. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 185
 - Verder is bij een bezoek in het najaar van 2020 vanuit het Deltafonds geconstateerd dat een groter deel van de ontvangen Deltafondsbeschikking toegerekend kon worden aan het reeds uitgevoerde project Weerijds Zuid dan waar rekening mee was gehouden. Hierdoor is in 2020 naast een lagere afschrijving ook een correctie in de afschrijving verwerkt over de reeds afgeschreven jaren, waardoor de afschrijving voor dit project € 297 lager uitkomt dan in de begroting.
 - Project regionale keringen werd volledig begroot met een afschrijvingstermijn van 50 jaar die geldt voor dijken. In 2020 werd duidelijk dat dit project ook technische oplossingen kent zoals gemalen en keermiddelen. Dit heeft geleid tot een nieuwe verhouding van afschrijvingstermijnen, die grotendeels korter zijn dan 50 jaar. Hierdoor ontstaat een nadeel ten opzichte van de begroting van € 307.
 - Het restantverschil op de afschrijvingskosten bedraagt dan nog € 583 positief dat voornamelijk te wijten is aan het doorschuiven van projecten.

II. Personeelslasten

Ten opzichte van de begroting zijn er geen financiële afwijkingen > € 200.

III. Goederen en diensten van derden

Ten opzichte van de Begroting 2020 zijn de lasten € 1.608 nadelig door:

De daling van de lasten wordt veroorzaakt door :

- Minder uitgegeven aan onderdelen/materialen € 385 en brandstoffen € 105.
- De uitgaven voor personeelsbijeenkomsten zijn € 110 lager dan begroot.
- In de begroting was rekening gehouden met uitgaven voor de aanbesteding peilbuizen en het project "online lease van meetstations". Beide trajecten hebben vertraging opgelopen waardoor € 171 minder is uitgegeven dan begroot op de rekening voor onderhoud instrumenten/apparatuur.
- De uitgaven voor computerservices komen € 167 lager uit dan de begroting. Dit komt voornamelijk door de bijstelling van de kosten van het Waterschapshuis op basis van de concept jaarrekening.
- Op het bestek voor cultuurtechnisch onderhoud is minder uitgevoerd dan was gepland, daarnaast is er aan de aannemer een fikse korting (boete) opgelegd voor het niet nakomen van zijn verplichtingen. Voordeel € 518.
- Voordeel op onderhoud computerapparatuur van € 91.
- De projecten onder € 250.000 komen € 300 lager uit omdat de kosten van project bediening Manderssluis in 2020 minder waren dan geraamd. Daarnaast is project Oude Bredase Baan door vlemuizen in bomen doorgeschoven naar 2022.
- Budgetten voor advieskosten zijn niet volledig benut, dit levert een voordeel van € 225.
- De kosten voor bestuursdwang zijn € 147 lager.
- Minder uitgaven voor reis- en verblijfskosten geven een voordeel van € 213.
- Er is minder geld uitgegeven voor digitale transformatie € 160 doordat de verwachte kosten m.b.t. de subsidieaanvraag metingen waterkwaliteit, het DEEP-traject, data samenwerking West-Brabant en de geplande inspiratiereis zijn allemaal doorgeschoven naar 2021. De verwachting was bij de laatste prognose dat deze kosten nog in 2020 geboekt zouden worden.
- De kosten voor documentatie technische installaties kwamen lager uit dan verwacht (€ 128)

Daar tegenover zijn de volgende kosten hoger uitgevallen dan begroot :

- De corona pandemie heeft de ontwikkeling van veerkrachtig werken versneld. In 2020 zijn extra kosten gemaakt voor o.a. extra laptops en het vervangen van de firewall van totaal € 497. Om o.a. deze kosten te dekken is de post onvoorzien ingezet.
- De kosten voor chemicaliën zijn € 553 hoger. De prijzen van de metaalzouten (o.a. ijzersulfaat) zijn gestegen. Daarnaast zijn de kosten voor inkoop/gebruik polymeren hoger door een hogere polymeer verbruik welke gelijke trend houdt met het persen van slib met een gemiddeld hogere droge stof gehalte. Ook zijn er extra kosten gemaakt voor het doseren van chemicaliën op RZWI Ossendrecht wegens het niet goed werken van de zuivering.
- Door de nieuwe belasting Opslag Duurzame Energie zijn de elektriciteitskosten veel duurder geworden. Dit veroorzaakt een kostenstijging van € 939.
- Meer uitgaven voor belastingen € 286. De grootste post hierin betreft de verontreinigingsheffing (€ 183). De voorlopige aanslag verontreinigingsheffing is vorig jaar niet ontvangen en ook niet voorzien, waardoor deze kosten nu in 2020 dubbel tellen.

- Ondanks het risico gestuurde inspectieprogramma zijn er altijd onvoorziene leidingincidenten. In 2020 is er bijvoorbeeld een incident geweest op rioolgemaal Rijsbergen. Door zetting is een ondergrondse ontluichtingsleiding afgescheurd. Door zetting is er ook extra actie geweest voor de persleiding van Dinteloord en de slibleiding van RWZI Willemstad. Hierdoor zijn de kosten € 557 hoger dan begroot.
- Door o.a. extra kosten voor de zaakstelsysteemsoftware, het langer aanhouden van Corsa, extra security software, licenties MS Teams en kosten door uitbreiding van het aantal gebruikers zijn de uitgaven voor onderhoud software € 121 hoger dan begroot. Deze kosten zijn deels (voor wat het coronadeel betreft) gedekt door een onttrekking uit onvoorzien.
- In 2020 zijn extra kosten gemaakt naar aanleiding van de renovatie van het dak van Hof van Bouvigne in verband met reparaties en lekkages. De eindafrekening is nog niet vastgesteld, in 2021 volgt nog een verrekening van deze kosten met de aannemer. Daarnaast bleek uit de NEN3140 inspectie dat bepaalde onderdelen van de elektrische installatie (400V automaten) vervangen moesten worden. Deze kosten waren niet voorzien, nadeel € 118.
- Enkele airco's zijn vroegtijdig vervangen omdat ze kapot gingen. Daarnaast bleek een dak op rwzi Bath eerder vervangen te moeten worden dan voorzien in de meerjarenonderhoudsplanung. Nadeel € 107.
- Er zijn meer inspecties uitgevoerd op het AWP systeem dan gepland. Door uitbedrijfnames was er de unieke mogelijkheid om bepaalde leidingen te inspecteren. Extra kosten hierdoor € 186.
- Door PFAS is in 2019 nauwelijks gebaggerd, dit heeft geleid tot een inhaalslag in 2020 € 345.
- Ten behoeve van de inhaalslag baggeren in 2020 zijn extra waterbodemonderzoeken uitgevoerd die niet voorzien waren voor € 197.
- De afrekening van Aquon over 2019 was hoger dan waar in de begroting mee was gehouden. Verder zijn er meer analyses uitgevoerd tegen een hoger tarief. Totaal hogere kosten Aquon € 347
- De bijdrage SNB voor de slibeindverwerking geeft een nadeel van € 223 ten opzichte van de begroting. Dit heeft de volgende oorzaken:
 - Brabantse Delta heeft in 2020 meer slib aangeleverd dan begroot, met name doordat thermofiel Nieuwveer nog niet in bedrijf is.
 - SNB heeft in overleg met de RvC, op dringend advies van de accountant, de afschrijvingsduur van de slibverwerkingsinstallatie (SVI) verlengd, waarbij voortaan een voortschrijdende horizon van 8 jaar wordt gehanteerd.
 - De volgende nadelen hebben bij SNB tot hogere kosten geleid: er is in 2020 bij SNB meer slib aangeleverd dan begroot, met name door externe klanten. Hierdoor waren de kosten van slibverwerking door derden en kosten voor opslag van slib hoger. Ook kon SNB in 2020 minder zuiveringsslib verwerken, vanwege een gewijzigde verhouding tussen organische stof (energie) en het watergehalte in het zuiveringsslib. Tevens bleef de beschikbaarheid van de SVI achter bij de doelstellingen door onverwachte verstoppingen in de doekenfilters en aangroei in een verbrandingsoven. De overige bedrijfskosten waren hoger door onderhoudstops, coronamaatregelen en aanvullend benodigde advieskosten in verband met fiscaal en strategisch advies.
 - Hier tegenover staat een positieve eindafrekening over het resultaat 2019 die in 2020 is verwerkt.
- Door de versnelling die als gevolg van corona is ingezet op digitaal werken, zijn de kosten voor datacommunicatie € 196 hoger dan begroot.
- Het saldo van de resterende kleine posten is voordelig € 344.

IV. Toevoegingen voorzieningen, onvoorzien en stelpost

Ten opzichte van de begroting zijn er geen financiële afwijkingen > € 200.

§ 5.2.4 Verschillen per opbrengstensoort ten opzichte van de (gewijzigde) Begroting

Tabel: Baten (alle bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2020	Gewijzigde begroting 2020	Oorspronk. begroting 2020	Vershil tov herz. begr. 2020	Vershil tov oorspr. begr.2020
Baten	161.703	152.627	152.234	9.076	9.469
I. Rentebaten	2.440	1.410	1.410	1.030	1.030
II. Personeelsbaten	425	211	154	215	272
III. Goederen en diensten aan derden	12.887	6.327	6.234	6.559	6.652
IV. Waterschapsbelastingen	135.709	134.361	134.361	1.348	1.348
V. Onttrekkingen voorz./res. en geact. lasten	10.242	10.318	10.076	-76	167

I. Rentebaten

De rentebaten zijn € 1.030 hoger dan begroot. In de begroting 2020 was rekening gehouden met een dividenduitkering van de NWB van € 1.400. Het actuele toegezegde dividend bedraagt echter € 2.334, hierdoor ontstaat een voordeel van € 935. Hierna resteert een voordelig verschil van € 95 door ontvangen rente op kasgeldleningen en langlopende leningen. In de begroting worden rentebaten op langlopende leningen ook in één bedrag met de rentelasten langlopende leningen begroot.

II. Personeelsbaten

Ten opzichte van de begroting is er een voordeel van € 215.

- Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat een groot deel van het uitgeleende personeel niet voorzien was in de begroting. Het gaat dan o.a. om uitlening van een specialist waterbeheer aan de provincie, een projectassistent aan waterschap Aa en Maas, en een systeembeheerder aan het Waterschapshuis.

III. Goederen en diensten aan derden

Ten opzichte van de Begroting 2020 zijn de opbrengsten € 6.559 voordelig.

De voornaamste oorzaken van deze afwijking zijn als volgt:

- Grondverkoppen zijn € 128 hoger dan geraamd. Grootste posten hierin zijn een verkoop van grond aan de provincie in het gebied Westelijke Langstraat (€ 111) en pachtgrond die op verzoek aan de pachter is verkocht voor € 56.
- Ook binnen het project SODO zijn meer gronden verkocht dan begroot € 146.
- Hogere opbrengsten vanuit de zuiveren voor derden (voornamelijk Aquafin) € 127
- De SNB heeft besloten de extra agio terugstorting niet in 2021 uit te keren, maar al in 2020. Hierdoor ontstaat op de opbrengstrekening agio SNB een voordeel van € 5.340 dat in de kapitaallasten als extra afschrijving is verantwoord (per saldo budgetneutraal).
- Er zijn € 110 meer opbrengsten uit het vergisten van slib van derden, o.a. door een nieuw afgesloten contract met waterschap Scheldestromen.
- Door de administratieve afwikkeling van de exploitatieprojecten zijn de opbrengsten toegenomen met € 774. De grootste post hierin is de rijksbijdrage ten gunste van 2020 in de RES2030 (€ 513). Hier tegenover staan de kosten van exploitatieprojecten, die ook naar exploitatie zijn geboekt (€ 581 directe kosten en € 267 aan toegerekende uren)

Hier tegenover staat een nadeel op de terug ontvangst bestuursdwang van € 242. Daarna resteren een aantal kleine verschillen die optellen tot een voordeel van € 176.

IV. Waterschapsbelastingen

Ten opzichte van de Begroting zijn de belastingopbrengsten € 1.348 voordelig:

Watersysteembeheer

Ten opzichte van de Begroting 2020 zijn de belastingopbrengsten Watersysteembeheer € 1.655 voordelig:

- De opbrengsten gebouwd zijn € 1.352 voordelig. De werkelijke WOZ-waarde in 2020 is hoger dan de begrote WOZ waarde.
- De opbrengsten ingezetenen zijn € 210 voordelig. Dit wordt onder andere verklaard door een stijging van de opbrengst uit voorgaande jaren.
- Overige verschillen: € 93 voordelig.

Zuiveringsbeheer

Ten opzichte van de begroting 2020 zijn de belastingopbrengsten Zuiveringsbeheer € 307 nadelig:

- De verwachte opbrengst zuiveringsheffing bedrijven 2020 is € 626 nadelig. Als gevolg van Corona is de inschatting van de zuiveringsheffing voor bedrijven met € 1,2 miljoen naar beneden bijgesteld. Hier tegenover staat een voordeel van € 574 doordat de heffingseenheden hoger zijn bij de bedrijven als gevolg van o.a. uitbreiding van productieprocessen.
- Het aantal vervuilingseenheden huishoudens en bedrijven voor het belastingjaar 2020 en voorgaande jaren is per saldo toegenomen (€ 368 voordelig).
- Overige verschillen: € 49 nadelig.

V. Onttrekkingen voorzieningen/reserves en geactiveerde lasten

Ten opzichte van de begroting zijn er geen financiële afwijkingen > € 200.

§ 5.2.5 Verschillen per kostensoort ten opzichte van de Rekening 2019

Tabel: Lasten (alle bedragen x €1.000)

Lasten	Rekening 2020	Rekening 2019	Vershil tov Rek 2019
Lasten	164.878	153.124	11.754
I. Kapitaallasten (rente en afschrijving)	52.631	47.774	4.857
II. Personeelslasten	50.899	49.122	1.777
III. Goederen en diensten van derden	60.919	55.880	5.040
IV. Toev. voorzieningen/onvoorzien/stelpost	428	348	80

I. Kapitaallasten (rente en afschrijving)

Ten opzichte van de Rekening 2019 zijn de lasten € 4.857 nadelig.

- In 2019 is een deel van de oude dure leningen geherstructureerd. Deze leningen hadden nog wel rentelasten in een deel van 2019. Ook andere oude (dure) leningen leveren in 2020 minder rentelasten op omdat er ondertussen weer op is afgelost. Nieuwe leningen worden goedkoper, veelal zelfs tegen een negatieve rente afgesloten. Hierdoor ontstaat een voordeel in de rentelasten van € 583.
- De afschrijvingen van activa zijn € 5.440 hoger.
 - Voornaamste oorzaak is de extra agiostorting die in 2021 werd verwacht, maar door de SNB onverwacht toch in 2020 is uitbetaald (€ 5.340). Deze agiostorting wordt enerzijds als afschrijving verwerkt en anderzijds als opbrengsten uit diensten voor derden. Per saldo is er dus geen effect op het resultaat.
 - Verder is bij een bezoek in het najaar van 2020 vanuit het Deltafonds geconstateerd dat een groter deel van de ontvangen Deltafondsbeschikking toegerekend kon worden aan het reeds uitgevoerde project Weerijds Zuid dan waar rekening mee was gehouden. Hierdoor is in 2020 naast een lagere afschrijving ook een correctie in de afschrijving verwerkt over de reeds afgeschreven jaren, waardoor de afschrijving voor dit project € 283 lager uitkomt dan in 2019.
 - In 2019 zijn meer oude investeringen buiten gebruik gesteld dan in 2020. Dit geeft een voordeel in de extra afschrijving van € 260.
 - Het restant verschil in de afschrijvingskosten is € 155 negatief. Dit wordt voor het overgrote deel veroorzaakt door projecten die voor het eerst (volledige) afschrijving hebben in 2020. De in bedrijf genomen projecten leveren in 2020 meer afschrijving dan de projecten die in 2019 voor het laatst een volledige afschrijving hadden.

II. Personeelslasten

Ten opzichte van Rekening 2019 zijn de lasten € 1.777 nadelig.

Op basis van CAO-afspraken zijn per 1 januari 2020 de lonen gestegen met 2,5% en per 1 juli 2020 met 1%. Daarnaast zijn de salarissen in 2020 met ongeveer 0,7% gestegen op basis van beoordelingen. Ook is in 2020 de organisatieverandering Buiten Gewoon Doen doorgevoerd. Per saldo is de organisatieverandering kostenneutraal doorgevoerd. De kosten van eigen personeel zijn echter wel toegenomen als gevolg van MAKE of BUY afwegingen, waarmee structurele dure inleen is vervangen en er is bezuinigd op inkoop van diensten van derden. Daarnaast zijn er meer medewerkers bij het waterschap werkzaam vanuit de Participatiewet dan in 2019 en zijn er enkele trainees aangenomen. Ook zijn studievergoedingen lager uitgekomen dan begroot omdat veel opleidingen niet doorgingen vanwege de corona pandemie.

III. Goederen en diensten van derden

Ten opzichte van Rekening 2019 zijn de lasten € 5.040 nadelig.

De toename van de lasten wordt veroorzaakt door :

- De corona pandemie heeft de ontwikkeling van veerkrachtig werken versneld. In 2020 zijn extra kosten gemaakt voor o.a. extra laptops en het vervangen van de firewall van totaal € 497. Om o.a. deze kosten te dekken is de post onvoorzien ingezet.
- Door o.a. extra kosten voor de zaakstelsysteemsoftware, het langer aanhouden van Corsa, extra security software, licenties MS Teams en kosten door uitbreiding van het aantal gebruikers zijn de uitgaven voor onderhoud software € 92 hoger dan de rekening 2019. Deze kosten zijn deels (voor wat het coronadeel betreft) gedekt voor een onttrekking uit onvoorzien.
- Ten opzichte van 2019 is € 235 meer uitgegeven aan onderdelen/materialen. Ook voor elektrisch onderhoud zijn de kosten hoger uitgekomen met € 209.
- De kosten voor chemicaliën zijn € 345 hoger. De prijzen van de metaalzouten (o.a. ijzersulfaat) zijn gestegen. Daarnaast zijn de kosten voor inkoop/gebruik polymeren hoger door een hogere polymeer

verbruik welke gelijke trend houdt met het persen van slib met een gemiddeld hogere droge stof gehalte. Ook zijn er extra kosten gemaakt voor het doseren van chemicaliën op RZWI Ossendrecht wegens het niet goed werken van de zuivering.

- Door de nieuwe belasting Opslag Duurzame Energie zijn de elektriciteitskosten veel duurder geworden. Dit veroorzaakt een kostenstijging van € 455.
- Door ontwikkelingen op de markt zijn de kosten van verzekeringen met € 120 gestegen ten opzichte van vorig jaar.
- Ten opzichte van 2019 is er € 242 meer uitgegeven aan belastingen. De grootste post hierin betreft de verontreinigingsheffing. De voorlopige aanslag verontreinigingsheffing is vorig jaar niet ontvangen en ook niet voorzien, waardoor deze kosten nu in 2020 dubbel tellen.
- De aanbesteding peilbuizen is een jaar verlaat, waardoor er € 133 meer kosten in 2020 zijn beland dan in 2019 op de rekening onderhoud instrumenten/apparatuur.
- Enkele airco's zijn vervangen die kapot waren gegaan. Daarnaast bleek een dak op rwzi Bath eerder vervangen te moeten worden dan voorzien in de meerjarenonderhoudsplanning. Ook is er dit jaar onderhoud gepleegd aan de poldergemalen. Mede hierdoor zijn de kosten voor onderhoud gebouwen primaire installaties € 244 hoger dan vorig jaar.
- In West zijn meer inspecties uitgevoerd op het AWP systeem dan gepland. Door uitbedrijfnames was er de unieke mogelijkheid om bepaalde leidingen te inspecteren. Dit zorgt voor € 143 hogere kosten voor civieltechnisch onderhoud zuiveringsbeheer.
- Door PFAS is in 2019 nauwelijks gebaggerd, dit heeft geleid tot een inhaalslag in 2020 waardoor de kosten voor baggeren waterlopen € 485 hoger uitkomen.
- In 2019 was door omstandigheden een deel van de geplande cultuurtechnische werkzaamheden niet uitgevoerd. Hoewel ook in 2020 niet alle geplande werken zijn uitgevoerd, komen de kosten nu € 189 hoger uit dan vorig jaar.
- Door de vele vernieuwingsprojecten in 2020 zijn de kosten voor onderhoud computerapparatuur € 160 hoger dan vorig jaar.
- Er is € 158 meer uitgegeven aan advieskosten. Dit komt voornamelijk door de advieskosten binnen exploitatieproject RES 2030. Hier tegenover staat een rijksbijdrage die in de opbrengsten is verantwoord.
- Ten behoeve van de inhaalslag op baggeren zijn in 2020 extra waterbodemonderzoeken uitgevoerd. Dit levert € 198 extra kosten op.
- De kosten voor analysewerkzaamheden Aquon komen € 437 hoger uit. Dit komt deels doordat de afrekening 2019 hoger uitkwam dan waar in de vorige jaarrekening rekening mee is gehouden. Daarnaast zijn meer analyses uitgevoerd tegen een hoger tarief.
- Door de versnelling die als gevolg van corona is ingezet op digitaal werken, zijn de kosten voor datacommunicatie € 176 hoger dan vorig jaar.
- Ten opzichte van 2019 zijn de kosten voor slibdrogen/verbranden (bijdrage SNB) € 1.473 hoger. In 2019 heeft SNB maatregelen kunnen nemen om de kosten van slibopslag en externe verwerking te beperken. In 2020 waren de kosten juist hoger dan begroot (voor de oorzaken zie de verschillenverklaring t.o.v. de begroting 2020. Bovendien heeft Brabantse Delta in 2020 bijna 3.000 ton meer slib aangeleverd en afgerekend dan in 2019.
- De kosten van de Belastingssamenwerking West-Brabant nemen ten opzichte 2019 toe als gevolg van hogere loonkosten en een lagere opbrengst vervolgingskosten met € 122.

Hier tegenover staan lagere lasten op de volgende begrotingsposten:

- De uitgaven voor personeelsbijeenkomsten zijn € 102 lager dan in 2019.
- In 2019 zijn grote incidentele kosten op de rekening onderhoud persleidingen door derden gemaakt voor het verhelpen van een lekkage door verzakking van de influentleiding. Daartegenover staat dat er in 2020 sprake was een incident op rioolgemaal Rijsbergen. Hierdoor is per saldo een voordeel zichtbaar ten opzichte van vorig jaar van € 339.
- De uitgaven voor computerservices komen € 200 lager uit dan vorig jaar.
- Er is minder geld uitgegeven aan projecten < € 250.000. Omdat in de jaarrekening 2019 veel geld was overgebleven, is het budget in 2020 op deze post naar beneden bijgesteld. Dit heeft geleid tot € 217 minder uitgaven.
- In 2020 heeft de Dommel minder vervuilingseenheden gezuiverd dan vorig jaar, hierdoor was onze bijdrage aan de Dommel € 146 lager.
- Er is € 218 minder uitgegeven aan reis- en verblijfkosten dan in 2019.
- De kosten voor SODO komen in 2020 € 160 lager uit dan in 2019.
- Er zijn € 105 minder uitgaven geweest voor documentatie technische installaties.

Het saldo van de resterende posten is een nadeel € 414.

IV. Toevoegingen voorzieningen, onvoorzien en stelpost

Ten opzichte van Rekening 2019 zijn er geen financiële afwijkingen > € 200.

§ 5.2.6 Verschillen per opbrengstensoort ten opzichte van de Rekening 2019

Tabel: Baten (alle bedragen x €1.000)

Baten	Rekening 2020	Rekening 2019	Verschil tov Rek 2019
Baten	161.703	149.975	11.728
I. Rentebaten	2.440	945	1.494
II. Personeelsbaten	425	304	122
III. Goederen en diensten aan derden	12.887	7.682	5.205
IV. Waterschapsbelastingen	135.709	130.525	5.184
V. Onttrekkingen voorz./res. en geact. lasten	10.242	10.520	-278

I. Rentebaten

Voor 2020 is een hoger dividend toegezegd door de NWB dan in 2019 wat een voordeel oplevert van € 1.486. Hierna resteert nog een klein voordeel van € 8 in de rente opbrengsten.

II. Personeelsbaten

Ten opzichte van Rekening 2019 zijn er geen financiële afwijkingen > € 200.

III. Goederen en diensten aan derden

Ten opzichte van Rekening 2019 zijn de opbrengsten € 5.205 voordelig. Dit zijn de voornaamste oorzaken:

- De bijdrage van de provincie Noord Brabant voor het beheren van de provinciale vaarwegen komt € 119 hoger uit dan vorig jaar.
- De agiostorting van de SNB is dit € 5.367 jaar hoger, voornamelijk als gevolg van een extra agiostorting.
- Er zijn meer opbrengsten voor het vergisten van slib van derden (€ 54).
- Er is € 441 minder opbrengst uit bijdragen van derden. Dit komt voornamelijk doordat in 2019 op deze post een eenmalige afkoopsum voor onderhoud was verantwoord.

Hierna resteert nog een voordeel van € 106 dat uit een aantal kleine bedragen is opgebouwd.

IV. Waterschapsbelastingen

Ten opzichte van de Rekening 2019 zijn de belastingopbrengsten € 5.184 voordelig.

Watersysteembeheer

Ten opzichte van de Rekening 2019 zijn de belastingopbrengsten Watersysteembeheer € 4.514 voordelig

- De opbrengsten gebouwd zijn € 2.608 voordelig.
Het tarief gebouwd 2020 is gedaald met € 0,008 ten opzichte van 2019 (€ 485 nadelig).
Het verschil door de stijging in de WOZ-waarden is € 3.093 voordelig.
- De opbrengsten ingezetenen zijn € 1.086 voordelig.
Het tarief ingezetenen 2020 is gestegen met € 2,19 ten opzichte van 2019 (€ 775 voordelig).
Het verschil door de stijging in de eenheden is € 131 voordelig. Daarnaast is de inschatting voor de oudere jaren, kwijtschelding en oninbaar naar bijgesteld (per saldo € 180 voordelig).
- De opbrengsten ongebouwd zijn € 915 voordelig.
Het tarief overig ongebouwd 2020 is gestegen met € 4,35 en het tarief ongebouwd wegen is gestegen met € 79,18 per hectare ten opzichte van 2019 (€ 912 voordelig). Het verschil door de stijging in de hectares is € 20 voordelig. Daarnaast is de inschatting voor de oudere jaren, kwijtschelding en oninbaar naar boven bijgesteld (per saldo € 17 nadelig).
- Overige verschillen: € 95 nadelig.

Zuiveringsbeheer

Ten opzichte van de Rekening 2019 zijn de belastingopbrengsten Zuiveringsbeheer € 670 voordelig: Het verschil door de daling in de vervuilingseenheden is € 1.156 nadelig. Het tarief zuiveringsheffing 2020 is gestegen met € 2,61 ten opzichte van 2019 (€ 3.118 voordelig). De inschattingen voor de oudere jaren zijn lager dan 2019 (€ 1.292 nadelig).

V. Onttrekkingen voorzieningen/reserves en geactiveerde lasten

Ten opzichte van de Rekening 2019 zijn de onttrekkingen en geactiveerde lasten € 277 nadelig. Vanuit Bouwen zijn er minder uren op investeringsprojecten geschreven, als gevolg van het relatief hoge percentage langdurig ziekteverzuim, vacatures die langer open stonden en optimalisatie van de flexibele schil. Bij Bestuur & Communicatie zijn medewerkers vanwege Corona meer met andere werkzaamheden bezig geweest en dus minder op projecten ingezet. Hierna resteert een restantverschil van € 19 voordelig.

Hoofdstuk 6: De balans en de toelichting op de balans

§ 6.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Activabeleid

Het activabeleid van toepassing in de jaarrekening 2020 is door het algemeen bestuur in de vergadering van 9 november 2016 vastgesteld. Met ingang van 2017 wordt niet meer geactiveerd:

- Bouwrente: De rentelast die tijdens de bouw ontstaat, wordt niet meer bijgeschreven op de projecten en geactiveerd, maar komt rechtstreeks ten laste van de exploitatie.
- Projecten < € 250.000: De activeringsgrens is verhoogd van € 50.000 naar € 250.000. Dit betekent dat investeringen <€ 250.000 direct ten laste van de exploitatie komen in het jaar waarin de uitgaven plaatsvinden.
- De kosten van de doorlopende CAR verzekering worden met ingang van 2017 verantwoord op het verzekeringsbudget in de exploitatie. Als een project zo groot is dat er aparte CAR verzekering voor afgesloten moet worden, worden die kosten wél op het project geboekt.
- De kosten van kleine grondaankopen onder de activeringsgrens van € 250.000.

In de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie van waterschap Brabantse Delta is vastgelegd dat het activabeleid tenminste eenmaal in de vier jaar wordt geactualiseerd en vastgesteld door het algemeen bestuur. In de vergadering van het algemeen bestuur van 25 november 2020 is ingestemd met de nota Activabeleid 2021. Het besluit treedt in werking vanaf 1 januari 2021. In vergelijking met het activabeleid 2017 worden slechts minimale wijzigingen doorgevoerd. Zodra er meer duidelijk wordt over nieuwe gewenste maatregelen op het gebied van Duurzaam Financieel Beleid en er advies is uitgebracht door de Unie-werkgroep harmonisatie verslaggevingsregels, zal het activabeleid inhoudelijk herzien worden.

Activeren van lasten

Voor zover eigen personeel een directe bijdrage levert aan projecten (projectgroepsleden) worden de kosten daarvan geactiveerd. Hierdoor ontstaat een goed inzicht in de werkelijke kosten van een project. Aan personeelskosten is in 2020 in totaal € 9,95 miljoen geactiveerd. Dit is inclusief een opslag voor kosten van huisvesting en ICT.

Afschrijving

De afschrijving vindt plaats op de netto-investeringsbedragen. Ontvangen bijdragen en subsidies worden eerst in mindering gebracht op het bruto investeringsbedrag. Met ingang van 2009 wordt voor de volgende activa, conform de afschrijvingsverordening, de componentenmethode toegepast: bedrijfsgebouwen, woonruimte en grond-, weg- en waterbouwkundige werken. Afschrijving vindt plaats op basis van de economische levensduur. De activa worden lineair afgeschreven in de termijnen zoals vermeld in de tabel bij de nota Waardering en afschrijving van activa 2017. Er wordt gestart met afschrijven met ingang van de eerstvolgende maand nadat het activa wordt verworven of in gebruik wordt genomen. Immateriële activa worden in beginsel in 5 jaar afgeschreven. Enige uitzondering hierop bestaat uit bijdragen in investeringen van derden, waarbij meestal wordt afgeschreven op basis van de levensduur van de investering waarin wordt bijgedragen.

De meest toegepaste afschrijvingstermijnen voor materiële vaste activa zijn:

- Gebiedsinrichting	30 jaar
- Civieltechnische onderdelen	20 jaar of 40 jaar
- Mechanische installaties	20 jaar of 15 jaar
- Elektrotechnische installaties	10 jaar
- Hoogwaterbeschermingsprogramma	5 jaar

Resultaatbepaling

Ten aanzien van de resultaatbepaling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De jaarrekening is opgesteld volgens het stelsel van lasten en baten.
- De lasten en baten zijn toegerekend aan de periode waarin ze daadwerkelijk gemaakt zijn.
- Baten zijn opgenomen voor zover ze zijn gerealiseerd.
- Verliezen worden als last genomen op het moment dat ze voorzienbaar zijn.

Bijdrage van de provincie Noord-Brabant in het kader van het vaarwegenbeheer

De provincie Noord-Brabant heeft het vaarwegenbeheer gedelegeerd aan het waterschap.

Het programma "Vaarwegen en havens" dient zowel de watersysteemfunctie als de vaarwegenfunctie. De kosten komen ongeveer voor 50% ten laste van de taak Watersysteembeheer en 50% ten laste van de taak Vaarwegenbeheer. De kosten van de taak Vaarwegenbeheer worden volledig door de provincie Noord-Brabant vergoed. De definitieve bijdrage 2020 komt uit op € 1.470 miljoen (Begroting 2020 na wijziging € 1,471 miljoen).

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Dit betreft activa die niet tastbaar zijn. Deze activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, onder aftrek van ontvangen bijdragen en afschrijvingen. Hieronder valt ook de bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Materiële vaste activa

Dit zijn tastbare investeringen, bijvoorbeeld in gronden, waterkeringen, kantoren, watergangen en zuiveringstechnische werken. De waardering van de materiële vaste activa vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, inclusief de kosten van eigen personeel, onder aftrek van ontvangen bijdragen en afschrijvingen. Door voortschrijdend inzicht in de inhoud en realisatie van projecten, worden projecten soms in een andere categorie of product geplaatst, dan waar ze oorspronkelijk waren opgenomen. Dit geeft een verschuiving in de beginbalans ten opzichte van de eindbalans van de vorige jaarrekening.

De materiële vaste activa waarvan Het Waterschap krachtens een financiële leaseovereenkomst het economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord.

Financiële vaste activa

Dit betreffen voornamelijk deelnemingen (agio SNB, aandelen Nederlandse Waterschapsbank) en een overige uitzetting (Garantieregeling SNB). Deze activa zijn gewaardeerd tegen historische aanschafwaarde.

NV Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)

Waterschap Brabantse Delta is met andere waterschappen aandeelhouder van de N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB). Het aandeel van waterschap Brabantse Delta bedraagt 22,56%. Voor de financiering van de N.V. werd bij de oprichting gekozen voor een deelname in het aandelenkapitaal en het beschikbaar stellen van agio. Als gevolg hiervan werkte de N.V. slechts met eigen vermogen. In 2020 is besloten de SNB voortaan gedeeltelijk met vreemd vermogen te gaan financieren via de Waterschapsbank. De aandeelhouders hebben zich daarbij garant gesteld (na rato van het aandelenbezit) voor de leningen die de SNB afsluit. Voor waterschap Brabantse Delta gaat het om een garantstelling voor een bedrag van maximaal € 12,4 miljoen (exclusief eventuele achterstallige (boete)rente of kosten).

Aandelen NWB

De aandelen zijn conform het Waterschapsbesluit gewaardeerd op basis van de historische aanschafwaarde. De aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank kunnen niet vrijelijk verhandeld worden. Op basis van de intrinsieke waarde van de bank kan gesteld worden dat de aandelen in theorie een hogere waarde vertegenwoordigen dan de hier verantwoorde historische waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de belastingdebiteuren is in genoemde "ingeschatte correcties" daarentegen rekening gehouden met een marge voor oninbare debiteuren.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het nog te bestemmen resultaat. De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De wachtgeldvoorzieningen en de pensioenvoorziening bestuur zijn gewaardeerd tegen contante waarde. De overige voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste schulden

Dit betreft aangegane leningen met een oorspronkelijke looptijd van 1 jaar of langer. De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende passiva

Dit betreft uitstaande schulden met een looptijd korter dan 1 jaar. Deze schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

6.2 Balans

Tabel: Vaste Activa (alle bedragen x € 1.000)

	Activa	2020	2019
I	Immateriële vaste activa	53.792	55.157
II	Materiële vaste activa	414.773	381.016
III	Financiële vaste activa	6.194	13.003
	Totaal Vaste Activa	474.759	449.176

Tabel: Vlottende Activa (alle bedragen x € 1.000)

	Activa	2020	2019
IV	Liquide middelen	4	3
V	Kortlopende vorderingen	23.431	14.591
VI	Overlopende activa	4.544	3.111
	Totaal Vlottende Activa	27.979	17.705

Tabel: Totaal Activa (alle bedragen x € 1.000)

	Activa	2020	2019
	Totaal Vaste Activa	474.759	449.176
	Totaal Vlottende Activa	27.979	17.705
	Totaal Activa	502.738	466.881

Tabel: Vaste Passiva (alle bedragen x € 1.000)

	Passiva	2020	2019
VII	Eigen vermogen	19.569	22.690
A.	Reserves		
	Algemene/calamiteitenreserves/wachtgeldreserves	4.768	4.715
	Reserves tariefegalisatie	12.928	15.743
	Bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid	4.873	5.379
	Bestemmingsreserve muskusrattenbestrijding	175	
	Totaal Reserves	22.744	25.838
B.	Nog te bestemmen resultaat	-3.175	-3.148
VIII	Voorzieningen	3.427	3.700
IX	Vaste schulden	442.884	387.446
	Totaal Vaste Passiva	465.881	413.836

Tabel: Vlottende Passiva (alle bedragen x € 1.000)

	Passiva	2020	2019
X	Netto vlottende schulden	18.870	42.203
XI	Overlopende passiva	17.987	10.843
	Totaal Vlottende Passiva	36.858	53.046

Tabel: Totaal Passiva (alle bedragen x € 1.000)

	Passiva	2020	2019
	Totaal Vaste Passiva	465.881	413.836
	Totaal Vlottende Passiva	36.858	53.046
	Totaal Passiva	502.738	466.881

§ 6.2.1 Toelichting op de vaste activa

Tabel: Totaaloverzicht vaste activa (bedragen x €1.000)

Totaaloverzicht vaste activa	Negatief/ positief	Bedrag
Boekwaarde Activa 31-12-2019 balans		449.176
Uitgaven		71.682
Bouwrente		
Geactiveerde personeelslasten:		9.946
Subsidies en bijdragen van derden	-/-	11.351
Investerings 2020		70.277
Afschrijvingen 2020	-/-	38.539
Extra afschrijvingen	-/-	6.154
Boekwaarde activa 31-12-2020 balans		474.759

I. Immateriële vaste activa

In onderstaande tabel wordt de immateriële vaste activa gespecificeerd:

Tabel: Immateriële vaste activa (bedragen x € 1.000)

Immateriële vaste activa	Boek- waarde 1-1- 2020	Verschu- ving tus- sen cate- gorieën op 01-01	Boek- waarde 01-01- 2020	Inves- tering	Sub- sidie/ Bijdra- ge Rijk	Sub- sidie/ Bijdra- ge Pro- vincie	Subsidie/ Bijdr. ov. open- bare lichamen	Sub- sidie/ Bij- drage Overig	Afschrij- ving	Boek- waarde 31-12- 2020
Onderzoek en ontwikkeling	8.706	-92	8.614	1.261			43	8	1.486	8.337
Bijdragen aan activa in eigendom van derden										
- bedrijven	29		29	277					5	306
- Rijk	45		45	91					204	131
- openbare lichamen	4.479	0	4.479	136	-38				13	4.450
- overigen	142		142							128
Geactiveerde bijdrage Rijk	32.523		32.523	8.162					8.435	32.249
Overige immateriële vaste activa	9.234	63	9.296	1.817	65	18			2.840	8.190
Totaal	55.157	-30	55.127	11.744	27	18	43	8	12.983	53.792

Conform het Waterschapsbesluit wordt de post onderzoek en ontwikkeling afzonderlijk toegelicht. In het volgend overzicht worden de projecten met uitgaven >€ 50.000 in 2020 nader toegelicht:

Tabel: Projecten met uitgaven groter dan € 50.000 in 2020

Nummer	Project	Toelichting 2020	netto uitgaven 2020
800659	Monitoring primaire keringen naar aanleiding van uitkomsten 4e ronde toetsing 2020	In 2020 is een Plan van Aanpak opgesteld. Het project is ingedeeld in 2 fasen. In de eerste fase (2020) is de monitoring in deelstrekking Willemstad-Noordschans en de Standhazensdijk Drimmelen geplaatst i.s.m. een extern adviesbureau. Dijkversterking Willemstad-Noordschans is in deze fase opgepakt, omdat zo snel mogelijk monitoringsresultaten nodig zijn als input voor HWBP-project dijkversterking Willemstad-Noordschans. Bij de Standhazensdijk is in dezelfde fase een onderzoeksproject opgestart, naar aanleiding van de zandmeevoerende wellen die hier in februari 2020 zijn waargenomen. In fase 2 (2021), wordt een raamcontract voor monitoring voor keringen aanbesteed en wordt de monitoring in de overige strekkingen geplaatst.	144.497
800693	Bestrijding blauwalgenoverlast	Er zijn onderzoeken en tevens maatregelen uitgevoerd ter bestrijding van blauwalg op een aantal locaties in samenwerking met gemeenten.	236.781

II. Materiële vaste activa

Tabel: Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2020	Verschui-ving tussen categorieën op 01-01	Boekwaarde 01-01-2020	Investering	Subsidie/ Bijdrage EU	Subsidie/ Bijdrage Rijk	Subsidie/ Bijdrage Provincie	Subsidie/ Bijdr. ov. openbare lichamen	Subsidie/ Bijdrage Overig	Afschrijving	Desinvestering/ verkoop	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	11.720		11.720	2.849					-81	67		14.583
Vervoermiddelen	3.698		3.698	4						814		2.887
Machines/apparaten/werktuigen	3.028		3.028	272						790		2.511
Bedrijfsgebouwen	26.733		26.733	748						1.179		26.301
Woonruimten	275		275							9		266
Grond, weg- en waterbouw- kundige werken:												
- Waterkeringen	29.719	713	30.432	7.960		239	241	196		952		36.764
- Watergangen/kunstw./gemalen	90.343	-681	89.662	18.700	1.035	5.272	4.110	51	40	4.156		93.699
- Zuiveringstechnische werken												
> Transportsystemen	89.157	-233	88.924	29.617		39		7	53	4.507		113.934
> Zuiveringsinstallaties	91.612	95	91.707	7.038		58				8.622	59	90.006
> Slibverwerkingsinstallaties	25.900	135	26.035	753						2.918		23.870
- Vaarwegen en havens	5.936		5.936	1.646			48			497		7.038
Overige materiële vaste activa	2.036		2.036							163		1.873
Correctie BTW suppletie/ eisenbibliotheek/ nog te ontvangen facturen 2020	859		859	130					-53			1.042
Totaal	381.016	30	381.046	69.717	1.035	5.608	4.398	201	12	24.675	59	414.773
In exploitatie	287.280											293.360
Onderhanden werk	93.736											121.413
Totaal	381.016											414.773

Per 31-12-2020 bedraagt de boekwaarde € 415 miljoen, waarvan € 121 miljoen in nog lopende projecten. Momenteel zijn er 2 rechten van erfpacht op materiële activa gevestigd.

- Project Vierde Bergboezem.

In 2012 zijn in het kader van natuurontwikkeling en natuurbeheer uit dit project gronden in erfpacht gegeven bij Staatsbosbeheer voor de duur van 30 jaar. Staatsbosbeheer betaalt hiervoor geen vergoeding.

- Projecten Zwarte Sloot en Zoekse Loop

In 2018 is het recht van erfpacht voor de duur van 30 jaar gevestigd op de percelen Rucphen U 160, Rucphen U 361, Rucphen U 1364, Rucphen U 1386, Zundert L 320 en Zundert L 352. Erfpachter is de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten. De vereniging betaalt daarvoor geen vergoeding.

In bestuurlijk overleg met de gemeenten Zundert en Rucphen is afgesproken dat het waterschap als pilot voor de projecten ecologische verbindingzones Zwarte Sloot en Zoekse Loop wil meewerken aan een eigendomsoverdracht aan de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten. Aan het einde van de erfpachtstermijn wordt het eigendom tegen een bedrag van € 1 overgedragen.

Een overzicht van de lopende projecten met de restantkredieten en de verwachte afloop na 2020 is in bijlage VII opgenomen.

De verzekerde waarde van de opstallen en inventaris is € 762 miljoen. Dit is exclusief alle ondergrondse leidingen. Naar verwachting is de verzekerde waarde voldoende.

In 2020 heeft het waterschap hardware geactiveerd voor een bedrag € 1,264 miljoen, welke zijn gefinancierd middels financial lease.

III. Financiële vaste activa

Tabel: Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2020	Toe-name	Afschrijving	Aflossingen	Extra aflossingen	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven NV Slibverwerking Noord-Brabant						
- Aandelen SNB	1.003					1.003
- Agio	10.564		755		6.095	3.715
- Bouwrente	961		126			835
- NV Nederlandse Waterschapsbank	308					308
overige uitzettingen > 1 jr						
- SNB Garantieregeling	167	167				333
Totaal financiële vaste activa	13.003	167	881		6.095	6.194

NV Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)

In totaliteit is door waterschap Brabantse Delta oorspronkelijk € 1,27 miljoen aandelenkapitaal en € 35,7 miljoen agio gestort. Het aandeel bedroeg zowel in het aandelenkapitaal als agio 28%. Per 1 januari 2010 is waterschap Regge en Dinkel als aandeelhouder toegetreden. Het aandeel van waterschap Brabantse Delta is daarbij teruggebracht tot 24% zowel in het aandelenkapitaal als agio. Vervolgens is per 1 januari 2011 waterschap Scheldestromen als aandeelhouder toegetreden. Het aandeel van het waterschap Brabantse Delta verminderde daardoor naar 22,10% in aandelenkapitaal en agio. In 2018 is waterschap Rivierenland uitgetreden. Hierdoor is de verhouding tussen de resterende deelnemers gewijzigd. Het aandeel van waterschap Brabantse Delta is nu 22,56 %. Vanwege de overstap in 2020 naar gedeeltelijke externe financiering heeft eenmalig een vervroegde agio-uitkering van € 6,095 miljoen plaatsgevonden. Daarnaast werd besloten tot een agio-uitkering van € 0,755 miljoen. De totale uitkeringen uit de agioreserve bedroegen daarmee € 6,85 miljoen in 2020.

Aandelen Nederlandse Waterschapsbank

Waterschap Brabantse Delta heeft € 308.000 gestort in het aandelenkapitaal van de N.V. Nederlandse Waterschapsbank. Per 31 december 2019 bestaat het bezit uit:

- 1.796 Aandelen A 100% volgestort
- 220 Aandelen A 200% volgestort
- 483 Aandelen B 25% gestort

Op basis van het gewogen gemiddelde heeft waterschap Brabantse Delta een aandeel van 4,7%. In de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders is het vastgestelde dividend over boekjaar 2019 € 55 miljoen. Het aandeel van Waterschap Brabantse Delta hierin bedraagt € 2,3 miljoen. In verband met restricties van de ECB is de uitbetaling van dit dividend uitgesteld en hierdoor nog niet ontvangen in 2020. Het bedrag is wel als opbrengst in de jaarrekening 2020 verantwoord.

§ 6.2.2 Toelichting op de vlottende activa

IV. Liquide middelen

Tabel: Liquide Middelen (bedragen x € 1.000)

Liquide Middelen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Tegoeden van banken en kassaldo	3	4
Rekening-courant Schatkistbankieren	0	0
Totaal liquide middelen	3	4

Op 15 december 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Het gaat daarbij om de middelen die het waterschap niet onmiddellijk nodig heeft voor de publieke taak. Het waterschap heeft daartoe in 2013 een nieuwe bankrekening geopend, die is gekoppeld aan het ministerie van Financiën. Zie § 6.2.6 "Wet verplicht schatkistbankieren" voor het drempelbedrag en de gemiddeld aangehouden bedragen in de schatkist per kwartaal in 2020.

V. Kortlopende vorderingen

Tabel: Kortlopende vorderingen (bedragen x € 1.000)

Kortlopende vorderingen <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Vorderingen op belastingdebiteuren	8.754	9.804
Vorderingen op debiteuren	2.006	6.351
Te ontvangen belastingopbrengsten van BWB	1.003	1.131
Overige vorderingen	2.829	6.145
Totaal kortlopende vorderingen	14.591	23.431

Vorderingen op belastingdebiteuren

Dit betreft de reeds op kohier uitgebrachte aanslagen. In de onderstaande tabel staan de nog definitief vast te stellen aanslagen verminderd met de verwachte correcties op reeds opgelegde aanslagen.

Tabel: Belastingdebiteuren (bedragen x € 1.000)

Jaar	<i>Belasting- debiteuren</i> WVO zuiverings- heffing	<i>Belasting- debiteuren</i> Ingezetenen	<i>Belasting- debiteuren</i> Omslag gebouwd	Totaal	ingeschatte dubieuze debiteuren	Per saldo
2012	2			2	2	0
2013	12	1	1	14	14	0
2014	16	2	3	21	21	0
2015	28	6	3	37	37	0
2016	42	12	6	60	60	0
2017	140	25	13	178	178	0
2018	203	43	72	317	260	57
2019	837	113	79	1.029	552	477
2020	6.569	1646	2.081	10.296	1.026	9.270
Totaal	7.849	1.848	2.258	11.954	2.150	9.804

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening bedraagt totaal € 2,35 miljoen, € 2,15 miljoen heeft betrekking op de belastingdebiteuren en is hierop in minder gebracht en € 0,2 miljoen heeft betrekking op de overige vorderingen.

De uitbraak van het coronavirus COVID-19 kan impact hebben op de inbaarheid van de (belasting) debiteuren. Bij het bepalen van de benodigde voorziening is ervan uitgegaan dat het bedrag aan oninbaar met 10% zal stijgen.

Overige vorderingen

De overige vorderingen korte termijn eind 2020 bedragen in totaal € 6,1 miljoen.

De grote posten zijn:

- Dividendbelasting dividend SNB € 0,9 miljoen
- Afrekening Het Waterschapshuis jaarrekening 2020 € 0,2 miljoen
- Hervrekening slibkosten 2018 SNB € 0,6 miljoen
- Eenmalige compensatie nieuwe kostenverdeling SNB € 1,0 miljoen
- Dividend 2019 Waterschapsbank 2019 € 2,3 miljoen
- Afrekening BWB € 0,4 miljoen

VI. Overlopende activa

Het betreft de volgende posten:

Te ontvangen subsidies:	€ 3,897 miljoen (zie specificatie onder)
Te ontvangen belastingen:	€ 0,369 miljoen
Vooruitbetaalde posten:	€ 0,278 miljoen
Totaal:	€ 4.544 miljoen

Op grond van het Waterschapsbesluit wordt inzicht gegeven in de vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen die dienen ter financiering van investeringen en exploitatiekosten:

Tabel: Rijk (bedragen x € 1.000)

Te vorderen subsidies en bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12- 2019	toevoe- ging	ont- vangen	Boek- waarde 31-12- 2020
EVZ's Tilburg (POP3)	147		38	109
Aanpassen kunstwerken tbv vismigratie (POP3)		729		729
Aanpassing Waterhuishouding Waalwijk		962		962
Verleggen afvalwaterleidingen Raamsdonksveer en Raamsdonk		39		39
Totaal Rijk	147	1.730	38	1.839

Tabel: Provincie Noord-Brabant (bedragen x € 1.000)

Te vorderen subsidies en bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12- 2019	toevoe- ging	ont- vangen	Boek- waarde 31-12- 2020
Uitvoering inrichting natte natuurparel Noordrand Midden	16	9		25
Realiseren EVZ Boomkikker Alphen-Chaam Biodiversiteit		55		55
Aanpassing Waterhuishouding Waalwijk		751		751
Totaal provincie Noord-Brabant	16	815		831

Tabel: Overige decentrale overheden (bedragen x € 1.000)

Te vorderen subsidies en bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12- 2019	toevoe- ging	ont- vangen	Boek- waarde 31-12- 2020
Realisatie EVZ Boomkikker gemeente Alphen-Chaam	17	6		23
Realisatie EVZ Boomkikker gemeente Gilze Rijen	24	19		43
Realisatie EVZ Laakse Vaart gemeente Etten-Leur	10			10
Realisatie EVZ Landstad De Baronie gemeente Etten-Leur		3		3
Verbetering Regionale keringen Midden gemeente Etten-Leur	42		42	
Baggeren stedelijk water gemeente Breda	39			39
Baggeren stedelijk water gemeente Tilburg	37		6	31
Baggeren stedelijk water gemeente Bergen op Zoom		10		10
Baggeren stedelijk water gemeente Geertruidenberg		10		10
Baggeren stedelijk water gemeente Moerdijk		10		10
Baggeren stedelijk water gemeente Steenbergen		10		10
RES 2030 bijdrage gemeente Breda (gemeentefonds)	83		83	
Totaal overige decentrale overheden	252	66	131	187

Tabel: Overigen (bedragen x € 1.000)

Te vorderen subsidies en bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12- 2019	toevoe- ging	ont- vangen	Boek- waarde 31-12- 2020
Realisatie EVZ Laakse Vaart Groen Ontwikkelfonds	8			8
Realisatie EVZ Boomkikker Groen ontwikkelfonds	128	78		206
Realisatie EVZ Bleekloop Groen Ontwikkelfonds	150		13	137
Realisatie EVZ Landstad De Baronie Groen Ontwikkelfonds		14		14
Realiseren EVZ Steenbergse Vliet - Ligne Steenbergse	85			85
Realisatie EVZ Terheijden Groen Ontwikkelfonds		33		33
Uitvoering NNP Noordrand Midden Groen Ontwikkelfonds		551		551
Unie van Waterschappen: Implementatie Omgevingswet	42		42	
ZLTO project Recupa Interreg		6		6
Totaal overigen	414	682	55	1.040

Tabel: Totaal te vorderen subsidies en bijdragen van derden (bedragen x € 1.000)

Te vorderen subsidies en bijdragen van derden	Boek- waarde 31-12- 2019	toevoe- ging	ont- vangen	Boek- waarde 31-12- 2020
Totaal Rijk	147	1.730	38	1.839
Totaal provincie Noord-Brabant	16	815		831
Totaal overige decentrale overheden	252	66	131	187
Totaal overigen	414	682	55	1.040
Totaal te vorderen subsidies en bijdragen van derden	828	3.293	224	3.897

§ 6.2.3 Toelichting op de vaste passiva

VII. Eigen vermogen

In de vergadering van het algemeen bestuur van 25 november 2020 is het reserve- en voorzieningenbeleid opnieuw vastgesteld met als datum van ingang 4 december 2020.

In vergelijking met de nota Reserves en voorzieningen 2016 zijn de omschrijvingen van enkele reserves en voorzieningen geactualiseerd. Verder zijn de besluiten met betrekking tot het reserve- en voorzieningenbeleid, die in de periode 2016-2020 door het algemeen bestuur zijn genomen, vastgelegd in de nota Reserves en voorzieningen 2020.

Het betreft de volgende besluiten:

- Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit worden de bestemmingsreserves Werkloosheidsuitkeringen bestuur en Werkloosheidsuitkeringen personeel gelijkelijk verdeeld over de taken watersysteembeheer en zuiveringsbeheer.
- Er wordt geen rente meer toegerekend aan reserves en voorzieningen.
- Financiële meevallers worden gelijkelijk verdeeld over extra ambities en duurzaam financieel beleid.
- Het 1/3 deel van de voorziening Sociaal statuut muskusrattenbestrijders (deel waterschap Brabantse Delta) wordt in 2020 omgezet in de bestemmingsreserve GR muskusrattenbestrijding Noord-Brabant. Deze bestemmingsreserve valt vrij in de jaren 2021-2024 conform het voorstel bij de vaststelling van de begroting 2021.

Het beleid ten aanzien van risico's en weerstandsvermogen is niet gewijzigd.

A. Reserves

Algemene reserve/calamiteitenreserve

Het waterschap hanteert per taak een algemene/calamiteitenreserve. Deze reserves hebben geen specifieke bestemming en fungeren als algemeen 'weerstandsvermogen' van het waterschap. Rest-risico's, waarvoor geen beheersmaatregelen zijn of kunnen worden voorzien, kunnen hiermee worden afgedekt. Voor risico's die redelijkerwijs zijn in te schatten worden voorzieningen gevormd of er wordt een keuze gemaakt wel of niet verzekeren. De norm voor het weerstandsvermogen (1,2 x omvang bekende risico's) is steeds beschikbaar als algemene bufferruimte voor calamiteiten/risico's: zie § 1.10 Weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserve Werkloosheidsuitkeringen personeel

Vanuit deze bestemmingsreserve worden tekorten op de voorziening Werkloosheidsuitkeringen personeel aangevuld. Per 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking getreden. De bepalingen uit de Wet Werkloosheid zijn nu van toepassing. Er is nu sprake van WW uitkeringen en eventuele aanvullende uitkeringen. Deze uitkeringen komen voor rekening van het waterschap. Het waterschap blijft dus risicodragend. Per 31 december 2020 bedraagt deze reserve € 1.140 miljoen. De bestemmingsreserve Werkloosheidsuitkeringen maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit van het waterschap en wordt daarbij gelijkmatig verdeeld over de taken watersysteembeheer en zuiveringsbeheer.

Bestemmingsreserve Werkloosheidsuitkeringen bestuur

De leden van het dagelijks bestuur hebben op basis van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) recht op een werkloosheidsuitkering ten laste van het waterschap. De zittingsduur, de snelheid en de mate waarin een uitkeringsgerechtigde vervangende inkomsten kan verwerven, bepalen de hoogte en de duur van de uit te betalen werkloosheidsuitkering. De reeds ingegane werkloosheidsuitkeringen komen ten laste van de voorziening Werkloosheidsuitkeringen bestuur. Wanneer de voorziening op balansdatum niet toereikend is wordt de voorziening aangevuld vanuit de bestemmingsreserve Werkloosheidsuitkeringen. Per 31 december 2020 bedraagt deze reserve € 148.000. Vanwege het lage risico dat de huidige leden van het dagelijks bestuur aanspraak zullen maken op een werkloosheidsuitkering wordt voorgesteld in 2020 geen toevoeging aan deze reserve te doen. De bestemmingsreserve Werkloosheidsuitkeringen bestuur maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit van het waterschap en wordt daarbij gelijkmatig verdeeld over de taken watersysteembeheer en zuiveringsbeheer.

Bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid (DFB)

In de Kadernota 2017-2026 heeft het waterschap beleid ontwikkeld ter verbetering van de schuldpositie. Er zijn duurzame maatregelen genomen om de groei van de schulden te beperken. Deze maatregelen leiden in eerste instantie tot een stijging van de lasten. Om deze extra lasten op te kunnen vangen zonder grote tariefstijgingen, is bij de Kadernota 2017-2026 besloten om (toekomstige) financiële meevallers apart te zetten in een bestemmingsreserve. In het Bestuursakkoord 2019-2023 is echter de afspraak opgenomen dat financiële meevallers voortaan gelijkmatig worden verdeeld over extra ambities en duurzaam financieel beleid. Ook de bestemmingsreserves DFB Watersystemen en Zuiveringsbeheer worden tot de weerstandscapaciteitscapaciteit gerekend.

Tabel: Verloop weerstandscapaciteit 2020 (bedragen x € 1.000)

Verloop weerstandscapaciteit 2020	31-12-2019	Verwerking resultaat 2019	Mutaties 2020	31-12-2020
Algemene/calamiteitenreserve WS	713			713
Algemene/calamiteitenreserve ZB	2.766			2.766
Algemene reserve/WW uitkeringen WS	618	87	-61	644
Algemene reserve/WW uitkeringen ZB	618	87	-61	644
Totaal algemene/calamiteitenreserves	4.715	173	-121	4.767
Egalisatiereserve Watersysteembeheer	11.372	-2.534		8.838
Egalisatiereserve Zuiveringsbeheer	4.371	-281		4.090
Totaal egalisatiereserves	15.743	-2.815		12.928
Bestemmingsreserve DFB WS	2.833	-782		2.051
Bestemmingsreserve DFB ZB	2.546	276		2.822
Totaal bestemmingsreserves	5.379	-506		4.873
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	25.837	-3.148	-121	22.568

In het verloop is de voorgestelde resultaatbestemming 2020 nog niet meegenomen.

Bestemmingsreserve GR Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

In 2010 is bij de overdracht van de muskus-en beverrattenbeheer van de provincie Noord-Brabant een bijdrage van ca. € 1,7 miljoen ontvangen voor de uitvoering van het Sociaal Statuut. Uit die bijdrage werd destijds een voorziening gevormd. Bij het vaststellen van de begroting 2021 is door het algemeen bestuur besloten in 2020 1/3 deel van de voorziening (deel waterschap Brabantse Delta) af te splitsen in een bestemmingsreserve. Het resterende 2/3 deel van de waterschappen Aa en Maas en De Dommel blijft als voorziening gehandhaafd. In de periode 2021-2024 worden deze bestemmingsreserve en het resterende deel van de voorziening ingezet voor de dekking van de kosten van de tijdelijke uitbreiding van de formatie met 2 fte voor het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens". De bestemmingsreserve GR Muskusrattenbestrijding bedraagt op 31-12-2020 € 175.400.

B. Nog te bestemmen resultaat

In "Hoofdstuk 1: Verslag ter verantwoording van het financieel beheer" is het voorstel tot bestemming van het resultaat 2020 (€ 3,175 miljoen nadelig) opgenomen.

VIII. Voorzieningen

Voorzieningen zijn voornamelijk verplichtingen en risico's waarvan de omvang en/of tijdstip van nakoming niet exact te bepalen zijn, maar die wel redelijkerwijs zijn in te schatten. In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen in 2020 in beeld gebracht:

Tabel: Voorzieningen (bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	Boek- waarde 31-12- 2019	Interne vermeer- dering	Externe vermeer- dering	Ont- trekking	Uitge- keerd	Boek- waarde 31-12- 2020
Voorzieningen arbeids- gerelateerde verplichtingen						
- Voorziening WW uitkeringen personeel	5	96			-54	47
- Voorziening GR Muskusrattenbestrijding NBR	582	18			-249	351
- Voorziening WW uitkeringen bestuur	12	25			-37	0
- Voorziening pensioenen bestuur	3.056	140			-222	2.974
Voorzieningen onderhoudswerkzaamheden						
- Voorziening zandfilter Efteling	45	10				55
Totaal voorzieningen	3.700	289			-562	3.427

Voorziening Werkloosheidsuitkeringen personeel

Per 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking getreden en zijn de bepalingen uit de Wet Werkloosheid van toepassing. Er is nu sprake van WW uitkeringen en eventuele aanvullende uitkeringen. Het waterschap blijft risicodragend en een voorziening blijft daarom noodzakelijk. Vanuit deze voorziening worden de reeds ingegane werkloosheidsuitkeringen van voormalig personeel betaald. Jaarlijks wordt beoordeeld of de voorziening nog toereikend is om de aanspraken op uitkeringen te kunnen nakomen. Per 31-12-2020 is een voorziening benodigd van € 47.000. Vanuit de bestemmingsreserve Werkloosheidsuitkeringen is een toevoeging van € 96.000 gedaan om de voorziening op de gewenste hoogte te brengen.

Voorziening Werkloosheidsuitkeringen bestuur

De verplichtingen van reeds ingegane werkloosheidsuitkeringen aan voormalige leden dagelijks bestuur worden in de voorziening Werkloosheidsuitkeringen bestuur opgenomen. Jaarlijks wordt beoordeeld of de voorziening nog toereikend is om de aanspraken op uitkeringen te kunnen nakomen. Eventuele tekorten op balansdatum worden aangevuld vanuit de bestemmingsreserve Werkloosheidsuitkeringen. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van die aanspraken. In 2020 werd totaal € 37.000 uitgekeerd. Per 31-12-2020 zijn geen werkloosheidsuitkeringen meer verschuldigd.

Voorziening Pensioenen bestuur

Op grond van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) hebben voormalige leden van het dagelijks bestuur en hun nabestaanden recht op pensioen. Een deel van de pensioenverplichtingen is ondergebracht bij een externe pensioenverzekeraar. Voor het andere deel is de voorziening gevormd, berekend op basis van erkende actuariële grondslagen. Aan een extern bureau wordt jaarlijks een opdracht verstrekt om de grootte van de benodigde voorziening te bepalen. Per 31-12-2020 is een voorziening van € 2.974.000 benodigd.

Voorziening GR Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

Dit betreft het resterende 2/3 deel van de voorziening waarop de waterschappen Aa en Maas en De Dommel aanspraak kunnen maken, nadat het in 2020 1/3 deel van de voorziening (deel waterschap Brabantse Delta) is afgesplitst naar een bestemmingsreserve. In de periode 2021-2024 wordt deze voorziening de ingezet voor de dekking van de kosten van de tijdelijke uitbreiding van de formatie met 2 fte voor het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens". De besturen van de waterschappen De Dommel en Aa en Maas hebben daarmee ingestemd. De voorziening bedraagt per 31-12-2020 € 350.800.

Voorziening zandfilter

Per 1 juli 2012 is de overeenkomst voor het onderhoud van een zandfilter voor een periode van 10 jaar verlengd. Jaarlijks wordt een bedrag van € 10.000 aan waterschap Brabantse Delta betaald. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening. Voor zover deze voorziening aan het einde van de looptijd (1 juli 2022) van de overeenkomst een batig saldo heeft, zal dit op dat moment worden terugbetaald. Het waterschap Brabantse Delta is over de voorziening geen rentevergoeding verschuldigd.

IX. Vaste schulden

Tabel: Vaste schulden (bedragen x € 1.000)

Vaste schulden	Boekwaarde 31-12-2019	Nieuwe leningen / lease	Reguliere aflossingen	Boekwaarde 31-12-2020
Verloop geldleningen	386.393	70.000	14.283	442.110
Langlopende leaseverplichting	1.053		279	774
Totaal vaste schulden	387.446	70.000	15.102	442.884

Leningen:

Gedurende het boekjaar 2020 heeft het waterschap 8 nieuwe leningen, hoofdsom totaal € 70 miljoen, afgesloten.

Tabel: Leningen

#	Duur	Vorm	Datum	Hoofdsom	Rente
1	5 jaar	Fixe	21-02-2020	€ 10 miljoen	-0,25%
2	10 jaar	Fixe	21-02-2020	€ 10 miljoen	+0,06%
3	10 jaar	Lineair	21-02-2020	€ 5 miljoen	-0,14%
4	20 jaar	Lineair	21-02-2020	€ 5 miljoen	+0,215%
5	3,5 jaar	Fixe	16-12-2020	€ 10 miljoen	-0,50%
6	5,5 jaar	Fixe	16-12-2020	€ 10 miljoen	-0,45%
7	11 jaar	Fixe	16-12-2020	€ 10 miljoen	-0,08%
8	12 jaar	Fixe	16-12-2020	€ 10 miljoen	-0,03%

De totale rentelast van de langlopende leningen over 2020 is € 7,8 miljoen. Er is nergens sprake van een zakelijke zekerheidsstelling op de vaste schulden.

Langlopende leaseverplichtingen:

Het waterschap heeft een viertal financiële leaseovereenkomsten. Deze zijn aangegaan ter financiering van Hardware (MVA). De maandelijkse termijnbetalingen bedragen gesaldeerd € 23.207. De looptijden zijn 36 maanden (1x) en 60 maanden (3x).

§ 6.2.4 Toelichting op de vlottende passiva

X. Netto vlottende schulden

De korte termijn schulden bedragen per 31-12-2020 € 18,9 miljoen en zijn als volgt samengesteld:

- rekening courant € 7,2 miljoen
- Belastingen en sociale lasten € 3.8 miljoen
- Leveranciers € 4,3 miljoen
- Overige overheden en verbonden partijen: € 3,6 miljoen

XI. Overlopende passiva

Op grond van het Waterschapsbesluit wordt inzicht gegeven in de vooruitontvangen subsidies en bijdragen die dienen ter financiering van investeringen en exploitatiekosten in komende begrotingsjaren.

Tabel: Te betalen (bedragen x € 1.000)

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Rente langlopende leningen	2.042	1.990
Restant verlof	1.499	1.885
Afrekening SNB (inclusief garantieregeling)	166	562
Afrekening Aquon	232	299
Wagenplan restant lening	23	0
Afrekening vaarwegenbeheer	13	25
Verontreinigingsheffing Rijk	61	296
Te ontvangen projectfacturen	822	952
Afrekening elektra-gas	336	453
Afrekening GR Muskusrattenbestrijding	52	8
Afvoer bedrijfsafval		88
Onderhoud slibverwerkingsinstallatie		69
Windketel rioolgemaal Rijsbergen		268
Overig nog te betalen	949	1.371
Totaal te betalen	6.195	8.266

Tabel: Vooruitontvangen (bedragen x € 1.000)

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Subsidies EU	100	91
Subsidies Rijk (zie specificatie onder)	2.032	7.348
Subsidies provincie (zie specificatie onder)	2.371	1.264
Bijdragen overige decentrale overheden (zie specificatie onder)	45	924
Overige subsidies en bijdragen (zie specificatie onder)	100	94
Totaal vooruitontvangen	4.648	9.721

Tabel: Totaal overlopende passiva (bedragen x € 1.000)

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020
Totaal te betalen	6.195	8.266
Totaal vooruitontvangen	4.648	9.721
Totaal overlopende passiva	10.843	17.987

Tabel: EU (bedragen x € 1.000)

Vooruitontvangen subsidies en bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019	Ontvangen	Vrijgevallen	Boekwaarde 31-12-2020
Itene Valencia Spanje subsidie project Scalibur	100	12	21	91
Totaal EU	100	12	21	91

Tabel: Rijk (bedragen x € 1.000)

Vooruitontvangen subsidies en bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019	Ontvangen	Vrijgevallen	Boekwaarde 31-12-2020
Afkoopsom extra maatregelen a.g.v. VZM waterberging	907		225	682
Realiseren wateraanvoer Roode Vaart Zevenbergen	1.110		509	601
Restauratie Keenesluis bijdrage RWS	15		15	0
Afkoopsom Overdracht waterstaatswerken		6.065		6.065
Totaal Rijk	2.032	6.065	749	7.348

Tabel: Provincie Noord-Brabant (bedragen x € 1.000)

Vooruitontvangen subsidies en bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019	Ontvangen	Vrijgevallen	Boekwaarde 31-12-2020
Realiseren wateraanvoer Roode Vaart Zevenbergen	343		255	88
Subsidie beukenbladluis	5		5	0
Gebiedsmonitoring glastuinbouw	53		10	43
Restauratie Keenesluis bijdrage scheprad	100			100
Deltafonds hoge zandgronden Noord-Brabant	1.392	1.392	2.767	17
Programma klimaat robuuste zoetwatervoorziening	390		135	255
Subsidie natuur Brabant biodiversiteit EVZ Boomkikker	88		88	0
Capaciteit voor realisatie Natuur Netwerk Brabant		199		199
Inhaalslag baggeren vaarwegen		75	48	27
Uitvoering inrichting natte natuurpleel Westelijke Langstraat		1.500	965	535
Totaal provincie Noord-Brabant	2.371	3.166	4.273	1.264

Tabel: Overige decentrale overheden (bedragen x € 1.000)

Vooruitontvangen subsidies en bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019	Ontvangen	Vrijgevallen	Boekwaarde 31-12-2020
West Brabantse gemeenten project Meten en Monitoren	45	60	101	4
Gemeente Breda Green Quays UIA		67	7	59
Gemeente Breda RES 2030 Gemeentefonds		1.374	513	861
Totaal overige decentrale overheden	45	1.501	621	924

Tabel: Overigen (bedragen x € 1.000)

Vooruitontvangen subsidies en bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019	Ontvangen	Vrijgevallen	Boekwaarde 31-12-2020
Recupa (Recirculatie zonder uitspoeling (via ZLTO))		12	3	9
Unie van Waterschappen (DWA) Blue Deal Argentina	4	16	12	8
Unie van Waterschappen (DWA) Blue Deal Zuid Afrika		22	11	11
Landelijk project Waterwegen	96		30	66
Totaal overigen	100	50	56	94

Tabel: Totaal vooruitontvangen subsidies en bijdragen derden (bedragen x € 1.000)

Vooruitontvangen subsidies en bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019	Ontvangen	Vrijgevallen	Boekwaarde 31-12-2020
Totaal EU	100	12	21	91
Totaal Rijk	2.032	6.065	749	7.348
Totaal provincie Noord-Brabant	2.371	3.166	4.273	1.264
Totaal overige decentrale overheden	45	1.501	621	924
Totaal overigen	100	50	56	94
Totaal vooruitontvangen subsidies en bijdragen derden	4.648	10.794	5.720	9.721

Toelichting vooruitontvangen posten

Per 31-12-2020 is het totaal van de vooruitontvangen posten € 5 miljoen hoger dan per 31-12-2019. Dit is met name te verklaren door de vooruitontvangen afkoopsom € 6 miljoen bij overdracht van waterstaatswerken.

§ 6.2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Garantstelling Unie van Waterschappen

De Nederlandse Waterschapsbank heeft aan de Unie van Waterschappen een geldlening van € 6 miljoen met stortingsdatum 2 mei 2017 tegen een rentepercentage van 2,75% verstrekt. De lening loopt tot 2 mei 2042 en is ter herfinanciering van de bestaande hypothecaire lening (rente %: 4,28%). De lening is verstrekt onder voorwaarde van borgstelling door de leden van de Unie van Waterschappen. Voor de borgstelling geldt een verdeelsleutel die gebaseerd is op de contributiebijdrage 2017. Het aandeel van waterschap Brabantse Delta bedraagt 4,41%. Dit komt overeen met een borgstelling van € 265.000.

Garantstelling Aquon

In de GR Aquon is in artikel 36 Borgtocht opgenomen dat voor de aan Aquon verstrekte leningen iedere deelnemer jegens betreffende geldgever rechtstreeks aansprakelijk is conform zijn kostenaandeel in Aquon, op basis van de laatst vastgestelde verdeelsleutel. Aquon is in het verleden vier langlopende leningen aangegaan voor een totaal bedrag van € 9,655 miljoen. Op 31-12-2020 resteert daarvan nog € 6,897 miljoen. Verder beschikt Aquon over een rekening-courant met een maximum krediet van € 7 miljoen bij de Waterschapsbank. Het kostenaandeel van Brabantse Delta volgens de verdeelsleutel van Aquon in de Begroting 2021 11,1%.

Garantstelling provincie Noord-Brabant

In het kader van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (POP3) is door het Rijk voor de periode 2015-2021 extra geld vrijgemaakt voor de realisatie van KRW- en Nitraatrichtlijndoelen. Voorwaarde hierbij was dat de waterschappen een bijdrage leveren in de cofinanciering. De provincie Noord-Brabant heeft in 2017 de regeling Agrarisch Natuur- en landschapsbeheer opengesteld voor de periode 2018-2021. Voor de categorie Water (blauwe diensten) in het beheergebied van het waterschap is een bedrag beschikbaar van € 400.000. Het waterschap heeft zich garant gesteld voor het cofinancieringsdeel van € 200.000.

Garantstelling provincie Noord-Brabant

In 2014 hebben de provincie Noord-Brabant en de Brabantse waterschappen afspraken gemaakt over het budget van water in het plattelandontwikkelingsprogramma (POP3). Voor het onderdeel 'niet productieve investeringen voor water' is afgesproken dat de waterschappen zorgen voor een verplichte cofinanciering van 50%. Het waterschap heeft zich garant gesteld voor een bedrag van € 1,1 miljoen voor de tender die in 2017 is opengesteld en voor € 725.000 voor de tender die in 2018 is opengesteld.

Garantstelling SNB

In de vergadering van het algemeen bestuur van 8 juli 2020 is ingestemd met het voorstel tot de zelfstandige externe financiering van SNB via Nederlandse bankinstellingen (bij voorkeur NWB Bank). Waterschap Brabantse Delta staat - naar rato van het aandelenbezit (22,56%) - garant staat voor een bedrag van maximaal € 12.400.000 (exclusief eventuele achterstallige (boete)rente of kosten) voor de leningen die SNB afsluit. Voor deze garantiestelling heeft het waterschap als zekerheidsstelling, naar rato van het aandelenbezit, een recht van hypotheek op het terrein, gebouwen en installaties van SNB gekregen.

Risico indexering bestuurderspensioenen

Voor enkele bestuurderspensioenen heeft het waterschap een pensioenpolis aangekocht bij Loyalis. Het waterschap loopt hierover geen actuariële risico's (renterisico of lang-levensrisico). Wél kunnen de kosten voor toekomstige indexaties van de pensioenaanspraken, vastgelegd in de Wet APPA, jaarlijks bij het waterschap in rekening worden gebracht, voor zover deze hoger zijn dan de indexering die Loyalis uitkeert op grond van haar beleggingsresultaten. Omdat de toekomstige indexaties en beleggingsresultaten niet bekend zijn, is het niet mogelijk om dit indexeringsrisico in geld uit te drukken.

Kredietlimiet rekening-courant Waterschapsbank

De maximale kredietlimiet van de rekening-courant bij de Nederlandse Waterschapsbank bedroeg tot 16 maart 2020 € 40 miljoen. Toen werd de limiet verhoogd naar € 50 miljoen en per 31 maart 2020 volgde een verhoging naar € 80 miljoen.

Opdrachten investeringsprojecten

Met betrekking tot investeringsprojecten is per ultimo 2020 voor € 61 miljoen aan opdrachten verstrekt.

Opdrachten exploitatie uitgaven

Met betrekking tot exploitatie uitgaven is via Europese openbare aanbesteding per ultimo 2020 voor € 12,8 miljoen aan opdrachten verstrekt.

Huurovereenkomsten en leasecontracten

Het waterschap is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijken, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van deze verplichtingen.

Huurovereenkomsten

Het waterschap is een drietal huurovereenkomsten aangegaan met de volgende ingangsdata maandbedragen (incl. BTW) en looptijden:

- Huurovereenkomst Couverteermachine: ingangsdatum 1 januari 2020, maandbedrag € 157,38 voor 36 maanden.
- Huurovereenkomst Colorwave: ingangsdatum 1 februari 2019, maandbedrag € 1.409,65 voor 36 maanden.
- Huurovereenkomst MFP's en uniFLOW: ingangsdatum 1 februari 2019, maandbedrag € 865,40 voor 36 maanden.

Leasecontracten

Het waterschap is een aantal leasecontracten aangegaan t.b.v. vervoersmiddelen met de volgende ingangsdata, maandbedragen (incl. BTW) en looptijden:

- Leasecontract 1 Beheerovereenkomst Sale & Leaseback: ingangsdatum 23 juli 2018, maandbedrag € 166,79 voor 24 maanden. Gedurende 2020 vervallen.
- Leasecontract 2 Leaseovereenkomst Sale & Leaseback: ingangsdatum 1 juni 2019, maandbedrag € 1.299,30 voor 17 maanden. Gedurende 2020 vervallen.
- Leasecontract 3 Leaseovereenkomst: ingangsdatum 27 januari 2020, maandbedrag € 1.064,80 voor 60 maanden.
- Leasecontract 4 Leaseovereenkomst Sale & Leaseback: ingangsdatum 12 oktober 2020, maandbedrag € 1.012,42 voor 24 maanden.

Onderhoudscontracten

Het waterschap heeft voor de dienstauto's in eigen beheer 136 onderhoudscontracten (reparatie, onderhoud en banden) afgesloten. De ingangsdatum ligt tussen 1 september 2016 en 9 december 2020. De contractuele einddatum ligt tussen 30 juni 2021 en 8 december 2026. De maandbedragen liggen tussen de € 68 en € 356. De looptijden bedragen respectievelijk 57, 58, 60, 67 en 72 maanden.

Overwerk en vergoeding thuiswerken

In 2021 is een totaal bedrag van € 63.000 aan overwerk, vergoedingen thuiswerken en inrichting thuiswerkplek uitbetaald, dat nog betrekking had op 2020.

Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen

Bij de accountantscontrole op de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen is in 2018 een fout geconstateerd die betrekking heeft op de inkoop van telecommunicatiediensten. Het waterschap had hiervoor een Europese aanbestedingsprocedure gepland en opgestart, echter abusievelijk is tijdens het proces in de aanbestedingsapplicatie Negomatrix gekozen voor een nationaal openbare aanbesteding. De rechtmatigheidsfout die de accountant heeft meegewogen in zijn oordeelsvorming over de jaarrekening 2019 bedroeg € 386.000. Voor de jaarrekening 2020 bedraagt de rechtmatigheidsfout € 161.000. Het contract is in 2020 beëindigd. In 2021 worden geen kosten meer verwacht.

Bij de accountantscontrole over het boekjaar 2020 is een onrechtmatigheid geconstateerd, die betrekking heeft op de aanbesteding van de inleen van personeel van derden. Het gaat om een rechtmatigheidsfout van € 307.000, waarvan € 167.000 betrekking heeft op 2020 en € 140.000 op 2021. Ter voorkoming van dergelijke fouten in de toekomst wordt de huidige procedure voor de aanbesteding van de inleen van personeel herijkt.

§ 6.2.6 Wet verplicht schatkistbankieren

Op 10 december 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wet HOF en de Regeling schatkistbankieren, die is vastgelegd in de wet tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden (wet FIDO). De regeling houdt in dat decentrale overheden, en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen vanaf eind 2013 dienen aan te houden bij het ministerie van Financiën en niet langer bij private partijen. Als overtollige liquide middelen worden alle middelen boven het drempelbedrag aangemerkt. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van de jaarlijkse begrotingsomvang tot € 500 miljoen en is altijd minimaal € 250.000. Het drempelbedrag voor 2020 bedraagt voor Brabantse Delta € 1.188.743. In onderstaande tabel is te zien dat in geen enkel kwartaal de drempel is overschreden:

Tabel: De gemiddeld aangehouden bedragen per kwartaal in 2020 (bedragen x € 1.000)

Gemiddeld aangehouden bedragen in 2020	buiten 's Rijks Schatkist	In 's Rijks schatkist
1 ^e kwartaal 2020	38	0
2 ^e kwartaal 2020	0	0
3 ^e kwartaal 2020	0	0
4 ^e kwartaal 2020	0	0

§ 6.2.7 Wet Normering Topinkomens

De Wet normeringtopinkomens (WNT) is van toepassing op waterschap Brabantse Delta. Het voor waterschap Brabantse Delta toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum bij een dienstverband met volledige duur (365 dagen) en volledige omvang (1,0 fte).

Tabel: Functiegegevens 2020 (bedragen x € 1)

Gegevens 2020	A.F.M. Meuleman <i>Secretaris- directeur</i>
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja

Tabel: Bezoldiging 2020 (bedragen x € 1)

Gegevens 2020	A.F.M. Meuleman <i>Secretaris- directeur</i>
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 142.873
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.989
Subtotaal	€ 163.862
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	€ 163.862
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Tabel: Functiegegevens 2019 (bedragen x € 1)

Gegevens 2019	A.F.M. Meuleman <i>Secretaris- directeur</i>
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja

Tabel: Bezoldiging 2019 (bedragen x € 1)

Gegevens 2019	A.F.M. Meuleman <i>Secretaris- directeur</i>
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 139.191
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.143
Subtotaal	€ 159.334
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	€ 159.334
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

- Er zijn bij waterschap Brabantse Delta in 2020 geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan de topfunctionaris betaald.
- Naast de hierboven vermelde topfunctionaris zijn er geen overige functionarissen die in 2020 een bezoldiging boven het toepasselijk WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden.
- Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.
- Er is in 2020 geen gebruik gemaakt van WNT-overgangsrecht en ook zijn er geen non-activiteitsregelingen getroffen voor de topfunctionarissen.

Bijlage I: Staat van reserves en voorzieningen

Tabel: 1. Algemene reserves/calamiteitenreserves (bedragen x € 1.000)

Staat van reserves en voorzieningen	Stand begin 2020 (na resultaat-bestemming 2019)	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne rente	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne overig	Mutaties 2020 Verminderingen interne exploitatie	Mutaties 2020 Verminderen externe overig	Stand eind 2020	Voorgestelde resultaat-bestemming 2020	Stand na resultaat-bestemming
Alg.reserve/calamiteiten watersysteembeheer	713					713		713
Alg.reserve/calamiteiten zuiveringsbeheer	2.766					2.766		2.766
Alg.reserve/wachtgeld watersysteembeheer	705			-61		644		644
Alg.reserve/wachtgeld zuiveringsbeheer	705			-61		644		644
Totaal algemene/calamiteitenreserves	4.889			-121		4.768		4.768

Tabel: 2. Bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000)

Staat van reserves en voorzieningen	Stand begin 2020 (na resultaat-bestemming 2019)	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne rente	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne overig	Mutaties 2020 Verminderen interne exploitatie	Mutaties 2020 Verminderen externe overig	Stand eind 2020	Voorgestelde resultaat-bestemming 2020	Stand na resultaat-bestemming
Duurzaam Financieel Beleid WS	2.051					2.051	-327	1.724
Duurzaam Financieel Beleid ZB	2.821					2.821	705	3.526
GR Muskusrattenbestrijding NBr			175			175		175
Totaal bestemmingsreserves	4.872		175			5.048	377	5.425

Tabel: 3. Tariefegalisatiereserves (bedragen x € 1.000)

Staat van reserves en voorzieningen	Stand begin 2020 (na resultaat-bestemming 2019)	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne rente	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne overig	Mutaties 2020 Verminderen interne exploitatie	Mutaties 2020 Verminderen externe overig	Stand eind 2020	Voorgestelde resultaat-bestemming 2020	Stand na resultaat-bestemming
Watersysteembeheer	8.838					8.838	-290	8.549
Zuiveringsbeheer	4.090					4.090	-3.262	828
Totaal tariefegalisatiereserves	12.928					12.928	-3.552	9.376

Tabel: 4. Voorzieningen (bedragen x € 1.000)

Staat van reserves en voorzieningen	Stand begin 2020 (na resultaat-bestemming 2019)	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne rente	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne overig	Mutaties 2020 Verminderingen interne exploitatie	Mutaties 2020 Verminderingen externe overig	Stand eind 2020	Voorgestelde resultaat-bestemming 2020	Stand na resultaat-bestemming
Wachtgelden personeel	5		96		-54	47		47
Voorziening GR Muskusrattenbestrijding NBr	582		18	-175	-73	351		351
Pensioenfonds bestuur	3.057		140		-222	2.974		2.974
Wachtgelden bestuur	11		25		-36	0		0
Voorziening zandfilter RWZI	45		10			55		55
Totaal voorzieningen	3.700		288	-175	-386	3.427		3.427

Tabel: Totaal reserves en voorzieningen Brabantse Delta (bedragen x € 1.000)

Staat van reserves en voorzieningen	Stand begin 2020 (na resultaat-bestemming 2019)	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne rente	Mutaties 2020 Vermeerderingen interne overig	Mutaties 2020 Verminderingen interne exploitatie	Mutaties 2020 Verminderingen externe overig	Stand eind 2020	Voorgestelde resultaat-bestemming 2020	Stand na resultaat-bestemming
Totaal algemene/calamiteitenreserves	4.889			-121		4.768		4.768
Totaal bestemmingsreserves	4.872		175			5.048	377	5.425
Totaal tariefegalisatiereserves	12.928					12.928	-3.552	9.376
Totaal voorzieningen	3.700		288	-175	-386	3.427		3.427
Totaal reserves en voorzieningen Brabantse Delta	26.389		464	-296	-386	26.171	-3.175	22.996

Bijlage II: BBP-Productenlijst naar taken

Tabel: BBP-Productenlijst naar taken (alle bedragen x € 1.000)

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systeem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2020 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	1120	1.2 Waterbeheersplan	90,00%	0,00%	10,00%	64.030	57.627	0	6.403
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	1150	1.5 Thema- en gebiedsgerichte plannen	85,00%	0,00%	15,00%	1.903.745	1.618.183	0	285.562
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	1155	1.6 Plannen afvalwaterketenbeleid	0,00%	0,00%	100,00%	863.667	0	0	863.667
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	3110	6.1 Peilbesluiten	100,00%	0,00%	0,00%	271.954	271.954	0	0
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	3120	6.2 Waterakkoorden	100,00%	0,00%	0,00%	8.004	8.004	0	0
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	6110	22.1 Beheer keurkwartet en VTH-beleid	90,00%	10,00%	0,00%	62.093	55.883	6.209	0
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	6410	27.1 Rioleringsplannen	50,00%	0,00%	50,00%	54.163	27.082	0	27.082
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	6430	27.3 Stimulering derden aanpak diffuse emissies	50,00%	0,00%	50,00%	529.611	264.805	0	264.805
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	51000	Bestuursprogramma en Kadernota	50,00%	0,00%	50,00%	161.632	80.816	0	80.816
Organisatie	Manager Organisatie	31000	2 Organisatiebeleid en -beheer	50,00%	0,00%	50,00%	583.173	291.587	0	291.587
Organisatie	Teammanager HR	32000	3 Personeelsbeleid en -beheer	62,00%	0,00%	38,00%	3.042.985	1.886.651	0	1.156.334
Organisatie	Manager Organisatie	32500	11 Informatiebeleid (en Automatisering)	62,00%	0,00%	38,00%	497.961	308.736	0	189.225

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systeem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2020 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Organisatie	Manager Organisatie	33000	4 Kwaliteitszorg-, arbeidsomstandigheden- en milieuzorgbeleid en -beheer	50,00%	0,00%	50,00%	1.057.075	528.538	0	528.538
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7110	31.1 Kostentoedeling en belastingverordeningen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7120	31.2 Aanslagen huishoudens en forfaitaire bedrijfsruimten	54,00%	0,00%	46,00%	5.052.320	2.728.253	0	2.324.067
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7130	31.3 Aanslagen zuiveringsheffing overige bedrijven	54,00%	0,00%	46,00%	316.300	170.802	0	145.498
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7140	31.4 Aanslagen watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuur	54,00%	0,00%	46,00%	12.556	6.780	0	5.776
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7145	31.5 Aanslagen verontreinigingsheffing	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7150	31.6 Verzoek-, bezwaar- en beroepschriften huish. en forfaitaire bedrijfsruimten	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7160	31.7 Bezwaar- en beroepschriften zuiveringsheffing overige bedrijven	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7170	31.8 Bezwaar- en beroepschriften watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en pachters	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7180	31.9 Bezwaar- en beroepschriften verontreinigingsheffing	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7310	32.1 Betalingsverwerking aanslagen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7320	32.2 Kwijtschelding	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systeem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2020 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7330	32.3 Invorderingsmaatregelen aanslagen	54,00%	0,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Juridische zaken, Inkoop en Vastgoed	8130	33.3 Beheer niet-reglementaire zaken	80,00%	0,00%	20,00%	323.030	258.424	0	64.606
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Manager Juridische zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	9110	a Onvoorzien	47,00%	0,00%	53,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	9120	b Mutaties 'algemene' reserves	specifiek	specifiek	specifiek	-47.363	-23.682	0	-23.682
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	9130	c Belastingopbrengst	specifiek	specifiek	specifiek	-135.709.075,43	-69.174.302,50	0,00	-66.534.772,93
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Manager Juridische zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	9140	e Dividenden en overige algemene opbrengsten	47,00%	0,00%	53,00%	-2.334.551	-1.097.239	0	-1.237.312
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	9150	Opbrengst CBL en Switchtransactie	47,00%	0,00%	53,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Juridische zaken, Inkoop en Vastgoed	34000	6 Algemeen-bestuurlijke en –juridische ondersteuning	62,00%	0,00%	38,00%	657.705	407.777	0	249.928
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	41000	7 (Concerncontrol en) Financieel beleid	50,00%	0,00%	50,00%	253.630	126.815	0	126.815
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	42000	8 Meerjarenraming en begroting	50,00%	0,00%	50,00%	122.325	61.163	0	61.163
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	43000	10 Comptabiliteit	50,00%	0,00%	50,00%	591.171	295.585	0	295.585
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	45000	9 Managements- en bestuursrapportages	50,00%	0,00%	50,00%	244.650	122.325	0	122.325
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	73000	Nieuwbouw projecten	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Bestuur & Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	8110	33.1 Bestuur	67,00%	0,00%	33,00%	2.367.808	1.586.432	0	781.377
Bestuur & Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	8120	33.2 Bestuursondersteuning	67,00%	0,00%	33,00%	728.532	488.116	0	240.415

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systeem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2020 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Bestuur & Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	8210	34.1 Externe communicatie	55,00%	0,00%	45,00%	777.048	427.376	0	349.672
Bestuur & Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	55000	5 Interne voorlichting	62,00%	0,00%	38,00%	226.234	140.265	0	85.969
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1110	1.1 Beheersplan waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	92.449	92.449	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1125	1.2 Beheersplan watersystemen	100,00%	0,00%	0,00%	147.715	147.715	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1140	1.4 Beheersplan vaarwegenbeheer	0,00%	100,00%	0,00%	28.278	0	28.278	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1160	1.7 Calamiteitenplannen	66,00%	17,00%	17,00%	196.474	129.673	33.401	33.401
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1165	1.6 Beheersplan zuiveren	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	2110	3.1 Legger waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	114.538	114.538	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	2120	3.2 Beheersregister waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	172.979	172.979	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Kennis	2130	3.3 Veiligheidstoetsing waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	410.047	410.047	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	2210	4.1 Aanleg en verwerving primaire waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	9.435.903	9.435.903	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	2230	4.3 Aanleg en verwerving regionale waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	1.100.386	1.100.386	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	2250	4.5 Aanleg en verwerving overige waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	69.436	69.436	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	2410	5.1 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	100,00%	0,00%	0,00%	4.195	4.195	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	3130	6.3 Legger waterlopen en kunstwerken	100,00%	0,00%	0,00%	341.531	341.531	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	3140	6.4 Beheersregister waterlopen en kunstwerken	100,00%	0,00%	0,00%	342.454	342.454	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	3210	7.1 Aanleg en verwerving waterlopen	100,00%	0,00%	0,00%	3.432.956	3.432.956	0	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systeem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2020 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	3230	7.3 Bouw en verwerving kunstwerken passieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	183.823	183.823	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	3510	9.1 Bouw en verwerving kunstwerken actieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	2.420.225	2.420.225	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	3610	10.1 Calamiteitenbestrijding watersystemen	100,00%	0,00%	0,00%	264.747	264.747	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Kennis	3710	11.1 Monitoring waterkwantiteit	100,00%	0,00%	0,00%	921.335	921.335	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Kennis	3720	11.2 Monitoring waterkwaliteit	100,00%	0,00%	0,00%	2.498.972	2.498.972	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4110	12.1 Bouw en verwerving transportstelsels	0,00%	0,00%	100,00%	6.637.055	0	0	6.637.055
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4140	Calamiteitenbestrijding transportstelsels	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4210	13.1 Bouw en verwerving zuiveringsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	11.404.424	0	0	11.404.424
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4270	Calamiteitenbestrijding zuiveringsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4310	14.1 Bouw en verwerving slibverwerkingsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	3.696.740	0	0	3.696.740
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4350	Calamiteitenbestrijding slibverwerking	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	5110	19.1 Legger vaarwegen, kunstwerken en havens	50,00%	50,00%	0,00%	37.996	18.998	18.998	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	5120	19.2 Beheersregister vaarwegen, kunstwerken en havens	50,00%	50,00%	0,00%	11.191	5.595	5.595	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	5210	20.1 Aanleg en verwerving vaarwegen en havens	50,00%	50,00%	0,00%	318	159	159	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	5240	20.4 Bouw en verwerving kunstwerken vaarwegenbeheer	50,00%	50,00%	0,00%	136.002	68.001	68.001	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	5320	21.2 Calamiteitenbestrijding vaarwegen en havens	50,00%	50,00%	0,00%	0	0	0	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systeem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2020 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	61000	12 Centrale (geo)grafische informatie	77,33%	2,55%	20,12%	1.287.655	995.743	32.835	259.076
Facilitair & ICT	Teammanager Facilitair	35000	13 Huisvesting (algemeen)	61,39%	1,09%	37,52%	2.996.901	1.843.627	32.413	1.120.862
Facilitair & ICT	Teammanager Facilitair	36000	14 Interne faciliteiten	62,00%	0,00%	38,00%	6.661.864	4.130.356	0	2.531.508
Facilitair & ICT	Teammanager ICT	44000	11 (Informatiebeleid en) Automatisering	60,90%	1,10%	38,00%	6.940.104	4.226.523	76.341	2.637.240
Onderhouden	Manager Onderhouden	2220	4.2 Onderhoud primaire waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	1.312.888	1.312.888	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	2240	4.4 Onderhoud regionale waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	347.915	347.915	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	2260	4.6 Onderhoud overige waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	145.662	145.662	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	2270	4.7 Voorzieningen verwante belangen waterkeringen	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	2280	4.8 Muskusrattenbestrijding	100,00%	0,00%	0,00%	454.370	454.370	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3220	7.2 Onderhoud waterlopen	100,00%	0,00%	0,00%	8.419.418	8.419.418	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3240	7.4 Onderhoud kunstwerken passieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	340.851	340.851	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3250	7.5 Kwaliteitsmaatregelen in oppervlaktewater	100,00%	0,00%	0,00%	513.107	513.107	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3260	7.6 Voorzieningen verwante belangen watersystemen	100,00%	0,00%	0,00%	45.548	45.548	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3270	7.7 Muskusrattenbestrijding	100,00%	0,00%	0,00%	454.370	454.370	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3410	8.1 Baggerprogramma	100,00%	0,00%	0,00%	248.520	248.520	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3420	8.2 Verwijdering en verspreiding van baggerspecie	100,00%	0,00%	0,00%	1.912.070	1.912.070	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3430	8.3 Verwijdering en verwerking van baggerspecie	100,00%	0,00%	0,00%	567.571	567.571	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3440	8.4 Bijdragen aan derden voor baggeren	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3450	8.5 Saneringsprogramma	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3460	8.6 Sanering waterbodems	100,00%	0,00%	0,00%	95.763	95.763	0	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systeem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2020 Totaal	Watersys-teem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Onderhouden	Manager Onderhouden	3520	9.2 Onderhoud kunstwerken actieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	2.131.602	2.131.602	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	4120	12.2 Onderhoud transportstelsels	0,00%	0,00%	100,00%	3.314.993	0	0	3.314.993
Onderhouden	Manager Onderhouden	4220	13.2 Onderhoud zuiveringsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	4.317.632	0	0	4.317.632
Onderhouden	Manager Onderhouden	4260	13.6 IBA-inrichtingen	0,00%	0,00%	100,00%	124.955	0	0	124.955
Onderhouden	Manager Onderhouden	4320	14.2 Onderhoud slibverwerkingsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	1.500.864	0	0	1.500.864
Onderhouden	Manager Onderhouden	5220	20.2 Onderhoud vaarwegen en havens	50,00%	50,00%	0,00%	335.907	167.954	167.954	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	5230	20.3 Baggeren vaarwegen en havens	50,00%	50,00%	0,00%	335.396	167.698	167.698	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	5231	20.3a Wegwerken baggerachterstanden vaarwegen	100,00%	0,00%	0,00%	351	351	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	5250	20.5 Onderhoud kunstwerken vaarwegenbeheer	50,00%	50,00%	0,00%	507.877	253.939	253.939	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	5270	20.7 Voorzieningen verwante belangen vaarwegenbeheer	0,00%	100,00%	0,00%	110.486	0	110.486	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	5310	21.1 Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	0,00%	100,00%	0,00%	30.323	0	30.323	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	71000	Muskusrattenbestrijding	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Bedienen	Manager Bedienen	3530	9.3 Bediening kunstwerken actieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	1.709.929	1.709.929	0	0
Bedienen	Manager Bedienen	4130	12.3 Beheer transportstelsels	0,00%	0,00%	100,00%	2.900.647	0	0	2.900.647
Bedienen	Manager Bedienen	4230	13.3 Beheer zuiveringsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	6.978.556	0	0	6.978.556
Bedienen	Manager Bedienen	4240	13.4 WVO-heffing effluent	0,00%	0,00%	100,00%	939.284	0	0	939.284
Bedienen	Manager Bedienen	4250	13.5 Subsidies afhaakproblematiek	0,00%	0,00%	100,00%	-27.910	0	0	-27.910
Bedienen	Manager Bedienen	4330	14.3 Beheer slibverwerkingsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	1.930.108	0	0	1.930.108
Bedienen	Manager Bedienen	4340	14.4 Afzet slib/restproducten	0,00%	0,00%	100,00%	6.693.990	0	0	6.693.990

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systeem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer	2020 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Bedienen	Manager Bedienen	4410	15.1 Afvalwaterbehandeling door derden	0,00%	0,00%	100,00%	3.115.228	0	0	3.115.228
Bedienen	Manager Bedienen	5260	20.6 Bediening kunstwerken vaarwegenbeheer	50,00%	50,00%	0,00%	492.303	246.152	246.152	0
	Secretaris-Directeur	21000	1 Centraal management	62,00%	0,00%	38,00%	643.466	398.949	0	244.517
Bouwen		n.v.t.					0	0	0	0
Concerncontrol	Manager Concerncontrol	53000	7 Concerncontrol (en financieel beleid)	50,00%	0,00%	50,00%	263.482	131.741	0	131.741
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	1210	2.1 Plannen van derden	100,00%	0,00%	0,00%	916.486	916.486	0	0
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6210	23.1 Vergunningen en meldingen	92,00%	5,00%	3,00%	2.102.481	1.934.283	105.124	63.074
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6310	24.1 Wabo adviezen	50,00%	0,00%	50,00%	379.907	189.953	0	189.953
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6320	24.2 Adviezen Waterwet aan andere waterbeheerders	95,00%	5,00%	0,00%	36.658	34.825	1.833	0
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6420	27.2 Subsidies lozingen	50,00%	0,00%	50,00%	65.294	32.647	0	32.647
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6610	25.1 Toezicht	66,00%	2,00%	32,00%	2.069.857	1.366.106	41.397	662.354
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6710	26.1 Bestuursrechtelijke handhaving	65,00%	4,00%	31,00%	946.459	615.198	37.858	293.402
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6720	26.2 Strafrechtelijke handhaving	66,00%	2,00%	32,00%	248.875	164.257	4.977	79.640
Bedrijfsresultaat voor bijdrage provincie vaarwegenbeheer							4.644.638	617.239	1.469.971	2.557.429
Bijdrage provincie vaarwegenbeheer									-1.469,971	
Bedrijfsresultaat na bijdrage provincie vaarwegenbeheer							3.174,667	617.239	0	2.557,429

Bijlage III: BBP-Productenlijst naar programma's

Tabel: BBP-Productenlijst naar programma's (alle bedragen x € 1.000)

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten	2020 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	1120	1.2 Waterbeheersplan	75,00%	15,00%	10,00%	64.030	48.022	9.604	6.403
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	1150	1.5 Thema- en gebiedsgerichte plannen	75,00%	10,00%	15,00%	1.903.745	1.427.809	190.374	285.562
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	1155	1.6 Plannen afvalwaterketenbeleid	0,00%	0,00%	100,00%	863.667	0	0	863.667
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	3110	6.1 Peilbesluiten	100,00%	0,00%	0,00%	271.954	271.954	0	0
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	3120	6.2 Waterakkoorden	100,00%	0,00%	0,00%	8.004	8.004	0	0
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	6110	22.1 Beheer keurkwartet en VTH-beleid	80,00%	20,00%	0,00%	62.093	49.674	12.419	0
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	6410	27.1 Rioleringsplannen	50,00%	0,00%	50,00%	54.163	27.082	0	27.082
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	6430	27.3 Stimulering derden aanpak diffuse emissies	50,00%	0,00%	50,00%	529.611	264.805	0	264.805
Waterbeleid & Plannen	Manager Waterbeleid & Plannen	51000	Bestuursprogramma en Kadernota	35,00%	15,00%	50,00%	161.632	56.571	24.245	80.816
Organisatie	Manager Organisatie	31000	2 Organisatiebeleid en -beheer	35,00%	15,00%	50,00%	583.173	204.111	87.476	291.587
Organisatie	Teammanager HR	32000	3 Personeelsbeleid en -beheer	51,00%	11,00%	38,00%	3.042.985	1.551.922	334.728	1.156.334
Organisatie	Manager Organisatie	32500	11 Informatiebeleid (en Automatisering)	51,00%	11,00%	38,00%	497.961	253.960	54.776	189.225
Organisatie	Manager Organisatie	33000	4 Kwaliteitszorg-, arbeidsomstandigheden- en milieuzorgbeleid en -beheer	35,00%	15,00%	50,00%	1.057.075	369.976	158.561	528.538
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7110	31.1 Kostentoedeling en belastingverordeningen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7120	31.2 Aanslagen huishoudens en forfaitaire bedrijfsruimten	27,00%	27,00%	46,00%	5.052.320	1.364.126	1.364.126	2.324.067

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten	2020 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7130	31.3 Aanslagen zuiveringsheffing overige bedrijven	27,00%	27,00%	46,00%	316.300	85.401	85.401	145.498
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7140	31.4 Aanslagen watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuur	27,00%	27,00%	46,00%	12.556	3.390	3.390	5.776
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7145	31.5 Aanslagen verontreinigingsheffing	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7150	31.6 Verzoek-, bezwaar- en beroepschriften huish. en forfaitaire bedrijfsruimten	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7160	31.7 Bezwaar- en beroepschriften zuiveringsheffing overige bedrijven	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7170	31.8 Bezwaar- en beroepschriften watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en pachters	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7180	31.9 Bezwaar- en beroepschriften verontreinigingsheffing	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7310	32.1 Betalingsverwerking aanslagen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7320	32.2 Kwijtschelding	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	7330	32.3 Invorderingsmaatregelen aanslagen	27,00%	27,00%	46,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Juridische zaken, Inkoop en Vastgoed	8130	33.3 Beheer niet-reglementaire zaken	60,00%	20,00%	20,00%	323.030	193.818	64.606	64.606
Manager Juridische zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Manager Juridische zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	9110	a Onvoorzien	33,00%	14,00%	53,00%	0	0	0	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten	2020 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	9120	b Mutaties 'algemene' reserves	specifiek	specifiek	specifiek	-47.363	-15.630	-6.631	-25.103
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	9130	c Belastingopbrengst	specifiek	specifiek	specifiek	0			
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Manager Juridische zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	9140	e Dividenden en overige algemene opbrengsten	33,00%	14,00%	53,00%	-2.334.551	-770.402	-326.837	-1.237.312
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	9150	Opbrengst CBL en Switchtransactie	33,00%	14,00%	53,00%	0	0	0	0
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Juridische zaken, Inkoop en Vastgoed	34000	6 Algemeen-bestaurlijke en – juridische ondersteuning	51,00%	11,00%	38,00%	657.705	335.429	72.348	249.928
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	41000	7 (Concerncontrol en) Financieel beleid	35,00%	15,00%	50,00%	253.630	88.770	38.044	126.815
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	42000	8 Meerjarenraming en begroting	35,00%	15,00%	50,00%	122.325	42.814	18.349	61.163
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	43000	10 Comptabiliteit	35,00%	15,00%	50,00%	591.171	206.910	88.676	295.585
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën	45000	9 Managements- en bestuursrapportages	35,00%	15,00%	50,00%	244.650	85.628	36.698	122.325
Jur. zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed	Teammanager Financiën"	73000	Nieuwbouw projecten	0,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Bestuur & Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	8110	33.1 Bestuur	52,00%	15,00%	33,00%	2.367.808	1.231.260	355.171	781.377
Bestuur & Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	8120	33.2 Bestuursondersteuning	52,00%	15,00%	33,00%	728.532	378.836	109.280	240.415
Bestuur & Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	8210	34.1 Externe communicatie	45,00%	10,00%	45,00%	777.048	349.672	77.705	349.672
Bestuur & Communicatie	Manager Bestuur & Communicatie	55000	5 Interne voorlichting	51,00%	11,00%	38,00%	226.234	115.379	24.886	85.969
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1110	1.1 Beheersplan waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	92.449	0	92.449	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1125	1.2 Beheersplan watersystemen	100,00%	0,00%	0,00%	147.715	147.715	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1140	1.4 Beheersplan vaarwegenbeheer	100,00%	0,00%	0,00%	28.278	28.278	0	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten	2020 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1160	1.7 Calamiteitenplannen	43,00%	40,00%	17,00%	196.474	84.484	78.590	33.401
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	1165	1.6 Beheersplan zuiveren	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	2110	3.1 Legger waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	114.538	0	114.538	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	2120	3.2 Beheersregister waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	172.979	0	172.979	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Kennis	2130	3.3 Veiligheidstoetsing waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	410.047	0	410.047	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	2210	4.1 Aanleg en verwerving primaire waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	9.435.903	0	9.435.903	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	2230	4.3 Aanleg en verwerving regionale waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	1.100.386	0	1.100.386	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	2250	4.5 Aanleg en verwerving overige waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	69.436	0	69.436	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	2410	5.1 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	0,00%	100,00%	0,00%	4.195	0	4.195	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	3130	6.3 Legger waterlopen en kunstwerken	100,00%	0,00%	0,00%	341.531	341.531	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	3140	6.4 Beheersregister waterlopen en kunstwerken	100,00%	0,00%	0,00%	342.454	342.454	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	3210	7.1 Aanleg en verwerving waterlopen	100,00%	0,00%	0,00%	3.432.956	3.432.956	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	3230	7.3 Bouw en verwerving kunstwerken passieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	183.823	183.823	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	3510	9.1 Bouw en verwerving kunstwerken actieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	2.420.225	2.420.225	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	3610	10.1 Calamiteitenbestrijding watersystemen	100,00%	0,00%	0,00%	264.747	264.747	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Kennis	3710	11.1 Monitoring waterkwantiteit	100,00%	0,00%	0,00%	921.335	921.335	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Kennis	3720	11.2 Monitoring waterkwaliteit	100,00%	0,00%	0,00%	2.498.972	2.498.972	0	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten	2020 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4110	12.1 Bouw en verwerving transportstelsels	0,00%	0,00%	100,00%	6.637.055	0	0	6.637.055
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4140	Calamiteitenbestrijding transportstelsels	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4210	13.1 Bouw en verwerving zuiveringsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	11.404.424	0	0	11.404.424
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4270	Calamiteitenbestrijding zuiveringsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4310	14.1 Bouw en verwerving slibverwerkingsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	3.696.740	0	0	3.696.740
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	4350	Calamiteitenbestrijding slibverwerking	0,00%	0,00%	100,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	5110	19.1 Legger vaarwegen, kunstwerken en havens	100,00%	0,00%	0,00%	37.996	37.996	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	5120	19.2 Beheersregister vaarwegen, kunstwerken en havens	100,00%	0,00%	0,00%	11.191	11.191	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	5210	20.1 Aanleg en verwerving vaarwegen en havens	100,00%	0,00%	0,00%	318	318	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	5240	20.4 Bouw en verwerving kunstwerken vaarwegenbeheer	100,00%	0,00%	0,00%	136.002	136.002	0	0
Programmeren & Monitoren	Manager Programmeren & Monitoren	5320	21.2 Calamiteitenbestrijding vaarwegen en havens	100,00%	0,00%	0,00%	0	0	0	0
Programmeren & Monitoren	Teammanager Gegevens	61000	12 Centrale (geo)grafische informatie	49,88%	30,00%	20,12%	1.287.655	642.282	386.296	259.076
Facilitair & ICT	Teammanager Facilitair	35000	13 Huisvesting (algemeen)	51,00%	11,00%	38,00%	2.996.901	1.551.912	324.127	1.120.862
Facilitair & ICT	Teammanager Facilitair	36000	14 Interne faciliteiten	51,00%	11,00%	38,00%	6.661.864	3.397.551	732.805	2.531.508
Facilitair & ICT	Teammanager ICT	44000	11 (Informatiebeleid en) Automatisering	51,00%	11,00%	38,00%	6.940.104	3.539.453	763.411	2.637.240
Onderhouden	Manager Onderhouden	2220	4.2 Onderhoud primaire waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	1.312.888	0	1.312.888	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	2240	4.4 Onderhoud regionale waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	347.915	0	347.915	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten	2020 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten
Onderhouden	Manager Onderhouden	2260	4.6 Onderhoud overige waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	145.662	0	145.662	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	2270	4.7 Voorzieningen verwante belangen waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	0	0	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	2280	4.8 Muskusrattenbestrijding	0,00%	100,00%	0,00%	454.370	0	454.370	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3220	7.2 Onderhoud waterlopen	100,00%		0,00%	8.419.418	8.419.418	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3240	7.4 Onderhoud kunstwerken passieve waterbeheersing	100,00%		0,00%	340.851	340.851	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3250	7.5 Kwaliteitsmaatregelen in oppervlaktewater	100,00%		0,00%	513.107	513.107	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3260	7.6 Voorzieningen verwante belangen watersystemen	100,00%		0,00%	45.548	45.548	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3270	7.7 Muskusrattenbestrijding	100,00%		0,00%	454.370	454.370	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3410	8.1 Baggerprogramma	100,00%		0,00%	248.520	248.520	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3420	8.2 Verwijdering en verspreiding van baggerspecie	100,00%		0,00%	1.912.070	1.912.070	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3430	8.3 Verwijdering en verwerking van baggerspecie	100,00%		0,00%	567.571	567.571	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3440	8.4 Bijdragen aan derden voor baggeren	100,00%		0,00%	0	0	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3450	8.5 Saneringsprogramma	100,00%		0,00%	0	0	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3460	8.6 Sanering waterbodems	100,00%		0,00%	95.763	95.763	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	3520	9.2 Onderhoud kunstwerken actieve waterbeheersing	100,00%		0,00%	2.131.602	2.131.602	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	4120	12.2 Onderhoud transportstelsels	0,00%		100,00%	3.314.993	0	0	3.314.993
Onderhouden	Manager Onderhouden	4220	13.2 Onderhoud zuiveringsinstallaties	0,00%		100,00%	4.317.632	0	0	4.317.632
Onderhouden	Manager Onderhouden	4260	13.6 IBA-inrichtingen	0,00%		100,00%	124.955	0	0	124.955
Onderhouden	Manager Onderhouden	4320	14.2 Onderhoud slibverwerkingsinstallaties	0,00%		100,00%	1.500.864	0	0	1.500.864
Onderhouden	Manager Onderhouden	5220	20.2 Onderhoud vaarwegen en havens	100,00%		0,00%	335.907	335.907	0	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten	2020 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten
Onderhouden	Manager Onderhouden	5230	20.3 Baggeren vaarwegen en havens	100,00%		0,00%	335.396	335.396	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	5231	20.3a Wegwerken baggerachterstanden vaarwegen	100,00%		0,00%	351	351	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	5250	20.5 Onderhoud kunstwerken vaarwegenbeheer	100,00%		0,00%	507.877	507.877	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	5270	20.7 Voorzieningen verwante belangen vaarwegenbeheer	100,00%		0,00%	110.486	110.486	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	5310	21.1 Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	100,00%		0,00%	30.323	30.323	0	0
Onderhouden	Manager Onderhouden	71000	Muskusrattenbestrijding	50,00%	50,00%	0,00%	0	0	0	0
Bedienen	Manager Bedienen	3530	9.3 Bediening kunstwerken actieve waterbeheersing	100,00%		0,00%	1.709.929	1.709.929	0	0
Bedienen	Manager Bedienen	4130	12.3 Beheer transportstelsels	0,00%		100,00%	2.900.647	0	0	2.900.647
Bedienen	Manager Bedienen	4230	13.3 Beheer zuiveringsinstallaties	0,00%		100,00%	6.978.556	0	0	6.978.556
Bedienen	Manager Bedienen	4240	13.4 WVO-heffing effluent	0,00%		100,00%	939.284	0	0	939.284
Bedienen	Manager Bedienen	4250	13.5 Subsidies afhaakproblematiek	0,00%		100,00%	-27.910	0	0	-27.910
Bedienen	Manager Bedienen	4330	14.3 Beheer slibverwerkingsinstallaties	0,00%		100,00%	1.930.108	0	0	1.930.108
Bedienen	Manager Bedienen	4340	14.4 Afzet slib/restproducten	0,00%		100,00%	6.693.990	0	0	6.693.990
Bedienen	Manager Bedienen	4410	15.1 Afvalwaterbehandeling door derden	0,00%		100,00%	3.115.228	0	0	3.115.228
Bedienen	Manager Bedienen	5260	20.6 Bediening kunstwerken vaarwegenbeheer	100,00%		0,00%	492.303	492.303	0	0
	Secretaris-Directeur	21000	1 Centraal management	51,00%	11,00%	38,00%	643.466	328.168	70.781	244.517
Bouwen		n.v.t.		0,00%		0,00%	0	0	0	0
Concerncontrol	Manager Concerncontrol	53000	7 Concerncontrol (en financieel beleid)	34,00%	16,00%	50,00%	263.482	89.584	42.157	131.741
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	1210	2.1 Plannen van derden	80,00%	20,00%	0,00%	916.486	733.189	183.297	0

PROCES BGD	MANAGER	#	BBP BEHEERPRODUCT	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten	2020 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Water-keten
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6210	23.1 Vergunningen en meldingen	77,00%	20,00%	3,00%	2.102.481	1.618.910	420.496	63.074
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6310	24.1 Wabo adviezen	50,00%	0,00%	50,00%	379.907	189.953	0	189.953
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6320	24.2 Adviezen Waterwet aan andere waterbeheerders	50,00%	50,00%	0,00%	36.658	18.329	18.329	0
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6420	27.2 Subsidies lozingen	50,00%	0,00%	50,00%	65.294	32.647	0	32.647
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6610	25.1 Toezicht	40,00%	28,00%	32,00%	2.069.857	827.943	579.560	662.354
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6710	26.1 Bestuursrechtelijke handhaving	59,00%	10,00%	31,00%	946.459	558.411	94.646	293.402
Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Manager Vergunningen, Toezicht en Handhaving	6720	26.2 Strafrechtelijke handhaving	58,00%	10,00%	32,00%	248.875	144.347	24.887	79.640
Totaal							140.353.714	51.005.388	20.257.545	69.090.781

Bijlage IV: Staat van vaste activa (gecomprimeerd)

Tabel: Staat van activa ingedeeld naar categorieën Waterschapswet deel 1 (alle bedragen x € 1.000)

Staat van activa ingedeeld naar categorieën Waterschapswet	Aanschafwaarde 1/1 Aanschafwaarde	Aanschafwaarde 1/1 Subsidies/bijdragen	Externe vermeerderingen Overname	Externe vermeerderingen Nieuwbouw Derden	Geactiveerde lasten	Externe verminderingen Verkoop / desinvestering	Externe verminderingen Subsidie/Bijdrage lopend jaar	Netto uitgaven totaal	Aanschafwaarde 31/12 Aanschafwaarde	Aanschafwaarde 31/12 Subsidies/bijdragen
Immateriële vaste activa	131.747	6.390	Geen	10.705	1.039		97	11.648	143.491	6.487
Sluiten geldleningen en saldo agio/disagio										
Uitgaven Onderzoek en Ontwikkeling	24.504	3.833		850	411		51	1.210	25.765	3.884
Subsidies en Bijdragen aan bedrijven	29			277				277	306	
Subsidies en bijdragen aan rijk	149			91				91	240	
Subsidies en bijdragen aan openbare lichamen	7.898	489		2	134		-38	174	8.035	451
Subsidies en bijdragen aan overigen	429	67							429	67
Geactiveerde bijdrage rijk	62.450			8.162				8.162	70.612	
Overige immateriële vaste activa	36.288	2.001		1.323	494		83	1.734	38.105	2.084
Materiële vaste activa -in exploitatie	899.876	277.528	199	10.460	1.370		3.348	8.681	911.905	280.875
Gronden en terreinen	12.873	5.362		91	12			103	12.977	5.362
Vervoermiddelen	5.660								5.660	
Machines, apparaten en werktuigen	11.143	938	199					199	11.342	938
Bedrijfsgebouwen	41.481	837		440	36			476	41.957	837
Dienstwoningen	463								463	
Waterkeringen	158.969	130.544		5.186	699		421	5.464	164.853	130.964
Watergangen, kunstwerken en gemalen	182.493	62.653		897	115		2.920	-1.908	183.506	65.573
Zuiveringstechnische Werken Transportsyst.	173.300	42.388		675	80		7	748	174.055	42.395
Zuiveringstechnische Werken Zuiveringsinst.	240.041	23.395		2.718	368			3.086	243.127	23.395
Zuiveringstechnische Werken Slibverw.inst.	50.785	2.084		454	59			514	51.298	2.084
Vaarwegen en havens	19.891	9.328							19.891	9.328
Overige materiële vaste activa	2.775								2.775	
Materiële vaste activa -onderhanden werken	72.311	1.538	2.705	47.446	7.537		7.906	49.781	129.869	9.497
Gronden en terreinen	5.909	81	2.632	114			-81	2.827	8.655	
Vervoermiddelen	25		4					4	29	
Machines, apparaten en werktuigen	40		69		4			73	113	

Staat van activa ingedeeld naar categorieën Waterschapswet	Aanschafwaarde 1/1 Aanschafwaarde	Aanschafwaarde 1/1 Subsidies/ bijdragen	Externe vermeerderingen Overname	Externe vermeerderingen Nieuwbouw Derden	Geactiveerde lasten	Externe verminderingen Verkoop / desinvestering	Externe verminderingen Subsidie/ Bijdrage lopend jaar	Netto uitgaven totaal	Aanschafwaarde 31/12 Aanschafwaarde	Aanschafwaarde 31/12 Subsidies/ bijdragen
Bedrijfsgebouwen	41			272				272	313	
Dienstwoningen										
Waterkeringen	9.301	16		967	1.108		255	1.821	11.377	270
Watergangen, kunstwerken en gemalen	18.716	1.404		14.464	3.223		7.588	10.100	36.404	8.992
Zuiveringstechnische Werken Transportsyst.	34.148	37		26.392	2.470		92	28.770	63.010	129
Zuiveringstechnische Werken Zuiveringsinst.	1.542			3.525	427		58	3.894	5.494	58
Zuiveringstechnische Werken Slibverw.inst.	753			131	109			240	993	
Vaarwegen en havens	1.835			1.451	195		48	1.598	3.481	48
Overige materiële vaste activa										
Correctie uitgaande nota's Eisenbibliotheek							-53	53		
Correctie verjaarde BTW suppletie rek. 2019										
Correctie nog te ontv. fact. 2020				130				130		
Financiële vaste activa	42.173			167				167	42.340	Geen
Kapitaalverstrekingen bedrijven	42.007								42.007	
Kapitaalverstrekingen overheden										
Verstrekte geldleningen										
Overige uitzettingen	167			167				167	333	
Totale Vaste Activa	1.146.107	285.456	2.904	68.778	9.946		11.351	70.277	1.227.605	296.859

Tabel: Staat van activa ingedeeld naar categorieën Waterschapswet deel 2 (alle bedragen x € 1.000)

Staat van activa ingedeeld naar categorieën Waterschapswet	Totale afschrijving per 1/1	Afschrijvingen 2020 Normale afschrijving	Afschrijvingen 2020 Extra afschrijving	Totale afschrijving 31/12	Boekwaarde per 1/1	Boekwaarde per 31/12	Rente 2020	Totale kapitaal-lasten 2020
Immateriële vaste activa	70.230	12.983		83.213	55.127	53.792	938	13.921
Sluiten geldleningen en saldo agio/disagio								
Uitgaven Onderzoek en Ontwikkeling	12.057	1.486		13.544	8.614	8.337	142	1.628
Subsidies en Bijdragen aan bedrijven					29	306	3	3
Subsidies en bijdragen aan rijk	104	5		109	45	131	1	6
Subsidies en bijdragen aan openbare lichamen	2.930	204		3.134	4.479	4.449	70	274
Subsidies en bijdragen aan overigen	220	13		233	142	128	2	15
Geactiveerde bijdrage rijk	29.928	8.435		38.363	32.523	32.249	563	8.998
Overige immateriële vaste activa	24.990	2.840		27.830	9.297	8.191	156	2.996
Materiële vaste activa -in exploitatie	312.935	24.675	59	337.670	309.413	293.360	4.813	29.548
Gronden en terreinen	1.620	67		1.688	5.891	5.928	91	159
Vervoermiddelen	1.987	814		2.802	3.673	2.858	57	871
Machines, apparaten en werktuigen	7.217	790		8.006	2.988	2.398	31	821
Bedrijfsgebouwen	13.952	1.179		15.131	26.693	25.989	415	1.594
Dienstwoningen	188	9		197	275	266	4	14
Waterkeringen	7.279	952		8.232	21.146	25.657	368	1.320
Watergangen, kunstwerken en gemalen	47.492	4.156		51.648	72.349	66.285	1.099	5.255
Zuiveringstechnische Werken Transportsyst.	76.099	4.507		80.606	54.813	51.054	849	5.357
Zuiveringstechnische Werken Zuiveringsinst.	126.481	8.622	59	135.163	90.165	84.570	1.412	10.093
Zuiveringstechnische Werken Slibverw.inst.	23.418	2.918		26.337	25.283	22.878	393	3.311
Vaarwegen en havens	6.462	497		6.959	4.102	3.605	63	560
Overige materiële vaste activa	739	163		902	2.036	1.873	31	194
Materiële vaste activa -onderhanden werken	-0			-0	71.632	121.414	1.471	1.471
Gronden en terreinen					5.828	8.655	111	111
Vervoermiddelen					25	29	0	0
Machines, apparaten en werktuigen					40	113	1	1
Bedrijfsgebouwen					41	313	3	3
Dienstwoningen								

Staat van activa ingedeeld naar categorieën Waterschapswet	Totale afschrijving per 1/1	Afschrijvingen 2020 Normale afschrijving	Afschrijvingen 2020 Extra afschrijving	Totale afschrijving 31/12	Boekwaarde per 1/1	Boekwaarde per 31/12	Rente 2020	Totale kapitaal-lasten 2020
Waterkeringen	-0			-0	9.285	11.106	157	157
Watergangen, kunstwerken en gemalen	0			0	17.313	27.412	344	344
Zuiveringstechnische Werken Transportsyst.					34.111	62.881	746	746
Zuiveringstechnische Werken Zuiveringsinst.					1.542	5.436	54	54
Zuiveringstechnische Werken Slibverw.inst.					753	993	13	13
Vaarwegen en havens					1.835	3.434	41	41
Overige materiële vaste activa								
Correctie uitgaande nota's Eisenbibliotheek					-53			
Correctie verjaarde BTW suppletie rek. 2019					90	90		
Correctie nog te ontv. fact. 2020					822	952		
Financiële vaste activa	29.170	881	6.095	36.146	13.003	6.194	623	7.599
Kapitaalverstrekkingen bedrijven	29.170	881	6.095	36.146	12.836	5.861	623	7.599
Kapitaalverstrekkingen overheden								
Verstrekke geldleningen								
Overige uitzettingen					167	333		
Totale Vaste Activa	412.335	38.539	6.154	457.028	449.176	474.759	7.845	52.539

Bijlage V: Staat van geldleningen (gecomprimeerd)

Tabel: Soort lening (alle bedragen x € 1.000)

Soort lening	Restant-bedrag lening begin boekjaar	Mutaties in 2020 Vermeerderingen nieuwe leningen	Mutaties in 2020 Verminderingen aflossingen	Restant-bedrag lening einde boekjaar	Aflossing in het volgend boekjaar	Totaal rente ten laste van het boekjaar	Gem. restant-looptijd	Gem. rentevoet
Andere geldleningen financiële instellingen	386.393	70.000	14.283	442.110	14.283	7.802	24,0	2,25%
Totaal	386.393	70.000	14.283	442.110	14.283	7.802	24,0	2,25%

Bijlage VI: Principes kostentoerekening aan beheerproducten

Wijze van doorberekening kostenplaatsen

Tabel: Wijze van doorberekening kostenplaatsen

Sleutel	Toerekening van:	Toerekening aan:	Principe van toerekening
Sleutel A	Kostenplaats 1010 Kapitaallasten	Beheerproducten	Op basis van specifiek nut (staat van activa)
Sleutel B	Kostenplaatsen teams/processen (personeelskosten) 2000 t/m 2999	Beheerproducten	Op basis van begrote uren/fte's per beheerproduct

Wijze van doorberekening ondersteunende beheerproducten

De programma's Buiten Gewoon Doen maken gebruik van 11 processen om de waterschapsdoelen te realiseren. Hierbij is geen onderscheid meer tussen primaire en ondersteunende processen. Met ingang van de gewijzigde Begroting 2020 Buiten Gewoon Doen worden de kosten van de ondersteunende beheerproducten dan ook niet meer toegerekend aan de primaire beheerproducten. Alle beheerproducten kennen een sleutel naar de wettelijke taken (zie bijlage II) en de programma's Buiten Gewoon Doen (zie bijlage III).

Hierop zijn twee uitzonderingen:

1. Er wordt nog steeds op basis van de projecturen een deel van de kosten van huisvesting en ICT doorbelast naar de projecten. De resterende kosten worden via de verdeelsleutel in de productenlijst direct naar de taken en programma's doorbelast.
2. Vanwege afspraken die gemaakt zijn rondom het muskusrattenbeheer worden er vanuit de ondersteunende processen nog steeds kosten doorbelast naar het product muskusrattenbeheer, ten behoeve van de kostenverrekening naar de drie deelnemende waterschappen (waterschap De Dommel, Waterschap Aa en Maas en Waterschap Brabantse Delta).

Bijlage VII: Overzicht van de door het bestuur toegekende kredieten in 2020

Tabel: Overzicht van de door het bestuur toegekende kredieten in 2020

Invest. besluit	Proj. nr.	Omschrijving project	Toegekend bruto krediet	Toegekend inkomsten	Datum krediet verstrekking	Krediet verstrekt door
Nr. 39	800600	2019-39 UVK prj Vloeiweide	€770.000	€388.000	29-01-20	AB
Nr. 40	800436	2019-40 Aanvullend UVK inrichting EVZ Gilze Rijen	€175.000	€50.000	28-02-20	AB
Nr. 45	800583	2019-45 Aanvraag UVK prj 800583 RWZI Bath	€3.000.000		07-01-20	DB
Nr. 46	800452	2019-46 Aanvraag UVK prj 800452 Kleine kunstwerken 2020	€900.000		07-01-20	DB
Nr. 1	800618	Aanvraag UVK prj 800618 Verleggen Leidingen nabij A27 Hooipolder	€1.110.000	€888.000	07-01-20	DB
Nr. 2	800707	Baggeren singels Breda + beschoeiingen	€1.500.000		29-01-20	AB
Nr. 6	800298	HWBP	€8.100.000		03-03-20	DB
Nr. 7	800440	vervanging onderhoud 2020	€575.000		17-03-20	DB
Nr. 8	800599	Automatiseren en aanpassen van 6 stuwen t.b.v. een robuustere zoetwatervoorziening	€805.000	€376.000	18-02-20	DB
Nr. 9	800568	Zakelijke rechten	€1.500.000		03-03-20	DB
Nr. 10	800569	Vervangen omloopranden RWZI's Dongemond en Rijen	€450.000		14-04-20	DB
Nr. 11	800381	Regionale keringen planuitwerkingsfase, deelgebied Mark Dintel Vliet	€4.130.000		22-04-20	AB
Nr. 12	800530	Aanvullend Voorbereidingskrediet EVZ Terheijden Zonzeel	€90.000		28-04-20	DB
Nr. 13	800462	Aanvullend UVK baggeren Dintel	€650.000		02-09-20	AB
Nr. 13a	800151	Aanvullend UVK baggeren stedelijk water Breda, Oosterhout, Tilburg	€150.000		02-09-20	AB
Nr. 14	800200	Realiseren wateraanvoer Roode Vaart Zevenbergen	€3.000.000	€1.500.000	08-07-20	AB
Nr. 15	800377	Voorbereidingskrediet Amertak	€434.000		07-08-20	DB
Nr. 16	800517	aanvullend krediet EVZ en beekherstel Tilburg West	€1.000.000		02-09-20	AB
Nr. 17	800643	Migratie AS 400 + toetsfunctionaliteit fase 1	€95.000		23-06-20	DB
Nr. 18	800659	Monitoring primaire keringen naar aanleiding van uitkomsten 4e ronde toetsing UVK	€586.000		23-06-20	DB
Nr. 20	800515	Aanvullend VBK Uitvoering maatregelen Halsterlaag en Oudland	€60.000		25-08-20	DB
Nr. 21	800663	Baggeren zandvang Bieberg VBK	€50.000		02-12-20	DB
Nr. 22	800430	Westelijke langstraat inrichting	€23.000.000	€23.000.000	22-09-20	AB
Nr. 23	800208	Verkiezingen 2023	€1.500.000		22-09-20	DB
Nr. 25	800643	Migratie AS 400 + toetsfunctionaliteit fase 2	€66.000		03-11-20	DB
Nr. 27	6685	Anticiperende strategische grondaankoop	€5.450.000		25-11-20	AB
Nr. 28	800668	Automatiseren en aanpassen van 6 stuwen t.b.v. een robuustere zoetwatervoorziening	€530.000	€255.000	03-11-20	DB
Nr. 29	800598	Aanvullend UVK aanpassen kunstwerken t.b.v. vismigratie	€1.913.000		23-12-20	AB
Nr. 30	247	Eerste beoordeling primaire keringen overstromingskans	€490.000		23-12-20	AB
Nr. 31	800176	Aanvullend krediet AWP 2.0	€12.900.000		09-12-20	AB
Totaal kredieten			€ 76.484.000	€ 26.019.000		

Bijlage VIII: Overzicht onderhanden werken einde jaar (inclusief verwachte afloop)

Tabel: Overzicht onderhanden werken einde jaar (inclusief verwachte afloop) (alle bedragen x € 1.000)

Project-nummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2020	Restant krediet eind 2020	Verwacht verloop na 2020 Prognose totale uitgaven	Verwacht verloop na 2020 Verwachte ingebruikname datum	Verwacht verloop na 2020 Toelichting
192	EVZ/WB Molenbeek fase 3	310	125	185	300	31-12-2023	
247	4e ronde veiligtoets prim.	4.790	4.276	514	4.790	31-12-2021	
543	RG Dorst,Armend,Noordh rev+cap	4.725	2.697	2.028	4.225	30-06-2021	
1548	Dongemond: rwzi, inst.sliblijn	3.500	806	2.694	3.500	31-12-2022	
1602	RG Overdracht Gem. Oosterhout	50	3	47	500	31-12-2025	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
6685	Grondaankoop EVZ &Waterberging	9.550	8.523	1.027	9.182	31-12-2024	
6748	Tkv Bovenmark Ulv-Galder-Breda	3.300	2.813	487	10.800	30-06-2025	Krediet wordt gefaseerd aangevraagd.
6763	EVZ Boomkikker Alphen-Chaam	587	508	79	630	31-10-2021	Huidig krediet is afkomstig van kredietverdeling 2009 en aanvullend uitvoeringskrediet januari 2018. Trace EVZ is langer en robuuster.
8455	Aankoop primaire waterkeringen	945	121	824	863	31-12-2029	
8462	Verbetering regionale keringen	33.580	29.532	4.048	77.000	31-12-2023	Voor regionale keringen wordt het krediet gefaseerd aangevraagd. In 2022 zal het UVK worden aangevraagd voor deelgebied Mark-Dintel-Vliet. Komende fase wordt het VKA verder uitgewerkt in een Voorlopig Ontwerp en zullen de kosten met een steeds minder wordende onzekerheidsfactor duidelijk worden.
9322	Vervanging materieel	428	82	346	427	30-09-2021	
800112	Vispassages Molenbeek	1.530	111	1.419	1.530	31-12-2021	
800151	Baggeren Breda/Tilburg/Oosterh	2.050	1.516	534	2.040	31-03-2021	
800166	Vervangen SCADA RWZI Bath	25	26	-1	3.500	30-06-2025	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800176	AWP 2.0 - Hoofdprojectnummer	91.462	60.210	31.251	100.600	31-03-2023	De totale prognose houdt rekening met maatregelen bij de persstations Moerdijk en Hoeven. Het uitvoeringskrediet hiervoor is nog niet verstrekt; dit wordt najaar 2021 verwacht.
800192	Renovatie Keenesluis	1.600	1.559	41	2.275	31-12-2021	Besloten moet worden of de scope van het project wordt uitgebreid met de installatie van een scheprad. Een AB nota is hiervoor in voorbereiding.
800198	Herst.Oeverv.Kerkvaartse haven	40	16	24	399	30-06-2022	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.

Project-nummer	Projectnaam	Goed-gekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2020	Restant krediet eind 2020	Verwacht verloop na 2020 Prognose totale uitgaven	Verwacht verloop na 2020 Verwachte ingebruikname datum	Verwacht verloop na 2020 Toelichting
800200	No-regret maatreg Roode Vaart	12.103	5.197	6.906	12.103	31-12-2022	
800208	Verkiezingen 2023	1.500	136	1.364	1.436	30-06-2023	
800214	Wateroverlast Vosdonk	2.500	558	1.942	2.803	31-12-2023	Hogere kosten door de lange looptijd
800241	Waterberging West Brab linie	60	7	53	75	31-12-2021	De samenwerkende partijen maken afspraken over de inrichting en bijbehorende kostenverdeling. Doordat het project langer duurt dan verwacht kost het meer geld. Het waterschap wordt tevens trekker van het project (was eerst de gemeente) en daar is de prognose op aangepast en naar boven bijgesteld. Bij het vaststellen van het projectplan Waterwet wordt aanvullend uitvoeringskrediet aangevraagd.
800249	Stedelijk wateropgave	5.500	5.294	206	5.669	31-12-2021	Betreft een langlopend containerproject waarin verschillende activiteiten vallen die allen in samenspraak met diverse gemeenten dienden te worden afgestemd. Prognose is veelal hoger uitgevallen door vertraging vanwege afstemming met de diverse gemeenten, vertraagde grondaankooptrajecten, F&F-seizoen en extra uren door corona
800294	Nw Vosseem. RWZI instand	3.875	951	2.924	3.875	31-12-2022	
800306	Maatregelen Waterakkoord	400	267	133	437	30-04-2021	Prognose is hoger uitgevallen vanwege vertraging ten gevolge van interne capaciteitsproblemen OM, onvoorziene bestemmingsplanwijziging procedure, vertraagde grondaankooptrajecten en extra uren door Corona.
800332	Cruislandse Kreken fase 2	1.205	917	288	6.117	31-12-2027	De totale prognose van kosten en opbrengsten is voor realisatie van fase 2 en 3. Het krediet wordt per fase aangevraagd.
800337	Uitvoering NNP NRM	3.942	2.101	1.841	14.200	31-12-2027	Op dit moment is krediet verstrekt t.b.v. het uitvoeren van voorbereidende werkzaamheden zoals het opstellen van ontwerpen en contractstukken. Voor het overige deel van de totale prognose is nog geen uitvoeringskrediet verstrekt. Dit deel betreft de uitvoering van de gebiedsmaatregelen voor de Natte Natuurparel en de versterking van de Regionale waterkering. Naar verwachting wordt in 2021 (een deel van het) uitvoeringskrediet aangevraagd t.b.v. de uitvoering van de Regionale waterkering.
800364	EVZ Reinierpolder Steenberg	750	240	510	750	31-12-2021	
800377	Dijkversterking 14A (P)	434	107	327	4.340	31-12-2026	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800380	RK Verbet.reg.ker. traject MDV	12.430	9.361	3.069	55.876	31-12-2023	deelproject RK

Project-nummer	Projectnaam	Goed-gekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2020	Restant krediet eind 2020	Verwacht verloop na 2020 Prognose totale uitgaven	Verwacht verloop na 2020 Verwachte ingebruikname datum	Verwacht verloop na 2020 Toelichting
800385	Ren. Slibgist. Dong&Waalwijk	100	89	11	5.700	30-06-2024	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800397	Nieuwv. RWZI herstel infl.	100	4	96	2.089	31-12-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800410	Groot onderhoud Bouvigne 19-22	480	425	55	480	31-12-2021	
800413	Vervanging inrichting Bouvigne	100	-	100	1.000	31-12-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800430	Verdroging W. Langstraat	26.260	2.228	24.032	22.028	31-10-2022	
800435	EVZ Boomkikker Breda	50	52	-2	542	31-12-2022	Verstrekt krediet is alleen voor de voorbereiding en het krediet voor uitvoering wordt tzt aangevraagd.
800440	Vervanging materieel 2020	575	31	544	571	31-08-2021	
800443	Baggeren BoZ, GB, MD en SB	2.650	605	2.045	2.650	31-12-2021	
800447	Ren. Gem. Moerdijk-Niervaart	3.900	2.069	1.831	3.614	31-05-2021	
800451	Renovatie kl. kunstwerken 2019	900	566	334	900	31-03-2021	
800452	Renovatie kl. kunstwerken 2020	900	69	831	900	31-12-2021	
800453	Renovatie kl. kunstwerken 2021	900	3	897	900	31-10-2022	
800462	Bagg. Dintel tbv Vaarwegen2018	1.650	916	734	1.550	31-03-2021	
800464	Rep. schutssluis Roode Vaart	2.775	2.431	344	2.775	28-02-2021	
800467	EVZ Dintel Tonnekreek	63	48	15	628	31-12-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800468	Gebr.handleiding ZB	750	474	276	750	31-12-2021	
800469	Bath RWZI instandh. slib	25	5	20	750	31-12-2024	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800470	Vervangen bedrijfswaterleid.	100	98	2	2.752	31-12-2023	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800486	Aanp. watersys. W'wijk	22.500	9.222	13.278	26.400	01-08-2022	Door het aantreffen van een veenlaag is de prognose bijgesteld. Een adviesnota voor aanvullend UVK is op route.
800495	Cofinanciering POP3 water	1.210	55	1.155	660	31-07-2022	
800503	Vervangen WKK RWZI Bath	330	80	250	3.300	31-05-2022	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800504	Ren.Verv. WKK RWZI Dongemond	200	28	172	2.000	31-05-2022	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800507	Markering Leidingtrace	750	130	620	750	31-12-2021	

Projectnummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2020	Restant krediet eind 2020	Verwacht verloop na 2020 Prognose totale uitgaven	Verwacht verloop na 2020 Verwachte ingebruikname datum	Verwacht verloop na 2020 Toelichting
800509	StrengRucph.Willbr.Zegge.Schyf	800	649	151	5.599	30-09-2022	Voor dit project is een 1e fase uitvoeringskrediet aangevraagd om de eerste maatregelen uit te voeren en de voorbereiding af te ronden. Er volgt nog een aanvraag 2e fase uitvoeringskrediet.
800513	EVZ Bleekloop	840	379	461	904	31-10-2024	De advies- en uitvoeringskosten EVZ Golfterrein zijn hoger dan geprognostiseerd.
800515	Halsterlaag en Oudland	160	101	59	1.590	31-12-2025	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800516	Beekherstel/EVZ landgoed Riel	27	31	-4	297	30-06-2023	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800517	Ontwikkeling Tilburg West	1.300	392	908	1.292	31-12-2022	
800523	Kwaliteitsimpuls legger	750	587	163	750	31-03-2021	
800530	Aanleg EVZ Terheijden-Zonzeel	190	164	26	1.844	31-12-2025	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800534	Afv. RG Etten Ind. Hoeven	4.150	2.866	1.284	3.791	28-02-2021	
800539	Insp.&herstel KB AWP-systeem	100	30	70	986	31-12-2026	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800547	RWZI Dinteloord cap	3.360	757	2.603	2.582	31-07-2021	
800565	EVZ Landstad de Baronie	10.200	374	9.826	10.137	31-10-2026	
800568	Zakelijk recht awp leidingen	1.500	274	1.226	1.500	31-12-2021	
800571	Relinen HVB-VBT RWZI Bath	100	15	85	3.990	31-12-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800573	PHARIO 2.0	560	306	254	567	31-12-2023	
800576	Aanp. objecten funct	990	125	865	605	31-05-2021	
800577	Aanleg EVZ, WB Kibbelvaart EL	625	7	618	625	30-04-2026	
800581	Systeem herstel Markdal	1.030	209	821	1.039	31-08-2022	deelproject van 6748 Markdal
800582	Cofinanciering POP3 water 2018	798	36	761	435	30-06-2022	
800583	Hydraulische uitbr. RWZI Bath	3.000	470	2.530	2.570	31-12-2021	
800587	Verv.duikers Steenbergs Vliet	55	28	27	578	01-10-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800589	Innovatielab	600	19	581	564	30-09-2021	
800590	Zonnepanelen bedrijfsgebouwen	300	-	300	300	28-02-2021	
800591	Inr EVZ, B&K herstel Roosd	100	52	48	1.087	30-06-2026	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.

Projectnummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2020	Restant krediet eind 2020	Verwacht verloop na 2020 Prognose totale uitgaven	Verwacht verloop na 2020 Verwachte ingebruikname datum	Verwacht verloop na 2020 Toelichting
800593	Verduurzaming mobiliteit	50	29	21	424	31-10-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800596	Uitvoeringsprogramma PA/PI	3.300	498	2.802	3.298	31-12-2023	
800598	aanp. kunstw. vismigr. 19-21	6.213	1.015	5.198	6.213	31-12-2021	
800599	Automatiser en aanpas 6 stuwen	805	275	530	575	31-07-2021	
800600	NNP en B&K Vloeiweide Breda	770	83	687	770	31-07-2022	
800601	EVZ's en B&K Steenberg	100	31	69	3.896	31-12-2026	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800605	Systeemherstel Waterketen	5.000	3.394	1.606	5.000	31-12-2021	
800618	Verv. leiding knp Hooipolder	1.110	225	885	1.110	31-12-2021	
800621	Groene Berging Woensdrecht	93	16	77	936	31-12-2022	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800624	EVZ Alphen-Chaam Baronie	1.640	58	1.582	1.628	31-10-2026	deelproject EVZ Landstad de Baronie
800625	EVZ Baarle Nassau Baronie	510	88	422	495	31-10-2026	deelproject EVZ Landstad de Baronie
800626	EVZ Etten-Leur Baronie	3.900	74	3.826	3.889	31-10-2024	deelproject EVZ Landstad de Baronie
800627	EVZ Gilze en Rijen Baronie	3.700	82	3.618	3.674	31-10-2024	deelproject EVZ Landstad de Baronie
800628	EVZ Zundert Baronie	450	48	402	428	31-10-2026	deelproject EVZ Landstad de Baronie
800643	Migratie AS400	165	141	24	500	31-12-2021	Krediet wordt in overleg met de opdrachtgever en portefeuillehouder in fasen aangevraagd, aanvraag voor aanvullend UVK is in voorbereiding.
800657	Willemstad Noordschans	100	51	49	51.100	31-12-2028	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800658	Verb. kunstwerken reg keringen	100	3	97	11.000	31-01-2027	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800659	Monitoring prim. ker. 2020	586	144	442	586	31-07-2021	
800663	Bagg. zandv. Bieberg Breda	50	52	-2	860	30-11-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800665	Baggeren vaarwegen 2022	100	-	100	1.500	28-02-2023	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800666	Baggeren inhaalslag vaarwegen	100	93	7	13.200	31-12-2025	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800668	Autom en aanp 5 stuwen tbv ZWV	530	3	527	530	29-04-2022	

Project-nummer	Projectnaam	Goed-gekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2020	Restant krediet eind 2020	Verwacht verloop na 2020 Prognose totale uitgaven	Verwacht verloop na 2020 Verwachte ingebruikname datum	Verwacht verloop na 2020 Toelichting
800669	herst zwaaiikom Zwartenberg	60	41	18	495	31-12-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800693	Bestrijding blauwalgenoverlast	900	499	401	895	30-06-2022	
800707	Baggeren Singels Breda	1.500	29	1.471	1.500	31-05-2021	
800718	Verbet. inlaatsluis Bovensluis	50	7	43	680	30-09-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800727	Traject aanpak HWBP Moerdijk	100	5	95	410	16-07-2021	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800779	traject aanpak WAD	100	3	97	480	31-01-2022	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800795	Uitbreiding dataopslag 2021	370	-	370	370	28-02-2021	

Bijlage IX: Jaarrekening 2020 GR Muskusrattenbestrijding

Gemeenschappelijke Regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant Rekening 2020

Tabel: kosten

Kosten/opbrengsten	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
Salarissen en sociale lasten	€ 1.614.480	€ 1.543.300	€ 1.511.874
Overige personeelslasten	€ 36.814	€ 50.000	€ 33.683
Personeel van derden	€ 65.487	€ 20.000	€ 57.529
Duurzame gebruiksgoederen	€ 23.202	€ 45.000	€ 24.610
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	€ 78.454	€ 80.000	€ 75.021
Energie	€ 196	€ 1.500	€ 1.056
Verzekering	€ 2.473	€ 4.200	€ 3.277
Onderhoud door derden	€ 28.149	€ 16.000	€ 44.375
Overige diensten door derden	€ 25.919	€ 53.500	€ 46.695
Doorbelasting administratieve ondersteuning	€ -	€ 5.000	€ 7.500
Doorbelasting afdeling Onderhoud	€ 16.500	€ 59.000	€ 16.500
Doorbelasting dienstauto's	€ 304.111	€ 346.200	€ 302.982
Doorbelasting dienstkleding	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Doorbelasting ondersteunende beheerproducten	€ 286.743	€ 274.800	€ 288.129
Totaal kosten	€ 2.507.528	€ 2.523.500	€ 2.438.229

Tabel: opbrengsten

Kosten/opbrengsten	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
Vergoeding beverrattenbeheer	€ 9.062	€ 12.500	€ 7.761
Onttrekking voorziening Sociaal Statuut			€ 82.940
Nog te dekken door waterschappen	€ 2.498.466	€ 2.511.000	€ 2.347.528
Totaal opbrengsten	€ 2.507.528	€ 2.523.500	€ 2.438.229
Bijdrage per waterschap	€ 832.822	€ 837.000	€ 782.509

Tabel: Verloop van de voorziening in 2020

Voorziening uitvoering personeelskosten Sociaal Statuut Noord-Brabant	Bedrag
Stand voorziening 01-01-2020	€ 581.917
Toevoeging salarisinhoudingen seniorenregeling 2020	€ 17.581
Uitgekeerd in 2020	€ 73.337
Stand voorziening 31-12-2020	€ 526.161

Tabel: Opsplitsing

Voorziening uitvoering personeelskosten Sociaal Statuut Noord-Brabant	Bedrag
Voorziening waterschappen Aa en Maas en De Dommel	€ 350.774
Bestemmingsreserve waterschap Brabantse Delta	€ 175.387
Totaal	€ 526.161

Toelichting jaarrekening GR Muskusrattenbestrijding 2020 Verschillen Rekening- Begroting

Kosten

Personeelskosten (nadeel € 56.000)

In 2020 zijn 3 muskusrattenbeheerders met pensioen gegaan. Daarvoor zijn 2 nieuwe medewerkers aangetrokken. Per 1 november 2020 is ook een teammanager in dienst gekomen. Hij neemt de taken over van de adviseur met coördinerende taken, die de laatste jaren ingehuurd werd van waterschap Scheldstroom. Daarnaast neemt de teammanager de HR taken van de procesmanager Onderhoud over. Per 31-12-2020 bedraagt de ingevulde formatie 31,7 fte. In 2021 wordt de formatie nog met 1,1 fte uitgebreid tot 32,8 fte. Dat is inclusief de tijdelijke formatie uitbreiding van 2 fte voor het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens".

Om een volledig beeld te geven van de verschillen in personeelskosten tussen begroting en rekening zijn in onderstaande tabel naast de directe personeelskosten ook de doorbelaste personeelskosten vermeld.

Tabel: Personeelskosten (-/- = voordeel ; +/+ =nadeel)

Personeelskosten	Rekening 2020	Begroting 2020	Vershil
Salarissen en sociale lasten	€ 1.614.480	€ 1.543.300	€ 71.180
Overige personeelslasten	€ 36.814	€ 50.000	€ -13.186
Personeel van derden	€ 65.487	€ 20.000	€ 45.487
Doorbelasting administratieve ondersteuning	€ -	€ 5.000	€ -5.000
Doorbelasting team Onderhoud	€ 16.500	€ 59.000	€ -42.500
Totaal	€ 1.733.280	€ 1.677.300	€ 55.980

Oorzaken voor het nadelige verschil van € 56.000 zijn:

- Gevolgen functiewaardering; per 1 januari 2020 is de functieschaal voor de muskusrattenbeheerders verhoogd van functieschaal 5 naar 6. In de begroting was daar geen rekening mee gehouden.
- In de begroting was gerekend met een CAO stijging van 2%; die bedroeg echter 2,5% per 1 januari 2020 en 1% per 1 juli 2020.
- In de begroting was voor de functie van adviseur uitgegaan van 0,5 fte voor een adviseur van het team Onderhoud met een raming van € 42.500. De kosten voor de ingehuurde adviseur (0,55 fte) zijn € 18.000 hoger. De resterende doorbelasting van het team Onderhoud van € 16.500 betreft de kosten van de procesmanager Onderhoud.
- De kosten voor vervanging wegens ziekte bedroegen € 5.000.
- Vanwege een ergonomisch onderzoek en een lyme onderzoek is de post Arbo met € 13.000 overschreden.

Voordelige verschillen zijn ontstaan:

- bij de post studiekosten (€ 28.000).
- bij de doorbelasting administratieve ondersteuning (€ 5.000). De vangstregistratie wordt nu digitaal verwerkt. De ondersteuning vanuit Financiën en HR wordt via de ondersteunende producten in rekening gebracht

Duurzame gebruiksgoederen (€ 22.000 voordeel)

In 2020 kon worden volstaan met de aanschaf van 2 quads en een buitenboordmotor.

Overige gebruiks- en verbruiksgoederen (€ 1.500 voordeel)

Het betreft voornamelijk de aanschaf van waadpakken, reddingsvesten, klemmen en fuiken.

Onderhoud door derden (€ 12.000 nadeel)

Naast de noodzakelijke reparaties aan buitenboordmotors en trailers kregen de quads in 2020 een grote onderhoudsbeurt. Daardoor is de raming overschreden.

Overige diensten door derden (€ 28.000 voordeel)

De kosten van reis- en verblijfkosten is aanzienlijk lager dan begroot (€ 24.000 voordeel). Als gevolg van de coronamaatregelen werden minder verblijfkosten gedeclareerd.

Doorbelasting dienstauto's (€ 42.000 voordeel)

Het voordelig verschil wordt veroorzaakt door:

- kapitaallasten (voordeel € 7.000)
- lagere kosten van onderhoud (€ 10.000)
- lagere brandstofkosten (€ 14.000)
- lagere kosten verzekering (€ 11.000)

Doorbelasting ondersteunende beheerproducten (€ 12.000 nadeel)

De kosten van de ondersteunende beheerproducten worden volgens de BBP methodiek op basis van bestede uren of directe kosten toegerekend aan de beheerproducten.

Tabel: Toerekening ondersteunende beheerproducten

Toerekening ondersteunende beheerproducten	Rekening 2020	Begroting 2020
Centraal management	€ 3.867	€ 3.600
Organisatiebeleid en -beheer	€ 9.495	€ 4.900
Personeelsbeleid en -beheer	€ 141.783	€ 139.000
Interne voorlichting	€ 10.817	€ 12.000
Bestuurlijke en juridische ondersteuning	€ 3.953	€ 4.900
Huisvesting	€ 10.737	€ 13.000
Interne faciliteiten	€ 25.002	€ 25.500
Financieel Beleid	€ 4.129	€ 4.300
Meerjarenraming en begroting	€ 1.992	€ 2.000
Comptabiliteit	€ 9.625	€ 10.000
Ontwikkeling, implementatie en onderhoud ICT	€ 45.904	€ 36.000
Bestuursprogramma	€ 2.632	€ 2.600
Kwaliteit, Arbo en Milieu	€ 8.536	€ 8.800
Concerncontrol	€ 4.290	€ 4.100
Management- en bestuursrapportages	€ 3.983	€ 4.100
Totaal	€ 286.743	€ 274.800

De volgende ondersteunende beheerproducten worden doorgerekend op basis van de directe uren per primair beheerproduct.

- Ontwikkeling, implementatie en onderhoud informatieplan (ICT)
- Huisvesting
- Centraal management
- Personeelsbeleid en -beheer
- Interne voorlichting
- Algemeen bestuurlijke en juridische ondersteuning
- Interne faciliteiten

Hoe meer uren op het primaire beheerproduct geboekt worden hoe meer kosten van de ondersteuning worden toegerekend. De kosten van personeelsbeleid en -beheer en interne voorlichting worden gemaakt ten behoeve van alle medewerkers. Er wordt bij deze ondersteunende beheerproducten daarom gerekend met 30 fte. Van het kantoor, ICT en interne faciliteiten wordt uitsluitend door de teammanager en de opzichters gebruik gemaakt. Hierbij wordt gerekend met slechts 2 fte's (2.800 uur). Ook voor Centraal management en Bestuurlijke en juridische ondersteuning wordt gerekend met 2 fte. Als voorbeeld volgt de berekening van interne voorlichting. In de jaarrekening 2020 bedroeg het totaal aantal directe uren op de eindproducten 468.725 uur. De kosten van de centraal management bedragen € 647.500 waarvan $(2.800/468.725) \times € 647.500 = € 3.867$ aan de GR muskusrattenbestrijding wordt toegerekend.

Doorbelasting op basis van directe kosten

De volgende ondersteunende beheerproducten worden doorgerekend op basis van de directe kosten per primair beheerproduct.

- Organisatiebeleid en -beheer
- Financieel beleid
- Meerjarenraming en begroting
- Comptabiliteit
- Bestuursprogramma en Kadernota
- Concern control
- Management- en bestuursrapportages

Hoe meer directe kosten op het primaire beheerproduct worden geboekt des te meer kosten van de ondersteunende producten daaraan worden toegerekend. De directe kosten van de muskusrattenbestrijding bedragen 1,6% van de totale directe kosten van alle primaire beheerproducten. Van de totale kosten van bijvoorbeeld het ondersteunend beheerproduct Financieel beleid wordt daarom 1,6% toegerekend aan de GR Muskusrattenbestrijding. In 2020 bedragen de kosten van het ondersteunend beheerproduct Financieel beleid: 1,6% van € 258.000 = € 4.129.

Opbrengsten

Vergoeding beverrattenbestrijding (€ 3.400 nadeel)

In 2020 zijn 198 velduren ingezet t.b.v. de beverrattenbestrijding. In de begroting was uitgegaan van 275 velduren. De populatie van beverratten is verminderd waardoor het aantal velduren daalt.

Bijdrage per waterschap (€ 4.178 voordeel)

Per deelnemer bedraagt de bijdrage voor 2020 € 832.822; begroot was € 837.000 per deelnemer.

Voorziening uitvoering personeelskosten Sociaal Statuut Noord-Brabant

Gedurende 2020 is de voorziening verminderd van € 582.000 naar € 526.000. Omdat er geen grondslag meer is voor de voorziening is - in overleg met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling - besloten de voorziening de komende 4 jaar in te zetten voor de dekking van de kosten voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie met 2 fte voor het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens". Om te voldoen aan de wettelijke regels over reserves en voorzieningen wordt in 2020 1/3 deel van de voorziening (€ 175.000 = deel waterschap Brabantse Delta) omgezet in een bestemmingsreserve. Het resterende 2/3 deel (deel waterschappen Aa en Maas en De Dommel) blijft als voorziening ter grootte van € 350.000 gehandhaafd.

Bovenstaande toelichting heeft uitsluitend betrekking op de financiën. Over de uitvoering van de taak en de vangstgegevens wordt gerapporteerd in het jaarverslag 2020 Muskus- en beverrattenrattenbeheer Brabantse waterschappen. Het jaarverslag wordt separaat aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

Aan het algemeen bestuur van
Waterschap Brabantse Delta

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Bijster 39
Postbus 3814
4800 DV Breda

T: +31 (0)76 525 00 00
F: +31 (0)76 525 00 50

breda@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Waterschap Brabantse Delta te Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van Waterschap Brabantse Delta op 31 december 2020 in overeenstemming met artikel 98a van de Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 27 januari 2021 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de exploitatierekening 2020 per kostendrager;
- 2 de exploitatierekening 2020 naar kosten- en opbrengstensoorten over 2020;
- 3 de balans per 31 december 2020;
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 5 van het Waterschapsbesluit, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 januari 2021 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Waterschap Brabantse Delta zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.650.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 5.2 van het Waterschapsbesluit.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 5.3 van het Waterschapsbesluit.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 82.500 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- bijlagen I t/m IX.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van artikel 98a van de Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in artikel 109 lid 3 sub d van de Waterschapswet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met artikel 98a van de Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

- Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 27 januari 2021 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om het waterschap in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De algemene vergadering is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het waterschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 5 van het Waterschapsbesluit, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 januari 2021, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het waterschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat het waterschap in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het waterschap haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het waterschap de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van het waterschap, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van het waterschap. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 30 april 2021
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend,

drs. B. Smeenk RA

Waterschap Brabantse Delta

Waterschap Brabantse Delta zorgt voor veilige dijken en kades, zuivert rioolwater, verbetert en bewaakt de kwaliteit van het oppervlaktewater en regelt de hoogte van het water in Midden- en West-Brabant. Bij de uitvoering van deze taken werken wij samen met inwoners, agrariërs, bedrijven en anderen. Hierbij houden we rekening met de belangen van de samenleving en bereiden ons voor op toekomstige ontwikkelingen.

Waterschap Brabantse Delta
Postbus 5520, 4801 DZ Breda
T 076 564 10 00
info@brabantsedelta.nl
www.brabantsedelta.nl

www.facebook.com/brabantsedelta
www.twitter.com/brabantsedelta
www.linkedin.com/company/waterschap-brabantse-delta